Dominique COURBIN Massimo NOVO
/Žig: Bosna i Hercegovina
Ministarstvo financija i trezora - Sarajevo/
Za i u ime **Bosne i Hercegovine,**
kao Zajmoprimatelja,
potvrdio i prihvatio
/vlastoručni potpis/ Datum: 30. ožujka 2015.g.
Nikola Špirić, ministar financija i trezora

/Žig: Federacija Bosne i Hercegovine
Ministarstvo financija /
Za i u ime **Federacije Bosne i Hercegovine,**
kao Entiteta,
potvrdio i prihvatio
/vlastoručni potpis/ Datum: 19. ožujka 2015. g.
(ime i funkcija)
Ante Krajina, ministar

Članak 3.

Ova odluka će biti objavljena u "Službenome glasniku BiH - Međunarodni ugovori" na hrvatskome, srpskom i bosanskom jeziku i stupa na snagu danom objave.

Broj 01-50-1-1668-19/15
9. srpnja 2015. godine
Sarajevo

Predsjedatelj
Dr. **Mladen Ivanić**, v. r.

97

На основу члана V 3. д) Устава Босне и Херцеговине и сагласности Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине (Одлука број 01,02-05-2-842/15 од 15. јула 2015. године), Предсједништво Босне и Херцеговине на 10. редовној сједници, одржаној 23. јула 2015. године, донијело је

ОДЛУКУ
О РАТИФИКАЦИЈИ ОКВИРНОГ СПОРАЗУМА ИЗМЕЂУ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ И ЕВРОПСКЕ КОМИСИЈЕ О АРАНЖМАНИМА ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ФИНАНСИЈСКЕ ПОМОЋИ УНИЈЕ БОСНИ И ХЕРЦЕГОВИНИ У ОКВИРУ ИНСТРУМЕНТА ПРЕТПРИСТУПНЕ ПОМОЋИ (IPA II)

Члан 1.

Ратификује се Оквирни споразум између Босне и Херцеговине и Европске комисије о аранжманима за спровођење финансијске помоћи Уније Босни и Херцеговини у оквиру Инструмента претприступне помоћи (IPA II), потписан 11. маја 2015. године у Сарајеву и 14. маја 2015. године у Сарајеву, на енглеском језику.

Члан 2.

Текст Споразума у преводу гласи:

ОКВИРНИ СПОРАЗУМ
ИЗМЕЂУ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ И ЕВРОПСКЕ КОМИСИЈЕ О АРАНЖМАНИМА ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ФИНАНСИЈСКЕ ПОМОЋИ УНИЈЕ БОСНИ И ХЕРЦЕГОВИНИ У ОКВИРУ ИНСТРУМЕНТА ПРЕТПРИСТУПНЕ ПОМОЋИ (IPA II)

Европска комисија, у даљњем тексту "**Комисија**", дјелујући за и у име Европске уније
с једне стране,
и
Босна и Херцеговина, у даљњем тексту "***IPA II* Корисник"**
с друге стране,
и заједнички званe "**уговорне стране**"
с обзиром на то да:

(1) су 11. марта. 2014. године Европски парламент и Савјет усвојили Уредбу (ЕУ) бр. 231/2014 којом се успоставља инструмент претприступне помоћи[1] (у даљњем тексту "Уредба *IPA II*"). Овај инструмент представља правну основу за пружање финансијске помоћи корисницима наведеним у Прилогу I Уредбе *IPA II* (у даљњем тексту "корисници *IPA II*") за подршку приликом усвајања и спровођења политичких, институционалних, правних, управних, друштвених и економских реформи који су потребни тим корисницима за поштовање вриједности Уније те за усклађивање с правилима, стандардима, политикама и праксама Уније, а са циљем чланства у Унији.

(2) су 11. марта. 2014. године Европски парламент и Савјет усвојили Уредбу (ЕУ) бр. 236/2014 која поставља заједничка правила и процедуре за спровођење инструмената Уније за финансирање спољних дјеловања[2] (у даљњем тексту "заједничка спроведбена уредба").

(3) је 2. марта 2014. године, Комисија усвојила Уредбе Комисије (ЕУ) бр. 447/2014 о специфичним правилима за спровођење Уредбе (ЕУ) 231/2014 Европског парламента и Савјета којим се успоставља Инструмент претприступне помоћи (*IPA II*)[3], (у даљњем тексту "Спроведбена уредба *IPA II*"), којом се утврђују примјењиве одредбе за управљање и контролу.

(4) је *IPA II* корисник подобан у оквиру *IPA II* као што је предвиђено у Уредби о *IPA II*.

(5) Члан 8. Уредбе о *IPA II* захтијева да Комисија и корисници *IPA II* закључе оквирне споразуме о спровођењу помоћи.

(6) је потребно утврдити правила спровођења финансијске помоћи Уније у оквиру *IPA II*,

СПОРАЗУМЈЕЛЕ СУ СЕ КАКО СЛИЈЕДИ:

1 Уредба (ЕУ) бр. 231/2014 Европског парламента и Савјета од 11. марта 2014. године којом се успоставља Инструмент за претприступну помоћ (IPA II) (OJ Л 77, 15. марта 2014. године, стр. 11)

2 Уредба (ЕУ) бр. 236/2014 Европског парламента и Савјета од 11. марта 2014. године којом се одређују заједничка правила и процедуре за спровођење инструмента Уније за финансирање спољних дјеловања (OJ Л 77, 15. марта 2014. године, стр. 95)

3 Спроведбена уредба комисије (ЕУ) бр. 447/2014 о специфичним правилима за спровођење Уредбе (ЕУ) 231/2014 Европског парламента и Савјета којим се успоставља Инструмент за претприступну помоћ (IPA II) (OJ Л 132, 3. марта 2014. године, стр. 32)

ОДЈЕЉАК I ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Тумачење

(1) Под условом да не постоји изричито другачија одредба у овом споразуму, термини кориштени у овом Споразуму имају исто значење које им је дато у Уредби IPA II, у Заједничкој спроведбеној уредби и Спроведбеној уредби IPA II.

(2) Под условом да не постоји изричито другачија одредба у овом споразуму, позивања на овај Споразум су позивања на Споразум сходно његовим повременим измјенама, допунама или замјенама.

(3) Сва позивања на Уредбе Европског парламента и Савјета или на Уредбе Комисије су позивања на такве уредбе сходно њиховим повременим измјенама, допунама или замјенама.

(4) Наслови у овом споразуму немају никакво правно значење и не утичу на његово тумачење.

Члан 2.

Дјелимично неважење и ненамјерне празнине

Уколико је одредба овог споразума неважећа или постане неважећа или уколико овај Споразум садржи ненамјерне празнине, то не утиче на важност других одредби овог споразума. Уговорне стране замјењују било коју неважећу одредбу важећом одредбом која је, што је могуће више, ближа сврси и намјери неважеће одредбе. Уговорне стране попуњавају било коју ненамјерну празнину одредбом или уговором који на најбољи начин одговарају сврси и намјери овог споразума у складу са Уредбом *IPA II* и Спроведбеној уредби *IPA II*.

Члан 3.

Дефиниције

У сврху овог споразума, примјењују се сљедеће дефиниције:

(а) "Програм" значи акциони програм, индивидуалне, посебне мјере или мјере подршке предвиђене у члановима 2. и 3. Заједничке спроведбене уредбе;

(б) "Секторски споразум" значи договор закључен између Комисије и Корисника *IPA II*, а који се односи на одређено подручје политике или програм *IPA II*, који наводи правила и поступке који се морају поштовати, а који нису садржани у овом споразуму или споразумима о финансирању;

(ц) "Споразум о финансирању" значи годишњи или вишегодишњи споразум закључен између Комисије и корисника *IPA II* за спровођење финансијске помоћи Уније путем акције која спада у оквир спроведбене уредбе *IPA II*;

(д) "Државе учеснице" значи сами корисници *IPA II* или корисници *IPA II* скупа са државама чланицама или са државама које спадају унутар оквира Европског инструмента за сусједство[1] које учествују у вишегодишњем програму за прекограничну сарадњу који су заједнички саставиле државе учеснице;

(е) "Прималац" значи корисник гранта (укључујући уговарач *twinninga*), уговарач у оквиру, уговора о услугама, снабдијевању или радовима, корисник у оквиру програма прекограничне сарадње, уговорна страна споразума о делегирању у оквиру индиректног управљања или свака физичка или правна особа која прима помоћ из *IPA II*;

(ф) "Финансијска година" значи период од 1. јануара до 31. децембра једне године.

Члан 4.

Сврха и обим

(1) Да би се потицала сарадња између уговорних страна и помогло кориснику *IPA II* у постепеном усклађивању са стандардима и политикама Уније, укључујући *acquis*, с циљем чланства у Унији, уговорне стране слажу се спровести акције у сљедећим областима политика примјењиве на кориснике *IPA II* с обзиром на остваривање циљева наведених у члановима 1 и 2 Уредбе *IPA II*:

(а) Реформе у припреми за чланство у Унији и повезана изградња институција и капацитета;

(б) Социо - економски и регионални развој;

(ц) Запошљење, социјалне политике, образовања, промовисање равноправности полова, и развој људских ресурса;

(д) Пољопривреда и рурални развој;

(е) Регионална и територијална сарадња.

(2) Акције се финансирају и спроводе у оквиру правног, управног и техничког оквира прописаног у овом споразуму и детаљније описано у секторском споразуму и/или споразумима о финансирању, уколико постоје.

(3) Када Европски фонд за регионални развој доприноси програмима и мјерама који су успостављени према Уредби *IPA II* за прекограничну сарадњу између корисника *IPA II* и држава чланица према члану 9 (2) Уредбе *IPA II*, таква помоћ спроводи се у складу са Спроведбеном уредбом *IPA II*.

(4) Када *IPA II* помоћ доприноси програмима и транснационалне и међурегионалне сарадње или мјерама утврђеним у оквиру Уредбе (ЕУ) бр. 1299/2013 Европског парламента и Савјета[2] у складу са чланом 9(3) Уредбе *IPA II*, таква помоћ спроводи се према тој уредби.

(5) Када помоћ *IPA II* доприноси програмима прекограничне сарадње или мјерама утврђеним у оквиру Уредбе (ЕУ) бр. 232/2014 Европског парламента и Савјета[3], а у складу са чланом 9(4) Уредбе *IPA II*, таква помоћ спроводи се према тој уредби.

(6) Када је то прикладно, помоћ *IPA II* може доприносити програмима и мјерама које се уводе као дио макро - регионалне стратегије.

(7) Управа корисника *IPA II* предузима све потребне кораке да би се олакшало спровођење повезаних програма.

Члан 5.

Општа начела за финансијску помоћ

(1) Сљедећа начела примјењују се на финансијску помоћ Уније у оквиру *IPA II*:

(б) Она је у складу са политикама Уније и подупире постепено усклађивање са *acquis*;

(ц) Поштује буџетска начела утврђена у Уредби (ЕУ Euratom) бр. 966/2012 Европског парламента и Савјета[4] (у даљњем тексту "Финансијска уредба") и Уредба о

1 Уредба (ЕУ) бр. 232/2014 Европског парламента и Савјета од 11. марта 2014. године којом се успоставља Европски инструмент за сусједство (ОЈ Л 77, 15. марта 2014. године, стр. 27)

2 Уредба (ЕУ) бр. 1299/2013 Европског парламента и Савјета од 17. децембра 2013. године о посебним одредбама за подршку из Европског фонда за регионални развој за Европски циљ територијалне сарадње (ОЈ Л 347, 20. децембар 2013. године, стр. 259).

3 Уредба (ЕУ) бр. 232/2014 Европског парламента и Савјета којом се успоставља Европски инструмент за сусједство (ОЈ Л 77, 2014/03/15, стр. 27)

4 Уредба (ЕУ, Euratom) бр. 966/2012 Европског парламента и Савјета од 25. октобра 2012. године о финансијским правилима примењивим на општи буџет Уније и опозване Уредбе Савјета (ЕЦ, Euratom) бр. 1605/2002 (ОЈ Л 298, 26 октобра 2012. године, стр. 1)

делегирању Комисије (ЕУ) бр. 1268/2012 (у даљњем тексту "Правила за примјену финансијске уредбе")[1];

(д) Она је у складу са потребама препознатим у процесу проширења и капацитетом апсорпције корисника *IPA II*. Такође, узима у обзир лекције научене из претходне помоћи;

(е) Снажно се подстиче власништво програмирања и спровођења помоћи од стране корисника *IPA II* те се осигурава прикладна видљивост помоћи *IPA II*;

(ф) Планирају се радње, са јасним и провјерљивим циљевима, које се требају остварити унутар одређеног временског рока; добијени резултати требају се оцијенити кроз специфичне, мјерљиве, договорене, реалистичне и временски повезане (*SMART*) индикаторе;

(г) Током спровођења помоћи спречава се свака дискриминација на основу пола, расе или етничког поријекла, религије или увјерења, инвалидности, доби или сексуалне оријентације;

(х) Циљеви претприступне помоћи у складу су са принципима одрживог развоја, укључујући ублажавање климатских промјена и прилагођавања.

(2) Кориснику *IPA II* помоћ се пружа у складу са оквиром политике проширења који је дефинисан од стране Европског савјета и Савјета те се узима у обзир комуникација о стратегији проширења и извјештаја о напретку који се налазе у годишњем пакету проширења Комисије, као и о релевантним резолуцијама Европског парламента.

У складу са посебним циљевима наведеним у члану 2(1) Уредбе *IPA II*, тематски приоритети за пружање помоћи у складу са потребама и капацитетима корисника *IPA II* наведени су у Прилогу I овог споразума. Свака од тих тематских приоритета може допринијети остваривању више од једног одређеног циља.

У складу са одређеним циљем наведеним у тачки (д) члана 2(1) Уредбе *IPA II*, помоћ подржава прекограничну сарадњу, како између корисника *IPA II* тако и између њих и држава чланица или држава под Европским инструментом за сусједство, с циљем његовања добросусједских односа, подстицања интеграције Уније и промовисања социо-економског развоја. Тематски приоритети за помоћ за територијалну сарадњу наведени су у додатку J овог споразума.

(3) Помоћ *IPA II* пружа се на основу државних или више - државних индикативних стратешких докумената (у даљњем тексту "стратешки документи"), утврђених за вријеме трајања вишегодишњег финансијског оквира Уније за период од 2014. до 2020. године од стране Комисије у сарадњи са корисницима *IPA II*.

(4) Пружање помоћи *IPA II* подлијеже испуњавању обавеза корисника *IPA II* према овом споразуму те према секторским споразумима и споразумима о финансирању, уколико постоје.

Члан 6.

Начело власништва

(1) Власништво над програмирањем и спровођењем помоћи *IPA II* првенствено има корсник *IPA II*.

(2) Корисник *IPA II* именује Државног *IPA* координатора (ДИПАК) који је главни партнер Комисији за свеукупни поступак: стратешког планирања, координације програмирања, надзирања спровођења, процјене и извјештавања о помоћи *IPA II*.

ДИПАК:

(а) осигурава координацију унутар управе корисника *IPA II* и са другим донаторима и блиску везу између коришћења помоћи *IPA II* и општег поступка приступања;

(б) координише учествовање корисника *IPA II* у одговарајућим територијалним програмима сарадње, и то у прекограничним програмима сарадње наведеним у члану 27. Уредбе *IPA II*, као и, према потреби, у транснационалним или међурегионалним програмима сарадње који су успостављени и спроводе се према Уредби (ЕУ) бр. 1299/2013 и у прекограничним програмима сарадње који су успостављени и спроводе се према Уредби (ЕУ) бр. 232/2014. ДИПАК може по потреби повјерити овај задатак координације територијалном координатору сарадње или оперативној структури;

(ц) настоји да управа корисника *IPA II* предузме све потребне кораке како би се олакшало спровођење повезаних програма.

(3) ДИПАК је високо позиционирани представник владе или државне управе корисника *IPA II*, с одговарајућим овлашћењима.

(4) Да би осигурали јаку основу за управљање претприступном помоћи и државним фондовима, Комисија и корисник *IPA II* ангажују се у дијалогу о управљању јавним финансијама. У том погледу, Комисија процјењује ниво усаглашености управе корисника *IPA II* са принципима отвореног и прописаног система управљања јавним финансијама. Када управа само дјелимично поштује та начела, корисник *IPA II* и Комисија договарају потребне мјере за рјешавање идентификованих недостатака.

Члан 7.

Методе спровођења

Помоћ *IPA II* у Босни и Херцеговини проводи Комисија како је предвиђено у финансијској уредби у оквиру:

(а) директног управљања од стране одјељења Комисије, укључујући особље у Делегацијама Уније и/или кроз извршне агенције како је наведено под тачком (а) члана 58(1) финансијске уредбе;

(б) индиректног управљања, гдје Комисија задатке спровођења буџета одређених програма или акција повјерава кориснику *IPA II* како је наведено у тачки (I) тачке (ц) члана 58(1) финансијске уредбе, а при томе задржава цјелокупну коначну одговорност за спровођење општег буџета у складу са чланом 58(2) финансијске уредбе;

(ц) индиректног управљања са субјектима који нису корисници *IPA II* како је наведено под тачкама (II), (III), (V) до (VII) тачке (ц) члана 58(1) финансијске уредбе;

(д) подијељеног управљања са државама чланицама како је наведено под тачком (б) члана 58(1) финансијске уредбе за прекограничне програме сарадње које укључују државе чланице Европске уније и који се спроводи у складу са спроведбене уредбом *IPA II*.

Члан 8.

Споразуми о финансирању

(1) Гдје то захтјева одговарајућа финансијска одлука, Комисија и корисник *IPA II* потписују споразум о финансирању у складу са чланом 6. Уредбе *IPA II*.

(2) Споразуми о финансирању, између осталог, одређују услове под којима се управља помоћи *IPA II*, укључујући примјењиве методе спровођења, интензитете помоћи, рокове за спровођење као и правила о прихватљивости трошкова.

---

1 Уредба о делегирању Комисије (ЕУ) бр. 1268/2012 од 29. октобра 2012. године о правилима примене Уредбе (ЕУ, Еуратом) бр. 966/2012 Европског парламента и Савјета о финансијским правилима примењивим на општи буџет Уније (ОЈ Л 362, 31. децембра 2012. године, стр. 1).

(3) Када се програми спроводе под индиректним управљањем од стране корисника *IPA II*, споразуми о финансирању укључују потребне одредбе члана 40. Правила примјене финансијске уредбе те прописују одредбе које дефинишу *ex-ante* контроле о кључној додјели гранта и поступцима набавке, ако постоје, а које обавља Делегација Уније или Комисија као и контроле и надзор, ако постоје, које спроводи Делегација Уније или Комисија.

(4) За програме прекограничне сарадње између *IPA II* корисника или *IPA II* корисника и земаља из оквира Европског инструмента за сусједство може се потписати један споразум о финансирању од стране Комисије и свих земаља које учествују у одређеном програму.

(5) Правила за спровођење прекограничних програма сарадње између једне или више држава чланица и једног или више корисника *IPA II* утврђена су у споразуму о финансирању за одређени прекогранични програм сарадње који се потписује између корисника *IPA II*, Комисије, и, ако је примјењиво, државе чланице која је домаћин управљачког тијела тог прекограничног програма сарадње.

(6) У складу са чланом 26. Уредбе (ЕУ) бр. 1299/2013 услови спровођења програма, који регулишу финансијско управљање као и програмирање, надзор, процјену и контролу учешћа трећих држава, кроз допринос ресурса *IPA II* транснационалним и међурегионалним програмима сарадње који су успостављени и који се спроводе под том уредбом између држава чланица и једног или више корисника *IPA II*, утврђују се у одговарајућем програму сарадње, те, такође према потреби, у споразуму о финансирању између Комисије, влада укључених трећих држава и државе чланице која је домаћин управљачког тијела релевантног програма сарадње, а да се при томе обезбјеђује да су ти услови у складу са правилима кохезионе политике Уније.

(7) Овај оквирни споразум примјењује се на све секторске споразуме и споразуме о финансирању потписане између уговорних страна за финансијску помоћ у оквиру *IPA II*. Тамо гдје постоје, секторски споразуми који се односе на одређено подручје политике или програм примјењују се на све споразуме о финансирању који су потписани у оквиру тог подручја политике или програма. Ако споразум о финансирању не постоји, примјењују се правила укључена у овај споразум.

Члан 9.

Секторски споразуми

Даљње појединости у вези са програмом руралног развоја у оквиру подручја политике пољопривреде и руралног развоја, које надопуњују овај споразум, изложени су у одговарајућим секторским споразумима, који ће, између осталог, одредити мјере којима се помоћ спроводи.

ОДЈЕЉАК II ПРАВИЛА ЗА ИНДИРЕКТНО УПРАВЉАЊЕ ОД СТРАНЕ КОРИСНИКА *IPA II*

НАСЛОВ I СИСТЕМИ УПРАВЉАЊА И КОНТРОЛЕ

Члан 10.

Успостављање структура и тијела за индиректно управљање од стране корисника *IPA II*

(1) Корисник *IPA II* успоставља сљедеће структуре и тијела у случају индиректног управљања:

(а) Државни *IPA* координатор (ДИПАК);

(б) Државни званичник за овјеравање (ДЗО);

(ц) Оперативне структуре.

Оперативна структура за програме руралног развоја у оквиру подручја политике пољопривреде и руралног развоја састоји се од сљедећих засебних тијела која блиско сарађују:

I. Управљачко тијело, је јавно тијело које дјелује на државном нивоу, одговорно је за припрему и спровођење програма, укључујући избор мјера и њихов публицитет, за координацију, процјену, надзор и извјештавање о односном програму и којим управља виши службеник са искључивим одговорностима; и

II. Агенција за рурални развој *IPA* (*IPARD*) са сличним функцијама као агенције за плаћање у државама чланицама која је одговорна за публицитет, избор пројеката као и за одобрење, контролу и рачуноводство обавеза и плаћања и извршење плаћања.

(2) ДДО успоставља структуру управљања која се састоји од Државног фонда и помоћног канцеларије за ДДО-а.

(3) Корисник *IPA II* обезбјеђује ревизорско тијело.

(4) Корисник *IPA II* обезбјеђује одговарајуће раздвајање дужности између и унутар структура и тијела поменутих у ставовима од (1) до (3). Дужности су раздвојене када се различити задаци који се односе на трансакцију додјељују различитом особљу, како би се осигурало да сваки засебни задатак буде исправно спроведен.

Члан 11.

Функције и одговорности структура и тијела

(1) Структурама и тијелима споменутим у члану 10. додијељиће се функције и одговорности како је наведено у Прилогу А овог споразума и морају бити у складу са оквиром унутрашње контроле Прилога Б овог споразума.

Корисник *IPA II* Комисију одмах обавјештава о свим битним промјенама у вези са структурама и тијелима споменутим у члану 10.

(2) Додјела функција и одговорности специфичних за подручје политике или програм могу бити наведени у секторским споразумима или споразумима о финансирању у складу са основним приступом који је изабран за додјелу функција и одговорности како је наведено у Прилогу А овог споразума.

(3) Када је одређеним особама и/или субјектима код индиректног управљања од стране корисника *IPA II* дата одговорност за неку активност у вези са управљање, спровођењем, контролом, надзором, праћењем, процјеном, извјештавањем или ревизијом програма, корисник *IPA II* омогућава да такве особе и/или субјекти извршавају своје задатке повезане с том одговорношћу. То посебно укључује случајеве када не постоји хијерархијска веза између таквих особа и/или субјеката и тијела која учествују у тој активности. Корисник *IPA II* тим особама и/или субјектима посебно обезбјеђује овлашћења за успостављање:

(а) формалних радних аранжмана између њих и односних тијела;

(б) одговарајућег система за размјену информација између њих и односних тијела, укључујући овлашћење захтијевања информација и према потреби право на приступ документима и особљу на лицу мјеста;

(ц) стандарда која се требају испунити и поступака који се требају слиједити.

НАСЛОВ II ПОСЕБНЕ ОДРЕДБЕ У ВЕЗИ СА ПОВЈЕРАВАЊЕМ ЗАДАТАКА ЗА СПРОВОЂЕЊЕ БУЏЕТА КОРИСНИКУ *IPA II*

Члан 12.

Услови за повјеравање задатака за спровођење буџета кориснику *IPA II*

(1) Комисија кориснику *IPA II* повјерава задатке за спровођење буџета закључивањем споразума о финансирању.

(2) Приликом управљања фондовима *IPA II*, корисник *IPA II* поштује начела доброг финансијског управљања[1], транспарентности и недискриминације, те обезбјеђује видљивост помоћи *IPA II*. Корисник *IPA II* осигурава степен заштите финансијских интереса Европске уније једнак онима који захтијева финансијска уредба за управљања фондовима *IPA II*, узимајући у обзир:

(а) Природу задатака која им је повјерена и укључене износе;

(б) Укључене финансијске ризике;

(ц) Ниво безбједности који потиче из њихових система, правила и поступака заједно са мјерама које је предузела Комисија да би надзирала и подржавала спровођење задатака који су им повјерени.

(3) Да би заштитили финансијске интересе Уније, корисник *IPA II*:

(а) поставља и обезбјеђује рад ефикасног и дјелотворног система интерне контроле;

(б) користи рачуноводствени систем који правовремено и на прописан начин пружа тачне, потпуне и поуздане информације и који јасно разликује прихваћене трошкове и обављена плаћања;

(ц) обезбјеђује да структуре и тијела наведене у члану 10 (1) и (2) подлијежу независној спољној ревизији, која се обавља у складу са међународно признатим стандардима ревизије од стране ревизорског тијела које је функционално независно од дотичних структура и власти;

(д) примјењује одговарајућа правила и процедуре за осигуравање финансирања из *IPA II* помоћи кроз грантове, набавку и финансијске инструменте.

(4) *IPA II* корисник надаље:

(а) обезбјеђује у складу са чланом 23, *ex-post* објаву информација о примаоцима помоћи *IPA II*;

(б) обезбјеђује разумну заштиту личних података како је наведено у Директиви 95/46/ЕЦ Европског парламента и Савјета[2] и Уредбе (ЕЦ) бр. 45/2001 Европског парламента и Савјета[3].

(5) Када се значајне промјене десе на системима и правилима *IPA II* корисника или на процедурама које су у вези са управљањем фондова Уније које је повјерено *IPA II* кориснику, *IPA II* корисник извјештава Комисију без одлагања. Комисија оцјењује споразуме о финансирању закључене са *IPA II* корисником како би осигурала наставак испуњавања захтјева наведених у ставу 3.

Члан 13.

Повјеравање задатака за спровођење буџета

1) ДДО је одговоран да, у име корисника *IPA II*, преда Комисији захтјев за повјеравање задатака спровођења буџета у оквиру датог програма или мјере.

2) Прије подношења захтјева споменутог у ставу 1, ДДО обезбјеђује да структура управљања и одговарајуће оперативне структуре задовољавају захтјеве тачака (а), (б) и (д) члана 12(3) и оне Прилога Б овог споразума. При томе ДДО се може ослонити на резултате *ex-ante* процјене која је спроведена у вези са државном акредитацијом складу са Уредбом Савјета (ЕЦ) бр. 1085/2006[4] или ранијег споразума о финансирању.

Када се ДДО не може ослонити на претходну *ex-ante* процјену, захтјев се подржава ревизорским мишљењем о структури управљања и оперативним структурама(и), а које даје спољни ревизор који је независан од структура и тијела према члану 10(1) и (2) и заснива се на испитивањима спроведеним у складу са међународно признатим ревизорским стандардима.

3) Захтјеву се прилаже потврда коју издаје ДДО, ДИПАК и руководилац ревизорског тијела да су они спремни извршавати функције и одговорности које су им додијељене у Прилогу А овог споразума.

4) Прије него Комисија повјери задатке за спровођење буџета помоћи *IPA II*, она прегледа захтјев споменут у ставу 1. овог члана и успостављене структуре и тијела поменуте у члану 10, и, у сврху *ex-ante* процјене према члану 61(1) финансијске уредбе, прибавља доказе да су захтјеви наведени под тачкама од (а) до (д) члана 12(3) и оне из Прилога Б овог споразума испуњени. Овај преглед може укључивати провјере од стране Комисије на лицу мјеста. За повјеравање задатака за спровођење буџета помоћи *IPA II*, Комисија се може ослонити на *ex-ante* процјену која је спроведена у односу на ранији споразум о финансирању са корисником *IPA II* или на *ex-ante* процјену проведену у односу на преношење овлашћења управљања како је одлучено према Уредбом (ЕЦ) бр. 1085/2006. На захтјев Комисије, корисник *IPA II* пружа додатне доказе ако се те процјене не односе на све захтјеве.

Члан 14.

Мјере у случају неусклађености структуре управљања и оперативних структура са тачкама (а), (б) и (д) члана 12(3) и Прилога Б овог споразума

1) Након што је Комисија додјелила задатке за спровођење буџета, ДДО надзире стално испуњење примјењивих захтјева наведених под тачкама (а), (б) и (д) члана 12(3) и Прилога Б овог споразума од стране управљачке структуре и оперативних структура. У случају да ти захтјеви не буду испуњени, ДДО без одлагања обавјештава Комисију уз копију ДИПАК-у и предузима све одговарајуће заштитне мјере у вези са обављеним плаћањима и потписаним уговорима.

2) Надаље, ДДО предузима све потребне кораке да би осигурао поновно испуњавање захтјева наведених у ставу 1.

Члан 15.

Обустављање или раскид дијелова споразума о финансирању у вези са повјереним задацима за спровођење буџета

1) Комисија надзире усаглашеност са члановима 12(3) и 51(1) те може предузети потребне корективне мјере, укључујући обуставу или раскид дијелова споразума о финансирању у било којем тренутку, уколико захтјеви више нису испуњени.

---

1 Начело чврстог финансијског управљања обухвата начела економије, ефикасности и ефективности. Начело економије захтијева да коришћени ресурси буду доступни правовремено, у довољној количини и квалитету и по најбољој цијени. Начело ефикасности односи се на најбољи однос између коришћених ресурса и постигнутих резултата. Начело дјелотворности односи се на остваривање одређених циљева и постизање планираних резултата.

2 Директива 95/46 / ЕЦ Европског парламента и Савјета од 24. октобра 1995. године о заштити појединаца с обзиром на обраду личних података и на слободно кретање таквих података (OJ Л 281 23. новембра 1995. године, стр. 31)

3 Уредба (ЕЦ) бр. 45/2001 Европског парламента и Савјета од 18. децембра 2000. године о заштити појединаца с обзиром на обраду личних података од стране институција и тијела Заједнице и на слободно кретање таквих података (OJ Л 8, 12 јануара 2001. године, стр. 1)

4 Уредба Савјета (ЕЦ) бр. 1085/2006 од 17. 7. 2006. године којом се успоставља инструмент за претприступну помоћ (IPA) (OJ Л 210, 31. 7. 2006. године, стр. 82)

2) Када Комисија обустави или раскине дијелове споразума о финансирању у вези са повјереним задацима спровођења буџета, примјењују се сљедеће одредбе:

(а) Комисији може прекинути трансфер средстава кориснику *IPA II*;

(б) Нове правне обавезе на које се обавеже оперативна структура након обавјештења о обустављању или раскиду не сматрају се прихватљивим за помоћ *IPA II*;

(ц) Не доводећи у питање било које друге финансијске исправке, Комисија може, како ја наведено у члану 43, направити финансијске исправке на трансакцијама које су погођене претходном неусаглашеношћу са захтјевима за повјеравање задатака за спровођење буџета.

(3) Секторски или споразум о финансирању може одредити даљње одредбе у вези са обустављањем или раскидом оних дијелова који се тичу задатака за спровођење буџета.

ОДЈЕЉАК III ПРАВИЛА ЗА ПРОГРАМИРАЊЕ

Члан 16.

Програмирање помоћи

1) Помоћ *IPA II* пружа се на основу стратешких докумената, утврђених за вријеме трајања вишегодишњег финансијског оквира Уније од стране Комисије у сарадњи са корисником *IPA II*. Та помоћ спроводи се кроз програме и мјере како је наведено у члановима 2. и 3. Заједничке спроведбене уредбе. Спровођење је у правилу у облику годишњих или вишегодишњих програма, програма специфичних за државу или више - државних програма, као и прекограничних програма сарадње утврђених у складу са стратешким документима те по потреби састављених од корисника *IPA II* и/или Комисије те усвојених од Комисије.

2) Годишњи или вишегодишњи, државни или више - државни програми заснивају се на акционим документима, осим ако је другачије наведено у овом споразуму. Акциони документи припремају се на државном нивоу од стране релевантних тијела одређених од корисника *IPA II* осим више - државних програма који се припремају од стране Комисије у договору с корисником *IPA II*. ДИПАК обезбјеђује да су циљеви наведени у акцијама или програмима које предлаже корисник *IPA II* усаглашени са циљевима у државним стратешким документима те да узимају у обзир релевантне макрорегионалне и стратегије које се односе на морске базене. Када корисник *IPA II* припреми програмске документе, ДИПАК координише припрему докумената те их доставља Комисији.

3) У складу са чланом 5(6) уредбе *IPA II*, Комисија подстиче координацију релевантних актера приликом припреме помоћи. У складу са начелом власништва у члану 6. овог споразума, корисник *IPA II* обезбјеђује да су одговарајући дионици, укључујући организације цивилног друштва и локалне власти, били или јесу ваљано консултовани те да имају правовремени приступ релевантним информацијама, што им омогућава да играју значајну улогу у поступку програмирања, у сарадњи са Комисијом, гдје је то прикладно.

4) Помоћ може бити одобрена да би се подржало учешће корисника *IPA II* у програмима Уније и агенцијама Уније. Учешће корисника *IPA II* у програмима Уније слиједи специфичне услове који су за сваки такав програм наведени у споразуму који се закључује између Комисије и корисника *IPA II*, у складу са споразумима који успостављају општа начела за учешће корисника *IPA II* у програмима Уније.

5) Помоћ *IPA II* у оквиру програма руралног развоја у области политике пољопривреде и руралног развоја пружа се на основу релевантних приоритета који су утврђени у државним стратешким документима, кроз унапријед одређени скуп мјера које су надаље наведене у секторском споразуму. Спровођење је у облику вишегодишњих програма руралног развоја са подијељеним обавезама у складу са чланом 189 (3) финансијске уредбе, који су састављени на државном нивоу и покривају читав период спровођења *IPA II*. Управљачко тијело припрема програм како је наведено под тачком (I) члана 10(1) (ц) овог споразума који се након савјетовања са одговорајућим заинтересованим странама доставља Комисији.

Помоћ у оквиру програма руралног развоја доприноси остваривању сљедећих циљева:

(а) У погледу приоритета Уније за рурални развој, развојем људског и физичког капитала, повећању безбједности хране корисника *IPA II* те способност пољопривредно-прехрамбеног сектора да се носи са конкурентским притиском те постепено усклади сектор са стандардима Уније, посебно оне који се односе на хигијену и околину, док истовремено стреми ка уравнотеженом територијалном развоју руралних подручја.

(б) Усмјеравање инвестиционе подршке кроз системе управљања и контроле који су усаглашени са добрим стандардима управљања модерне јавне управе и гдје релевантне структуре државе примјењују стандарде који су једнаки онима у сличним организацијама у државама чланицама Европске уније.

Члан 17.

Усвајање и измјене и допуне програма

(1) Након усвајања програма, програм по потреби може бити измијењен у складу са чланом 2. Заједничке спроведбене уредбе, како би се у обзир узеле нове информације и резултати у вези са спровођењем акција о којима је ријеч, укључујући резултате праћења и процјењивања, као и потребу за усклађивањем износа расположиве помоћи. Сваки приједлог за измјенама и допунама који поднесе корисник *IPA II* биће прописно поткријепљен и укључиће најмање сљедеће информације: текст измијењеног и допуњеног програма, разлоге за предложену измјену и допуну, очекиване ефекте измјене и допуне и измијењене табеле финансијских средстава и акција/активности/мјера, када је предложена измјена финансијске природе.

(2) Корисник *IPA II* предлаже измјене и допуне програма кад год је потребно ради усклађивања са измјенама релевантне легислативе Уније, или када то захтијевају измјене услова за спровођење.

(3) Биће примијењене детаљне одредбе за припрему, усвајање и измјене програма на начин предвиђен у релевантним документима и инструкцијама које припреми Комисија.

ОДЈЕЉАК IV ПРАВИЛА ЗА СПРОВОЂЕЊЕ НАСЛОВ I ОПШТА ПРАВИЛА И НАЧЕЛА СПРОВОЂЕЊА

Члан 18.

Правила о набавци и додјели грантова

(1) Управљање помоћи у оквиру свих области политике *IPA II* вршиће се према правилима за спољну акцију који су садржани у Наслову IV, Дио II Финансијске уредбе и њених Правила примјене.

(2) Сви уговори о услугама, набавци и раду, те споразуми о гранту биће додијељени и спроведени у складу са процедурама и стандардном документацијом које пропише и објави Комисија за спровођење спољних акција

и које су на снази у вријеме покретања релевантне процедуре, осим ако је другачије предвиђено у Секторском или Споразуму о финансирању.

(3) Резултати тендерских процедура, као и додјеле грантова и награда биће објављени у складу са правилима наведеним у ставу (1) и на начин додатно прецизиран у члану 23.

(4) У случају индиректног управљања од стране корисника *IPA II*, у року од мјесец дана након ступања на снагу односног Споразума о финансирању, ДДО ће доставити Комисији план набавке/финансијских предвиђања за програм или акцију који се имплементирају у оквиру Споразума о финансирању. Ова обавеза се не примјењује на *IPA II* помоћ за програме руралног развоја у области политике за пољопривреду и рурални развој.

(5) У вези с набавком, државни закони корисника *IPA II* у које је уграђена Директива 2014/24/ЕУ сматраће се еквивалентним правилима које Комисија примјењује у складу са Финансијском уредбом. Комисија може прихватити да такво државно право буде примијењено за спровођење *IPA II* помоћи, у зависности од услова релевантне одредбе Споразума о финансирању.

Члан 19.

Правила о држављанству и поријеклу за јавне набавке, грантове и друге поступке додјеле

(1) Учешће у додјели уговора о набавци, додјели грантова и у другим поступцима додјеле за акције финансиране у оквиру *IPA II* биће отворено за све физичке особе које су држављани сљедећих земаља, и правне субјекте који су правоснажно основани у сљедећим земљама (у даљњем тексту: "прихватљиве државе"), те за међународне организације[1]:

(а) државе чланице, корисници *IPA II*, уговорне стране Споразума о европском економском подручју и партнерске државе обухваћене Европским инструментом за сусједство, и

(б) државе за које је Комисија успоставила реципрочан приступ спољној помоћи. Реципрочан приступ може се одобрити на ограничени период од најмање годину дана, кад год држава одобрава прихватљивост по једнаким условима субјектима из Уније и из земаља прихватљивих у оквиру *IPA II*. Прије него што Комисија донесе одлуку о реципрочном приступу и о његовом трајању, консултоваће корисника *IPA II*.

Правни субјекти могу обухватити организације цивилног друштва, као што су невладине, непрофитне организације и независне политичке фондације, организације засноване на заједници и непрофитне агенције из приватног сектора, институције и организације и мреже на локалном, државном, регионалном и међународном нивоу, све док су способне да имају законита права и дужности у складу са релевантним националним законима.

Ако се акције заједно суфинансирају са партнером или другим донатором, или кроз фондацију коју оснује Комисија, државе које су прихватљиве према прописима тог партнера, другог донатора или државе чланице или које су одређене оснивачким актом фондације такође су прихватљиве.

Ако се акције спроводе у индиректном управљању кроз једно од тијела којима су повјерене и која су наведена у тачкама (II) до (VIII) члана 58. став (1), тачка (ц) Финансијске уредбе, државе које су прихватљиве према правилима тог тијела такође су прихватљиве.

Ако су акције заједно финансиране из *IPA II* и другог инструмента за спољну акцију, укључујући Европски развојни фонд, државе одређене и у *IPA II* и другог инструмента сматраће се прихватљивим у сврху тих акција.

У случају акција глобалне, регионалне или прекограничне природе које финансира *IPA II*, државе, територије и регије обухваћене том акцијом могу се сматрати прихватљивим у сврху те акције.

Сва роба купљена у оквиру уговора о набавци или у складу са споразумом о гранту, финансираним у оквиру *IPA II* поријеклом је из прихватљиве државе.

Међутим, може бити поријеклом и из било које земље када је износ робе која треба бити купљена испод прага за примјену конкурентне преговаране процедуре. За потребе овог члана, појам "поријекло" дефинисан је чланом 23. и чланом 24. Уредбе Савјета (ЕЕЦ) бр. 2913/92[2].

(2) Правила из овог члана не примјењују се и не стварају ограничења у погледу држављанства за физичке особе које су запослене код, или су на други начин под законским уговором са прихватљивим извођачем или, када је примјењиво, подизвођачем.

(3) У циљу унапређивања локалних капацитета, тржишта и куповине, приоритет ће имати локални и регионални уговарачи када се Финансијском уредбом прописује додјељивање уговора на основу директног споразума. У свим другим случајевима, учешће локалних и регионалних уговарача биће промовисано у складу са релевантним одредбама Финансијске уредбе.

(4) Прихватљивост како је дефинисана овим чланом, може се додатно ограничити у Споразуму о финансирању у погледу држављанства, географске локације или природе апликаната, када таква ограничења захтијевају посебна природа и циљеви акције и када су неопходни за његово ефикасно спровођење, посебно за учешће у поступцима додјеле у случајевима акција прекограничне сарадње на начин предвиђен чланом 63.

(5) Понуђаче, апликанте и кандидате из неприхватљивих држава или робу неприхватљивог поријекла Комисија може прихватити као прихватљиве у хитним случајевима или у случају да тих производа и услуга нема на тржиштима релевантних држава или у другим прописно поткријепљеним случајевима када би примјена правила о прихватљивости онемогућила реализовање пројекта, програма или акције или их прекомјерно отежала.

(6) Физичке и правне особе којима су додијељени уговори поштоваће важеће еколошко законодавство, укључујући мултилатералне еколошке споразуме, као и међународно договорене сустинске стандарде рада.[3]

Члан 20.

Учешће у програмима и агенцијама Уније

У случају учешћа у програмима и агенцијама Уније, спровођење се састоји од уплата у буџет програма или агенције од стране корисника *IPA II*. Одговарајући програм

1 *Међународне организације* су међународне организације из јавног сектора основане на основу међувладиних споразума, специјализоване агенције које такве организације успоставе и друге непрофитне организације изједначене са међународним организацијама одлуком Комисије.

2 Уредба Савјета (ЕЕЦ) бр. 2913/92 од 12. октобра 1992. г. којом се успоставља Царински закон Заједнице и други закони Заједнице којима се уређује питање непреференцијалног поријекла (OJ 1. 302, 19. октобра 1992. г, стр. 1)

3 Основни стандарди рада *ILO*, Конвенције о слободи удруживања и колективног преговарања, елиминисање присилног и обавезног рада, елиминисање дискриминације у запошљавању и професији, те укидање дјечјег рада.

за земљу или више земаља може предвидјети доприносе за трошкове учешћа корисника *IPA II* у програмима и агенцијама Уније.

Члан 21.

Спроведбена начела за буџетску подршку кориснику *IPA II*

(1) Комисија може одлучити одобрити буџетску подршку кориснику *IPA II*. Таква подршка спровешће се под директним управљањем. Допунска подршка уз буџетску подршку може се пружити под директним управљањем, под индиректним управљањем са корисником *IPA II* или под индиректним управљањем са другим субјеката, осим корисника *IPA II*, ако је примјењиво.

(2) Исплата буџетске подршке биће условљена задовољавајућим напретком учињеним ка остваривању циљева договорених са корисником *IPA II* и предвиђених у Споразуму о финансирању.

(3) Детаљне одредбе у вези са критеријумом прихватљивости којим се обухвата стабилни макроекономски оквир, добро управљање јавним финансијама, транспарентност и надзор над буџетом и државне/секторске политике и реформе, као и процјена ризика и припрема, спровођење и даљње праћење буџетске подршке прецизирани су у релевантним документима и инструкцијама које припреми Комисија и које су примјењиве у сврху спровођења помоћи *IPA II* кроз буџетску подршку.

Члан 22.

Спроведбена начела за *twinning*

(1) Акције се могу спровести кроз *twinning*, при чему се изабране администрације држава чланица слажу да пруже тражену експертизу јавног сектора. *Twinning* ће бити успостављен као грант за покриће трошкова којима се изложе укључена(е) држава(е) чланица(е) и посебно може обезбиједити дугорочни ангажман савјетника за претприступање који би пуно радно вријеме давао савјете администрацији корисника *IPA II*, у даљњем тексту: резидентни *twinning* савјетник (РТС). Корисник *IPA* ће РТС-у ставити на располагање одговарајуће канцеларијске капацитете.

Грант за *twinning* биће установљен у складу са релевантним одредбама из Дијела I, Наслов VI о грантовима Финансијске уредбе и њених Правила спровођења.

(2) Приручник за *twinning* који се примјењује на све twinninge утврдила је Комисија и редовно се ажурира.

НАСЛОВ II ТРАНСПАРЕНТНОСТ И ВИДЉИВОСТ

Члан 23.

Информисање, јавност и транспарентност

(1) Корисник *IPA II* обавезује се да ће повећати транспарентност и одговорност у пружању помоћи, укључујући објелодањивање информација о обиму и расподјели помоћи, осигуравајући да подаци буду упоредиви на међународном нивоу, те да могу бити лако доступни, размијењени и објављени. Сваки актер који спроводи *IPA II* помоћ треба испунити захтјеве о информисању, јавности и транспарентности, и обезбиједити одговарајућу видљивост ЕУ акција.

(2) У случају индиректног управљања од стране корисника *IPA II*, оперативне структуре биће одговорне за објављивање информација о примаоцима *IPA II* помоћи, на сљедећи начин:

(а) Објављивање ће се извршити у складу са стандардним предочавањем, на за то одређеном и лако доступном мјесту на интернетској страници корисника *IPA II*. Уколико је немогуће извршити такво објављивање путем интернета, информације ће бити објављене на неки други одговарајући начин, укључујући службене новине корисника *IPA II*.

(б) Објављивање ће се извршити најкасније 30. јуна наредне године у односу на финансијску годину у којој су средства додијељена.

(ц) Корисник *IPA II* доставиће Комисији адресу интернетске странице на којој је информација објављена. Ако су информације објављене на неки други одговарајући начин, корисник *IPA II* даће Комисији пуне детаље о коришћеном начину. Упућивање на ту локацију биће објављено на за то одређеном мјесту на интернетске страници Комисије.

(д) Оперативне структуре обезбиједиће да прималац буде информисан о томе да ће бити унесен у објављену листу прималаца. Сви лични подаци унесени у ту листу биће обрађени у складу са захтјевима Уредбе (ЕЦ) бр. 45/2001, и уз дужно поштовање захтјева повјерљивости и безбједности.

Корисник *IPA II* објавиће име и локацију примаоца, додијељени износ и природу и сврху додијељеног уговора. Локација правне особе биће адреса те особе. Локација физичке особе биће регион на нивоу *NUTS*-а *2*[1].

Информације наведене у другом ставу биће објављене само у случају награда, грантова и уговора који су додијељени кроз такмичење, поступке за додјелу гранта или поступке јавне набавке. Информације за уговоре испод прага предвиђеног у чланку 137. став (2) Правила спровођења Финансијске уредбе неће бити објављене.

Што се тиче података у вези са релевантном физичком особом, имена ће бити замијењена са "физичка особа" двије године након завршетка финансијске године у којој су средства била додијељена. Исто се односи и на личне податке у вези са правним лицима у чијем званичном називу се налази име једне или више физичких особа.

Одустаће се од објављивања имена физичких особа ако би се таквим објављивањем ризиковало кршење њихових људских права или нашкодило њиховим комерцијалним интересима.

Корисник *IPA II* ће Комисији која мора претходно дати одобрење за ту листу предочити листу података који требају бити објављени у вези са физичким лицима, уз оправдање за предложена одустајања од објављивања. Када је потребно, Комисија ће попунити информације о локалитету физичке особе ограничене на регију на нивоу *NUTS 2*.

Од објављивања уговора може се одустати ако се таквим објављивањем ризикује нарушавање комерцијалних интереса уговарача или корисника грантова. Корисник *IPA II* предочиће листу са таквим оправдањима Комисији која мора одобрити одустајање од таквог објављивања.

(3) У случају индиректног управљања од стране корисника *IPA II*, релевантна тијела ће, у складу са процедурама и стандардној документацији коју пропише и објави Комисија за спровођење спољних акција, који су на снази у вријеме покретања процедуре о којој се ради, припремити обавјештење о додјели уговора, чим уговор буде потписан и послати га Комисији на објављивање, осим

1 NUTS значи Номенклатура територијалних статистичких јединица, а ниво NUTS 2 значи класа административних јединица са просјечном величином популације између 800,000 и 3 милиона.

ако је другачије предвиђено Финансијском уредбом и детаљно прецизирано у Секторским споразумима. Корисник *IPA II*, такође, може објавизи обавјештење о додјели у релевантним медијима.

(4) Стратегије и програми, као и њихове измјене биће јавна документа, гдје је примјењиво, и доступни широј јавности и цивилном друштву.

Члан 24.

Видљивост и комуникација

(1) Комисија и *IPA II* корисник договориће јединствени план активности за видљивост и комуникацију, како би ставили на располагање и активно објавили информације о програмима и акцијама у оквиру помоћи из *IPA II* у Босни и Херцеговини. Поступци за спровођење таквих активности биће прецизирани у Секторском или Споразуму о финансирању.

(2) У случају директног управљања, за спровођење активности наведених у ставу (1) биће одговорна Комисија, уз помоћ корисника *IPA II*.

(3) У случају индиректног управљања од стране корисника *IPA II* и за програме прекограничне сарадње наведене у тачкама (б) и (ц) члана 63. став (2), за спровођење активности из става (1) биће одговорна(е) оперативна(е) структура(е) корисника *IPA*.

(4) Активности у вези са видљивошћу и комуникацијом показаће како одређена акција доприноси договореним програмским циљевима и процесу приступања, а циљ ће им бити јачање свијести шире јавности, као и подршка финансираним активностима и зацртаним циљевима. Активности видљивости и комуникације имају за циљ истакнути релевантним циљним групама додатну вриједност и утицај програма и акција Уније. Активности видљивости унаприједиће, такође, транспарентност и одговорност при употреби средстава.

(5) Корисник *IPA II* подноси извјештај о својим активностима видљивости и комуникације Одбору за праћење *IPA-е* и секторским одборима за праћење.

НАСЛОВ III ЗАШТИТА ПОДАТАКА И ПОВЈЕРЉИВОСТ

Члан 25.

Заштита података

(1) Корисник *IPA II* осигураће разумну заштиту личних података. Лични подаци значе сваку информацију везано за физичку особу. Свака радња извршена на личним подацима, као што је прикупљање, евидентирање, организовање, похрањивање, прилагођавање или измјена, учитавање, консултовање, употреба, објелодањивање, брисање или уништење, засниваће ће се на правилима и процедурама корисника *IPA II* и биће извршена само ако је то неопходно за спровођење помоћи у оквиру *IPA II*.

(2) Корисник *IPA II* посебно ће предузети одговарајуће техничке и организационе безбједносне мјере у вези са уроћеним ризицима сваке такве операције и природом информација у вези са датом физичком особом, у циљу:

(а) Спречавање сваке неовлашћене особе да добије приступ рачунарским системима којима се обављају такве операције, посебно неовлашћено читање, копирање, измјена или уклањање медија за похрањивање; неовлашћено уношење података, те свако неовлашћено објелодањивање, измјена или брисање сачуваних информација;

(б) Осигурања да овлашћени корисници ИТ система којим се обављају такве операције могу приступити само информацијама на које се односе њихова права приступа;

(ц) Креира своју организациону структуру тако да задовољи горе наведене захтјеве.

Члан 26.

Повјерљивост

(1) Корисник *IPA II* сагласан је да документација коју посједује субјекат наведен у подтачкама (*II*) и (III) члана 58. став (1) тачка ц) Финансијске уредбе којем је Комисија повјерила задатке спровођења буџета, може бити достављена Комисији од стране тог субјекта искључиво у сврху праћења извршења тих задатака. Комисија ће поштовати аранжмане повјерљивости договорене између корисника *IPA II* и тог субјекта у складу са одредбама овог Споразума.

(2) Не доводећи у питање члан 50, корисник *IPA II* и Комисија ће сачувати повјерљивост сваког документа, информације или другог материјала директно повезаних са спровођењем пружања *IPA II* помоћи који су класификовани као повјерљиви.

(3) Стране ће прије објелодањивања таквих информација прибавити претходну писану сагласност, једна од друге.

(4) Стране остају обавезане повјерљивошћу пет година након завршетка периода извршења.

НАСЛОВ IV ОДОБРАВАЊЕ ОЛАКШИЦА И ОПОРЕЗИВАЊЕ

Члан 27.

Одобравање олакшица за спровођење програма и извршење уговора

1) Да би се осигурало ефикасно спровођење програма у оквиру *IPA II*, корисник *IPA II* предузима све потребне мјере да би осигурао:

(а) Да у случају, конкурсних процедура за услуге, набавке или радове као и додјеле бесповратних средстава и *twinninga*, физичког или правног лица које су прихватљиве за учешће у поступцима додјеле у складу са чланом 19. имају право на привремен смештаји и боравак ако важност или трајање уговора то оправдава. Ово право стиче се само након покретања поступка те га имају руководеће и техничко особље укључујући сталног *twinning* савјетника (РТС), које је потребно за спровођење студија и других припремних мјера за израду понуда/пријава/приједлога. Ово право истиче мјесец дана након одлуке о додјели уговора;

(б) Да понуђачи и подносиоци могу предати своје понуде/пријаве/приједлоге без икаквих препрека као што су додатни правни, административни или царински захтјеви који нарушавају једнак третман међу понуђачима или подносиоцима, осим ако су такви захтјеви садржани у базном програмском документу којег је усвојила Комисија;

(ц) Да особље које учествује у спровођењу помоћи *IPA II* и чланови њихове уже породице немају мање повољне привилегије, повластице и изузећа од оних који се обично одобравају другом међународном или иностраном особљу запосленом у Босни и Херцеговини, по било којем другом билатералном или мултилатералном споразуму или аранжманима за помоћ и техничку сарадњу;

(д) Да особље које учествује у спровођењу помоћи *IPA II* и чланови њихове уже породице имају право ући у Босну и Херцеговину, населити се у Босни и Херцеговини, ту радити те напустити Босну и Херцеговину, ако природа базног уговора то оправдава;

(е) Издавање свих дозвола потребних за увоз робе, посебно стручне опреме, која је потребна за извршење базног уговора, у складу са постојећим законима, правилима и одредбама корисника *IPA II*;

(ф) Да је увоз извршен у оквиру *IPA II* ослобођен свих такси;

(г) Издавање свих дозвола потребних за поновни извоз горе наведене робе, након потпуног извршења базног уговора;

(х) Додјелу овлашћења за увоз или куповину стране валуте која је потребна за спровођење базног уговора и примјену државних прописа за контролу девизног пословања на недискриминирајући начин према уговарачима, без обзира на њихово држављанство или мјесто оснивања;

(и) Одобрење свих дозвола потребних за враћање средстава примљених у вези са акцијом која се финансира у оквиру *IPA II*, у складу са прописима за контролу девизног пословања који су на снази у Босни и Херцеговини;

(ј) Да су трансакције неопходне за извршење уговора који се финансирају у оквиру *IPA II* ослобођене од поступака које захтјева трансфера плаћања за робу и/или услуга њиховим уговарачима у иностранству путем банака или финансијских институција које послују у Босни и Херцеговини.

2) Корисник *IPA II* обезбјеђује пуну сарадњу свих надлежних органа. Он такође обезбјеђује приступ компанијама у државном власништву и другим владиним установама које су укључене или су потребне у спровођењу програма или за извршење уговора.

3) Након ступања на снагу овог уговора, корисник *IPA II* усваја или мијења законодавство и/или законодавне акте који су потребни за спровођење захтјева поступака утврђених у овом члану, а да при томе поступци буду што једноставнији, разумнији и ефикаснији.

Члан 28.

Правила о порезима, царинама и другим фискалним трошковима

1) Осим ако је другачије наведено у секторском споразуму или споразуму о финансирању, увозне царине, порез на додату вриједност (ПДВ) и остали индиректни и директни порези и намети и/или трошкови једнаког учинка нису прихваљива трошкови у оквиру *IPA II*. Ово правило примјењује се, такође, на суфинансирање које обезбјеђује корисник *IPA II* и на примаоце *IPA II* помоћи.

2) Примјењују се сљедеће одредбе:

(а) Дозвољен је улазак сваког увоза уговарача Уније у Босну и Херцеговину, а да не подлијежу увозним царинама, порезу на додату вриједност (ПДВ), и осталим индиректним порезима и посебном порезу на потрошњу или било којим другим сличним порезима, трошковима или таксама једнаког учинка. Овакво ослобођење примјењује се само на увозе који су повезани с робом испорученом и/или услугама пруженим и/или радовима извршеним од уговарача Уније у оквиру уговора Уније. Босна и Херцеговина обезбјеђује да дотични увози буду пуштени за испоруку уговарачима Уније од мјеста улаза како је прописано одредбама уговора и за непосредно коришћење што је потребно за нормално спровођење уговора, без икаквог одлагања или спорова око измирења горе поменутих царина, пореза или такси.

(б) Уговарачи Уније ослобођени су плаћања ПДВ-а за све услуге пружене и/или робу набављену и/или радове извршене у оквиру уговора Уније. Роба набављена или услуге пружене или радови извршени од неког уговарача за уговарача Уније такође су ослобођени плаћања ПДВ-а уколико су повезани са циљевима или активностима у оквиру уговора Уније.

(ц) Ослобођење од плаћања предвиђено у ставу (б) спроводи се, у начелу, кроз претходно (*ex-ante*) ослобођење. Гдје то технички и/или практично није изводљиво, оно се спроводи кроз поврат/одбитак улазног пореза.

Ако се примјењује претходно (*ex-ante*) ослобођење, уговарач Уније или уговарач који набавља робу и/или пружа услуге и/или обавља радове за уговарача Уније, издаје рачун без ПДВ-а, а за који корисник *IPA II* обезбјеђује да је унапријед успостављен ефикасан механизам и поступци за претходно (*ex-ante*) ослобођење од плаћања ПДВ-а.

Ако се примјењује поступак поврата, уговарачи Уније и уговарачи који раде за уговараче Уније добијају поврат ПДВ-а директно од надлежног пореског органа након предаје писменог захтјева надлежном пореском органу уз који се прилаже потребна документација која је према прописима Босне и Херцеговине потребна за поврат ПДВ-а.

Уговарач Уније те уговарач уговарача Уније имају право на пребијање или умањење сваког улазног ПДВ који је плаћен у вези са набављеном робом и/или пруженим услугама и/или извршеним радовима унутар помоћи *IPA II* који су ослобођени од плаћања ПДВ-а, као што је предвиђено у овом споразуму, према било којем ПДВ-у којег су они наплатили за било које своје редовне пословне трансакције ван оквира *IPA II*.

Надлежни порески орган завршава сваки захтјев за ослобођење, поврат пореза и одбитак улазног пореза унутар највише 60 календарских дана без икаквих трошкова осим најмање и разумне управне таксе;

(д) Добит или доходак произашао из уговора Уније опорезив је у Босни и Херцеговини у складу са државним/локалним системом опорезивања. Међутим, физичке и правне особе, укључујући страно особље и РТС, који су резидент или су основани у државама чланицама Европске уније или у другим државама које су прихватљиве у оквиру *IPA II* осим корисника *IPA II*, које извршавају уговоре Уније ослобођени су од плаћања пореза на добит или доходак у Босни и Херцеговини, укључујући порезе по одбитку те провизорне или привремене порезе.

Грант Уније кориснику гранта неће се тумачити као добит или доходак том кориснику гранта. Гдје се генерише добит из уговора о гранту, Комисија има право на поврат процента профита у складу са условима основног уговора. Преостала добит може бити опорезива према државном/локалном пореском систему.

(е) Расходи уговарача Уније ослобођени су од плаћања посебног пореза на потрошњу или од било којих других пореза или такси који имају једнак учинак на расходе у вези са робом коју је тај уговарач Уније набавио и/или услуга које је пружио и/или радова које је извршио према уговору Уније.

(ф) Они који имају користи од акција и/или уговора и/или активности које се спроводе у оквиру *IPA II* ослобођени су од плаћања пореза на поклоне и насљедство и пореза на пренос капитала или од било којих других пореза или такси који имају једнак учинак, а произилазе из робе и/или права и/или изграђених објеката и/или средстава која су им пренесена без икаквог додатног разматрања у оквиру *IPA II*.

(г) Личне и кућне потрепштине за личну употребу од стране физичких лица (и чланова њихове уже породице), осим оних који су ангажовани локално, а који извршавају задатке који су дефинисани у уговорима о пружању услуга и/или уговорима о раду и/или уговорима о гранту и/или уговорима о *twinningu* или савезима, ослобођени су од увозних дажбина, ПДВ-а и осталих индиректних пореза и намета, а наведени лични и предмети за домаћинство се након престанка уговора поново извозе или се рјешавају у

држави, у складу са прописима који су на снази у Босни и Херцеговини.

(х) Уговори Уније, уговори који су потписани од уговарача Уније као и од партнера који су у конзорцијуму или у заједничком улагању или заједнички корисници и повезана лица у грантовима ослобођени су од плаћања административне и судске таксе, или од било којих других трошкова једнаког учинка у Босни и Херцеговини. Ово ослобођење од плаћања такође важи за трансакције (укључујући уступање права) и документе који се односе на плаћања према уговарачу Уније, укључујући уговоре који су закључени између корисника гранта/зајма (укључујући њихове партнере, повезана лица или кориснике подгранта/подзајма) и њихове уговараче (укључујући њихово особље или стручњаке под уговором), те уговоре који су закључени за непредвиђене или привремене издатке у оквиру уговора о пружању услуга и уговорима о раду.

(и) У сврху овог споразума, појам "уговарач Уније" тумачи се као физичка или правна лица, који у оквиру уговору Уније пружају услуге и/или набављају робу и/или извршавају радове. Појам "уговарач Уније" односи се, такође, на кориснике гранта/зајма (укључујући партнере, повезана лица и кориснике подгранта/подзајма као и *twinning* уговараче), партнере у конзорцијуму или заједничком улагању, уговараче и РТС у оквиру уговора о *twinningu* као и уговараче у оквиру Инструмента за техничку помоћ и размјену информација (*TAIEX*).

(ј) Појам "*уговор Уније*" уговор Уније значи сваки уговор или уговор о гранту, укључујући уговоре за подгрантове/подзајмове и споразуме о делегирању у оквиру индиректног управљања, кроз који се финансира нека активност у оквиру *IPA II*, укључујући кофинансирање од стране *IPA II* корисника или примаоца *IPA II* помоћи, а којег потписује Европска комисија или корисник *IPA II* или корисник гранта. Појам "*уговор Уније*", такође, покрива пружање помоћи у оквиру *TAIEX-a* те учествовање у програмима Уније укључујући грантове примљене у оквиру програма Уније и кофинансирање таквих грантова.;

(к) Уговарачи Уније који проводе уговор Уније ослобађају се, такође, од плаћања сљедећих трошкова:

I. посебног пореза на комуникације;

II. пореза на моторна возила;

III. посебних трошкова које регионалне или локалне власти или посебни одбори примјењују у контексту извршења уговора који није сразмјеран са трошком који је укључен у њихово извршење или у контексту посједовања једнаког учинка од пореза.

3) Када год је то потребно, корисник *IPA II* усваја или мијења законодавство и/или законодавне акте који су потребни за спровођење пореске одредбе у овом споразуму непосредно након његовог ступања на снагу.

4) Правила и поступци споменути у овом члану примјењују се, такође, на све сличне порезе, давања, намете, таксе једнаког учинка, који се могу покренути након ступања на снагу овог споразума додатно уз или као замјена за постојеће.

5) У случају сукоба између одредби у овом члану и државног законодавства корисника *IPA II*, превладавају одредбе овог споразума. У случају приступања Унији, корисник *IPA II* наставиће примјењивати одредбе из чланова 27. и 28. осим ако оне нису у складу са његовим дужностима према релевантној правној тековини Европске уније.

ОДЈЕЉАК V ПРАВИЛА О ФИНАНСИЈСКОМ УПРАВЉАЊУУ ОКВИРУ ПОМОЋИ ИЗ *IPA II*

НАСЛОВ I ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 29.

Прихватљивост издатака

(1) Ставка издатака финансираних у складу са Уредбом о *IPA II* неће бити предметом било каквог другог финансирања из буџета Уније.

(2) Прије закључивања релевантних Споразума о финансирању и потписивања додатака, издаци којима се изложе примаоци и плаћања која изврши корисник *IPA II* неће бити прихватљиви за финансирање према Уредби за *IPA II*.

(3) Ниже наведени издаци неће бити прихватљиви за финансирање према Уредби о *IPA II*:

(а) куповина земљишта и постојећих објеката, осим када је оправдано природом акције у одлуци о финансирању;

(б) остали издаци који могу бити прецизирани у Секторском или Споразуму о финансирању.

(4) Коначни датум за прихватљивост издатака биће прецизиран у Споразумима о финансирању.

Члан 30.

Интензитети помоћи и стопа доприноса Уније

(1) Помоћ из *IPA II* подржаће спровођење реформских настојања корисника *IPA II*, како је наведено у члану 1. Уредбе о *IPA II*. Посебни програми и самосталне акције могу захтијевати финансијске доприносе и корисника *IPA II* и Уније.

(2) Када су потребни финансијски доприноси и корисника *IPA II* и Уније, допринос Уније израчунаће се у односу на прихватљив издатак, на начин дефинисан Секторским или Споразумом о финансирању.

НАСЛОВ II ПРАВИЛА У ВЕЗИ СА ИНДИРЕКТНИМ УПРАВЉАЊЕМ ОД СТРАНЕ КОРИСНИКА *IPA II*

Члан 31.

Прихватљивост издатака у оквиру индиректног управљања

У оквиру програма руралног развоја у области политике за пољопривредни и рурални развој, примјењују се сљедеће посебне одредбе:

(а) Издатак за техничку помоћ у циљу подршке припреми програма руралног развоја и успостављању система управљања и контроле, може бити прихватљив прије датума усвајања одлуке Комисије да се одобри програм руралног развоја, али најраније 1. јануара 2014. године;

(б) Инвестициони пројекти у оквиру програма руралног развоја остају прихватљиви за финансирање од стране Уније уз услов да не буду подвргнути битним измјенама у периоду од пет година од посљедње уплате оперативне структуре;

(ц) У случају стандардних јединичних трошкова, једнократних износа који нису већи од 100,000 евра јавног доприноса и паушалног финансирања, утврђени примјеном процента на једну или неколико дефинисаних категорија трошкова, ЕУ покрива само износе предвиђене за сваку мјеру у програмима и на начин дефинисан од стране релевантне *IPARD* агенције прије позива на подношење захтјева.

Члан 32.

Ревизијски траг

ДДО ће омогућити доступност свих релевантних информација како би се осигурао довољно детаљан ревизијски траг. Те информације обухватиће документарне доказе о захтјевима за одобрење исплата, о

рачуноводственом евидентирању и исплатама по таквим захтјевима, те о поступању с авансним уплатама, гаранцијама и дуговањима.

Члан 33.

Исплате из доприноса Уније

(1) Исплате доприноса Уније вршиће се у границама расположивих средстава.

(2) Исплате ће се вршити у форми претфинансирања, привремених уплата и поравнања завршног биланса. У случају специфичних програма и самосталних акција, када се доприноси траже и од Уније и од корисника *IPA II*, допринос Уније финансирању релевантних акција израчунаће се примјеном стопе суфинансирања предвиђене у одлуци о финансирању на прихватљив издатак потврђен у складу са тачком (а) члана 2. став (4) Додатка А овом споразуму, у зависности од максималног износа доприноса Уније предвиђеном у одлуци о финансирању.

(3) до 15. јануара и 15. јула сваке године, корисник *IPA II* доставља Комисији предвиђене вјероватне захтјеве за исплату за дату финансијску годину и за наредну финансијску годину, у вези са свим областима политике и програмима *IPA II*. Комисија може тражити ажурирање предвиђања, како је примјерено.

(4) Уплате Комисије у Државни фонд извршиће се у року од 90 дана након што услови из чланова 34, 35. или 37. буду испуњени. Комисија може нарушити овај рок за подношење захтјева за исплате како би тражила све основне документе потребне за појашњење свих елемената релевантних за изјаву о трошковима, укључујући информације о пријављивању неправилности у складу са чланом 51. став (2) и Додатку Х овом Споразуму.

(5) Износи наведени у програмима које поднесе корисник *IPA II*, у изјавама о издацима, у захтјевима за плаћање и у трошковима наведеним у извјештајима о спровођењу биће изражени у еврима. Корисник *IPA II* осигураће да, у сврху финансијских токова између Комисије и корисника *IPA II*, курс евидентиран за конверзију између еура и националне валуте буде мјесечни обрачунски курс еура којег утврђује Комисија за мјесец током којег је плаћени издатак унесен у рачуне Државног фонда или релевантне оперативне структуре наведене у релевантном Споразуму о финансирању.

(6) Исплате Комисије у Државни фонд, у зависности од расположивости буџетских средстава, вршиће се у еврима на рачун за евре, у складу са одредбама предвиђеним у члановима 34, 35. и 37. Секторског или Споразума о финансирању. Налог за евре биће отворен за сваки програм и користиће се искључиво за трансакције у вези са тим програмом.

(7) Корисник *IPA II* осигураће да примаоци добију укупни износ јавног доприноса правовремено и у потпуности. Неће бити зарачуната никаква посебна или друга еквивалентна накнада којом би се смањили ти износи за примаоце и јавни допринос и на тај начин финансирана имовина неће подлијегати било каквој управној или судској конфискацији, заплијени или сличним одбицима.

(8) Када је стање рачуна за евре наведеног у ставу (6) недовољно за покривање захтјева за плаћање које подносе примаоци до времена пријема уплате од Комисије, корисник *IPA II* користиће државна средства за претфинансирање доприноса Уније. У таквим случајевима, државна средства ће се третирати као средства Уније и став (6) ће се примјењивати у моменту када се на рачунима Државног фонда забиљежи цјеловита уплата националног доприноса, ако постоји, и доприноса Уније који је претфинансиран из националних средстава.

(9) Помоћ у оквиру *IPA II* може покрити само издатке којима се изложи и које плати корисник *IPA II* у складу са правилима прихватљивости на начин предвиђен Финансијском уредбом, њеним правилима спровођења, Заједничком спроведбеном уредбом, Спроведбеном уредбом за *IPA II* и члановима 29, 30. и 31, те како је предвиђено Секторским или Споразумом о финансирању, ако је примјењиво.

(10) Размјена информација у вези са финансијским трансакцијама између Комисије и структура и тијела наведених у члану 10, када је примјерено, биће извршена електронским путем, примјеном процедура договорених између Комисије и корисника *IPA II*.

Члан 34.

Претфинансирање

(1) Минимум услова за подношење захтјева за претфинансирање је сљедећи:

(а) ДДО је информисао Комисију о отварању релевантног рачуна за евре;

(б) релевантни Споразум о финансирању закључен је и на снази.

(2) Детаљне одредбе у вези са прорачуном претфинансирајућих уплата за годишње и вишегодишње програме биће предвиђене Секторским и / или Споразумом о финансирању.

(3) Укупни износ претфинансирања биће наплаћен најкасније када се програм затвори, осим ако је другачије прецизирано у Секторском или Споразуму о финансирању.

Члан 35.

Привремене исплате

(1) Минимум услова за привремене исплате је сљедећи:

(а) ДДО је Комисији упутио захтјев за уплату, укључујући изјаву о трошковима са детаљним приказом насталих и плаћених трошкова и, гдје је релевантно, информације о претфинансирању. Захтјев за плаћање укључиће, такође, релевантне информације о спровођењу, на начин детаљно приказан у Секторском или Споразуму о финансирању;

(б) (Поштују се горње границе доприноса Уније, како је предвиђено у одлуци о финансирању;

(ц) ДИПАК је Комисији прослиједио годишњи извјештај о спровођењу, у складу са чланом 59. став (1), укључујући посљедњи;

(д) У складу са тачком б) члана 5. став (3) Додатка А овом Споразуму, ревизорско тијело упутило је Комисији најновије годишње ревизорско мишљење и годишњи извјештај о ревизијским активностима;

(е) Релевантни Споразум о финансирању је на снази:

(ф) Достављена је свака информација коју је Комисија тражила.

(2) Не доводећи у питање годишње ревизорско мишљење и анализу и прихватање одлуке о рачуноводственој евиденцији, ако се чини да се важећи прописи не поштују или ако се средства неправилно користе, исплате могу бити обустављене или прекинуте у складу са чланом 60. став (4) Финансијске уредбе и процедурама предвиђеним у члановима 39. и 40.

Члан 36.

Провјера и прихватање рачуноводствених поступака

(1) Сврха испитивања и прихватања рачуноводственог поступка је осигурање да издатак којем се изложио и који је платио корисник *IPA II* у контексту индиректног управљања

и за који се може теретити буџет Уније, буде усклађен са важећим прописима Уније, те да је рачуноводствена евиденција комплетна, тачна и истинита.

(2) Испитивање и прихватање рачуноводственог поступка састоји се од:

(а) анализе изјаве о издацима коју је поднио ДДО;

(б) анализе завршног извјештаја о спровођењу у складу са чланом 59. став (4);

(ц) анализе мишљења које је доставило ревизорско тијело о изјави о трошковима које је поткријепљено, гдје је то прикладно, извјештајем о ревизијској активности;

(д) анализе релевантних докумената како је наведено у Секторском или Споразуму о финансирању и, гдје је то прикладно, провјера на лицу мјеста од стране Комисије, без ограничења или рестрикција, садржаја тих финансијских извјештаја или изјава и основних трансакција, укључујући провјере извршене код примаоца;

(е) утврђивање, од стране Комисије, износа издатака признатих као прихваћених у буџету Уније након, када је потребно, контрадикторне процедуре и након што корисник *IPA II* буде информисан;

(ф) израчунавање финансијске корекције као резултат разлике између пријављених издатака и издатака признатих као прихваћених за буџет Уније;

(г) повратa или отплата, од стране Комисије, салда насталог као разлика између прихваћених издатака за буџет Уније и износа који је већ исплаћен кориснику *IPA II*.

(3) Испитивање и прихватање рачуноводственог поступка из става (2) не доводи у питање могућност Комисије да касније добије повратa неприхватљивог издатка на основу ревизија или контрола извршених током или након спровођења програма.

Члан 37.

Поравнање завршног биланса

(1) Минимум захтјева за поравнање завршног биланса је сљедећи:

(а) ДДО је доставио Комисији захтјев за завршном уплатом, ако је примјењиво, и завршну изјаву о трошковима;

(б) ДИПАК је доставио Комисији завршни извјештај о спровођењу у складу са чланом 59. став (9);

(ц) ревизорско тијело је, у складу са подтачком (III) члана 5. став (3), тачка (б) Додатка А овом Споразуму, Комисији доставило мишљење о изјави о трошковима, уз завршни извјештај о ревизорској активности, када је потребно;

(д) релевантни Споразум о финансирању је на снази;

(е) Комисија је завршила испитивање и прихватање рачуноводствене процедуре на начин предвиђен чланом 36.

(2) Када се не поднесе захтјев за завршно плаћање, ДДО мора Комисији поднијети коначну финансијску изјаву.

Члан 38.

Разрјешење обавеза у односу на неискоришћена средства у случају вишегодишњих програма с подијељеним обавезама

(1) Комисија ће аутоматски повући сваки дио буџетских обавеза за програм који, до 31. децембра пете године након године у којој је настало буџетско обавезивање, није искоришћен за сврху претфинансирања или привременог плаћања или за који ДДО није предочио неку овјерену изјаву о трошковима или неки захтјев за плаћање. Ранији рок може бити прецизиран у Секторском или Споразуму о финансирању.

(2) Комисија ће правовремено информисати ДДО кад год постоји ризик од разрјешења обавезе на начин наведен у ставу (1).

Члан 39.

Прекиди исплата

(1) Без обзира на временско(а) ограничење(а) за исплату дефинисано у члану 33. став (4), Комисија може у потпуности или дјелимично прекинути исплате кориснику *IPA II* ради додатних провјера када:

(а) Комисија дође у посјед поузданих информација о постојању значајног пропуста у функционисању система унутрашње контроле или да су издаци које је релевантни субјекат потврдио повезани са озбиљном неправилношћу која није исправљена;

(б) прекид је потребан у циљу спречавања значајног нарушавања финансијских интереса Уније.

(2) Комисија може ограничити прекид на дио издатака који је обухваћен захтјевом за исплату на коју се односе елементи наведени у ставу (1). Комисија ће корисника *IPA II* одмах информисати о разлогу прекида и захтијевати његова хитна изјашњавања и рјешавање ситуације ако је потребно. Комисија ће обуставити прекид чим се предузму неопходне мјере.

Члан 40.

Обуставе исплата

(1) Комисија може обуставити исплате кориснику *IPA II*, посебно када се открију систематске грешке које доводе у питање поузданост система унутрашње контроле субјекта о којем се ради или законитости и регуларности основних трансакција.

(2) Кориснику *IPA II* биће пружена могућност да се манифестује у року од два мјесеца прије него што Комисија одлучи да изврши обуставу у складу са ставом (1).

(3) Комисија ће прекинути обуставу исплата када корисник *IPA II* предузме неопходне мјере за уклањање системских проблема.

Ако корисник *IPA II* не предузме такве мјере, Комисија може одлучити да сторнира сав или дио доприноса програму из *IPA II* у складу са чланом 43.

Члан 41.

Повратa новца

(1) Свака ситуација дефинисана чланом 51. став (5) која настане у било које вријеме током спровођења помоћи у оквиру *IPA II* или која је резултат ревизије може довести до повратa новца Комисији од стране корисника *IPA II*.

(2) ДДО ће Комисији вратити допринос исплаћен кориснику *IPA II* од оних који су се нашли у ситуацији дефинисаној у члану 51. став (5) или који су имали користи од такве ситуације, у складу са националним поступцима за повратa јавних средстава. Чињеница да ДДО није успио да врати сва или дио средстава неће спречити Комисију да врати средства корисника *IPA II*.

Члан 42.

Финансијска поравнања од стране корисника *IPA II*

ДДО ће извршити финансијска поравнања када се у акцијама или програмима открије ситуација дефинисана у члану 51. став (5), сторнирањем цијелог или дјелимичног доприноса Уније релевантним акцијама или програмима. ДДО ће узети у обзир природу и тежину неправилности и финансијски губитак доприноса Уније.

Члан 43.

Финансијске корекције од стране Комисије

(1) Како би осигурала да се средства из *IPA II* користе у складу са важећим прописима, Комисија ће прегледати и прихватити процедуре у вези са рачуноводственом евиденцијом на начин прецизиран у члану 36. и механизме за финансијске исправке у складу са чланом 17. Уредбе *IPA*

II, те како је детаљно дефинисано у Секторском или Споразуму о финансирању.

(2) До финансијских исправки може доћи из сљедећих разлога:

(а) идентификовање сваке ситуације дефинисане у члану 51. став (5); или

(б) идентификовање слабости или пропуста у системима управљања и контроле код корисника *IPA II*;

(ц) праћење поступака на основу извјештаја и мишљења ревизорског тијела од стране Комисије.

(3) Ако Комисија закључи да су издаци у оквиру програма обухваћених *IPA II* настали и плаћени на начин којим се крше важећи прописи, одлучиће о износима који требају бити искључени из финансирања од стране Уније.

(4) Израчунавање и утврђивање сваке такве корекције, као и са њима повезаних поврата, вршиће Комисија, на основу критеријума и поступака предвиђених у ставовима (5) до (7) овог члана и чланака 36. и 44.

(5) Финансијске корекције биће извршене на одговарајући начин компензацијом у ситуацијама наведеним у ставу (2).

(6) Комисија ће извршити финансијске исправке на основу утврђивања износа који су неправилно утрошени и на основу финансијских импликација по буџет. У ситуацији када се такви износи не могу прецизно одредити у сврху вршења појединачних исправки, Комисија може примијенити паушалне исправке или исправке засноване на екстраполацији налаза.

(7) Приликом одлучивања о износу корекције, Комисија узима у обзир природу и озбиљност сваке ситуације дефинисане у члану 51. став (5) и / или обим и финансијске импликације слабости или недостататак утврђених у систему управљања и контроле у релевантном програму.

Члан 44.

Процедура за финансијске исправке и прихватање обрачуна

(1) Пре доношења одлуке о финансијској корекцији, укључујући одлуке донесене на основу испитивања и прихватања процедура у вези са рачуноводственом евиденцијом, Комисија ће информисати ДДО о својим провизорним закључцима и тражити његов/њен коментар у року од два мјесеца.

Када Комисија предложи финансијску исправку на основу екстраполације налаза или паушалног износа из члана 43. став (6), кориснику *IPA II* биће пружена прилика да достави информације које би Комисији омогућиле да установи стварни обим сваке ситуације дефинисане у члану 51. став (5), кроз преглед релевантне документације. У договору са Комисијом, корисник *IPA II* може ограничити обим овог прегледа на дио или узорак релевантне документације. Осим у оправданим случајевима, вријеме дозвољено за ову провјеру неће бити дуже од два мјесеца након двомјесечног периода наведеног у првом ставу. Додатни детаљи могу бити прецизирани у Секторском или Споразуму о финансирању.

(2) Комисија доноси одлуку након што узме у обзир све доказе које достави корисник *IPA II*.

Члан 45.

Поновна употреба доприноса Уније

(1) Извори сторнирани из доприноса Уније након финансијских корекција на основу члана 43. исплаћују се у буџет Уније.

(2) Допринос сторниран или враћен од стране корисника *IPA II* у складу са чланом 42. не може бити поново коришћен за активност или активности које су биле предметом поврата или подешавања нити, када је до поврата или подешавања дошло усљед системске неправилности, за текуће активности у оквиру укупног или дијела програма или акције у којима је дошло до системске неправилности.

Члан 46.

Отплата

(1) Корисник *IPA II* извршиће сваку отплату у општи буџет Уније прије датума доспијећа наведеног у налогу за повраћај сачињеног у складу са чланом 79. Финансијске уредбе. Датум доспијећа биће посљедњи дан другог мјесеца после издавања налога.

(2) Свако кашњење у отплати резултује обрачуном камате за кашњење у плаћању, почевши од датума доспијећа па до датума стварног плаћања. Стопа такве камате износиће један и пола процента изнад стопе коју примјењује Европска централна банка у својим главним операцијама рефинансирања првог радног дана у мјесецу на који пада датум доспијећ

НАСЛОВ III ЗАТВАРАЊЕ ПРОГРАМА

Члан 47.

Затварање програма под индиректним управљањем од стране корисника *IPA II*

(1) Комисија ће у писаној форми информисати корисника *IPA II* о затварању програма.

(2) Комисија неће затворити програм и неће извршити поравнање завршног биланса за корисника *IPA II* без претходне анализе и прихватања рачуноводствене евиденције на начин предвиђен чланом 36.

(3) Затварењем програма не доводи се у питање право Комисије да касније изврши финансијске корекције.

(4) Детаљнији прописи о затварању програма могу се прецизирати у Секторском или Споразуму о финансирању.

Члан 48.

Затварање програма под директним и индиректним управљањем код субјеката који нису корисници *IPA II*

(1) Програм се затвара када буду затворени сви уговори и грантови финансирани овим програмом.

(2) Комисија ће у писаној форми информисати корисника *IPA II* о затварању програма.

(3) Затварањем уговора или гранта не доводи се у питање право Комисије да касније изврши финансијске корекције.

(4) Детаљнији прописи о затварању програма могу се прецизирати у Секторском или Споразуму о финансирању.

Члан 49.

Задржавање документације

Корисник *IPA II* ће шест година од датума завршетка оперативног спровођења Споразума о финансирању задржати сву документацију релевантну за поступке набавке и додјеле гранта, уговоре, додатак, релевантну преписку и све релевантне документе у вези са уплатама и приносима.

Временски период наведен у првом подставу биће нарушен у случају судског поступка или прописно оправданог захтјева Комисије.

НАСЛОВ IV НАДГЛЕДАЊЕ, КОНТРОЛА И РЕВИЗИЈА И ЗАШТИТА ФИНАНСИЈСКИХ ИНТЕРЕСА

Члан 50.

Надгледање, контрола и ревизија од стране Комисије и Европског ревизорског суда

(1) Сви Споразуми о финансирању, као и сви резултујући програми, акције и накнадни уговори подлијежу надгледању, контроли и ревизији од стране Комисије, укључујући Европску канцеларију за борбу против превара (*OLAF*), и ревизије Европског ревизорског суда.

Под индиректним управљањем од стране корисника *IPA II*, овим је обухваћено и право Комисије и Делегације Уније у Босни и Херцеговини да, према потреби, спроведу мјере као што су:

(а) претходне (*ex-ante*) провјере тендерске процедуре и уговарања које врше повезане оперативне структуре;

(б) накнадне (*ex-post*) контроле тендерске процедуре, уговарања, извршења уговора, укључујући финансијско управљање у том смислу и програмске активности које су извршиле повезане оперативне структуре;

(ц) надгледање у вези са функционисањем основних система управљања и контроле.

Прописно овлашћени посредници или представници Комисије или *OLAF-а* имаће право извршити сваку техничку и финансијску провјеру коју Комисија или *OLAF* могу сматрати потребним у циљу спровођења програма, акције или уговора, укључујући обиласке локација и просторија на/у којима се спроводе активности финансиране из *IPA II*. Комисија ће о таквим мисијама унапријед обавијестити релевантне државне органе.

(2) Корисник *IPA II* одредиће службу (Служба за координисање борбе против превара)[1] како би олакшао дјелотворну сарадњу и размјену информација, укључујући информације оперативне природе, с *OLAF-ом*.

Та служба ће под индиректним управљањем имати задатак да координише административне и оперативне обавезе и да предлаже измјене и допуне националног законодавства, према потреби, у циљу заштите финансијских интереса Уније. Служба ће, између осталог, предводити креирање/спровођење државних стратегија за заштиту финансијских интереса Уније, идентификовати могуће слабости у националним системима за управљање средствима Уније, укључујући додијељену помоћ у оквиру *IPA II*, обезбиједити довољно капацитета људских ресурса за ове задатке, укључујући обуку особља за борбу против преваре, пружити подршку сарадњи између националних администрација, тужилаштава и *OLAF-а*, размијенити информације о неправилностима и случајевима сумње на преваре са националним администрацијама и *OLAF-ом* и обезбиједити испуњење свих обавеза према Уредби (ЕЦ, Euратом) бр. 883/2013 Европског парламента и Савјета[2], Уредбе Савјета (Euратом, ЕЦ) бр. 2988/1995[3] и Уредбе Савјета (ЕЦ, Euратом) бр. 2185/1996[4].

(3) Корисник *IPA II* доставља све тражене информације и документацију, укључујући све компјутеризоване податке, и предузима све одговарајуће мјере како би олакшао рад особама инструисаним да врше ревизије или контроле.

(4) Корисник *IPA II* на одговарајући начин води евиденцију и рачуноводствене податке у циљу идентификовања услуга, материјала, радова и грантова финансираних у оквиру релевантног Споразума о финансирању. Корисник *IPA II* осигураће, такође, да посредници или представници Комисије, укључујући *OLAF-а*, имају право да контролишу сву релевантну документацију и рачуне у вези са ставовима финансираним у оквиру релевантног Споразума о финансирању и да помажу Европском ревизорском суду да врши ревизије у вези са коришћењем помоћи у оквиру *IPA II*.

(5) Како би се осигурала ефикасна заштита финансијских интереса Уније, Комисија, укључујући *OLAF*, може извршити провјере и контроле на лицу мјеста и докумената у складу са Уредбом (ЕУ, Euратом) бр. 883/2013 и Уредбом (ЕЦ, Euратом) бр. 2185/1996. Те провјере и контроле биће припремљене и предузете у уској сарадњи са корисником *IPA II* који ће правовремено бити информисан о циљу, сврси и правној основи провјера и контрола, како би могао пружити сву потребну помоћ. Корисник *IPA II* одредиће службу која ће на захтјев *OLAF-а* помагати у вршењу истрага у складу са Уредбом (ЕУ, ЕУРАТОМ) бр. 883/2013 и Уредбом (ЕЦ, Euратом) бр. 2185/1996. Служба наведена у ставу (2) може испунити овај задатак ако има административна и овлашћења за кривичну истрагу. Ако то корисник *IPA II* жели, провјере и контроле на лицу мјеста могу се вршити заједно. Када се учесници у активностима финансираним у оквиру *IPA II* одупиру провјерама и контролама на лицу мјеста, корисник *IPA II*, поступајући у складу са националним прописима, Комисији/*OLAF-у* пружа помоћ коју требају како би извршили своју дужност вршења провјере и контроле на лицу мјеста.

Комисија/*OLAF* у најкраћем могућем времену извјештавају корисника *IPA II* о сваком доказу или сумњи у вези са преваром или неправилностима које су открили током провјере или контроле на лицу мјеста. У сваком случају, Комисија/*OLAF* биће обавезни да обавијесте горе наведено надлежно тијело о резултатима ових провјера и инспекција.

(6) Горе описане контроле и ревизије примјењују се на све примаоце и подуговараче који су примили помоћ у оквиру *IPA II*, укључујући све повезане информације које ће се пронаћи у документацији надлежног органа корисника *IPA II* у вези са националним доприносом, ако постоји.

(7) Не доводећи у питање одговорности Комисије и Европске ревизорског суда, у оквиру индиректног управљања, рачуни и операције Државног фонда и, када је примјењиво, оперативне структуре могу бити провјерени према одлуци Комисије, од стране саме Комисије или од стране спољног ревизора којег одреди Комисија.

---

1 Ова служба не чини дио структура наведених у члану 10, па њено успостављање није предуслов за повјеравање задатак у вези са спровођењем буџета.

2 Уредба (ЕУ, Euратом) бр. 883/2013 Европске парламента и Савјета од 11. септембра 2013. године у вези са истрагама Европске канцеларије за борбу против превара (ОЛАФ), којом се укида Уредба (ЕЦ) бр. 1073/1999 Европске парламента и Савјета и Уредба Савјета (Euратом) бр. 1074/1999, (ОЈ Л 248, 18. септембра 2013, стр.1)

3 Уредба Савјета (ЕЦ, Euратом) бр. 2988/1995 од 18. децембра 1995. о заштити финансијских интереса Европских заједница (ОЈ Л 312, 23. децембра 1995, стр. 1)

4 Уредба Савјета (Euратом, ЕЦ) бр. 2185/96 од 11. новембра 1996. у вези са провјерама и контролама на лицу мјеста, које врши Комисија у циљу заштите финансијских интереса Европских заједница од превара и других неправилности (ОЈ Л 292, 15 новембра 1996, стр. 2)

Члан 51.

Заштита финансијских интереса Уније

(1) У складу са чланом 60. став (3) Финансијске уредбе, корисник *IPA II* којем су повјерени задаци спровођења буџета, приликом извршавања тих задатака спријечиће, открити и исправити неправилности и превару. У том смислу, корисник *IPA II*, у складу са принципом пропорционалности, спроводи претходне (ек-анте) и накнадне (ек-пост) контроле, укључујући контроле на лицу мјеста репрезентативних и/или на ризику заснованих узорака трансакција, како би осигурао да акције финансиране из буџета буду ефикасно проведне и правилно примијењене. Корисник *IPA II*, такође ће, у том смислу извршити повратак непрописно плаћених средстава и, према потреби, покренути судски поступак.

(2) Корисник *IPA II* обезбиједиће истрагу и дјелотворно поступање са случајевима сумњи на превару, сукоба интереса и неправилности и под индиректним управљањем обезбиједиће функционисање механизма контроле и пријављивања на начин предвиђен чланом 16. Уредбе *IPA II*. Корисник *IPA II* ће без одлагања Комисији пријавити сумњу на превару и друге неправилности које су предметом примарног управног или судског закључка, и редовно је информисати о напредовању управног или судског поступка. Извјештавање се врши електронским средствима коришћењем модула којег је у ту сврху обезбиједила Комисија. Поред одредби о извјештавању из Додатка Х овом Споразуму, додатни детаљи могу бити предвиђени у Секторском или Споразуму о финансирању.

(3) Надаље, корисник *IPA II* ће под индиректним управљањем предузети одговарајућу мјеру за спречавање и сузбијање сваке активне или пасивне корупцијске праксе у било којој фази поступка набавке или поступка додјеле гранта или за вријеме спровођења одговарајућих уговора.

(4) Корисник *IPA II*, укључујући особље одговорно за програмирање и спровођење задатака у оквиру активности финансираних из *IPA II*, предузеће све мјере предострожности како би избјегли сваки ризик у вези са сукобом интереса и неодложно ће информисати Комисију о сваком таквом сукобу интереса или свакој ситуацији која би могла довести до сукоба интереса.

(5) У смислу овог члана, примјењују се сљедеће дефиниције:

(а) *Грешка* значи ненамјерне грешке у писању и техничке грешке које почини корисник *IPA II* или прималац помоћи у оквиру *IPA II*;

(б) *Неправилност* значи свако кршење одредбе важећих прописа и уговора као резултат радње или пропуста од стране економског оператора које има или би требало да има ефекат угрожавања општег буџета Уније терећењем општег буџета неоправданом ставком издатака.

(ц) *Економски оператор* значи свака физичка или правна особа или други субјект који учествује у спровођењу помоћи у оквиру *IPA II*;

(д) *Системска неправилност* значи сваку неправилност која се може понављати, уз велику вјероватноћу појаве у сличним врстама операција, што доводи до озбиљног нарушавања ефикасног функционисања система управљања и контроле, укључујући пропуст да се успоставе одговарајуће процедуре у складу са важећим прописима*;*

(е) *Превара* значи сваки намјерни поступак или пропуст у вези са: употребом или предочавањем лажних, нетачних или некомплетних изјава или докумената, што има за резултат отуђивање или непрописно задржавање средстава из општег буџета Уније или буџета којима управља Европска унија или којима се управља у име Европске уније, неоткривање информација чиме се крши конкретна обавеза с истим учинком или погрешна примјена тих средстава у сврхе које нису оне за које су првобитно додијељена;

(ф) *Сумња на превару* значи неправилност која доводи до покретања управног или судског поступка на државном нивоу у циљу утврђивања постојања хотимичног понашања, посебно преваре, како је горе наведено;

(г) *Активна корупција* значи намјерну радњу било кога ко обећава или даје, директно или путем посредника, корист било које врсте некој службеној особи за ту особу или за трећу страну како би дјеловала или се уздржала од дјеловања у складу са својом дужности на начин којим се штети или је вјероватно да ће штетити финансијским интересима Уније;

(х) *Пасивна корупција* значи намјерно поступање државног службеника који, директно или путем посредника, тражи или добија корист било које врсте за себе или за трећу страну, или прихвата обећање за остварење користи, како би дјеловао или се уздржао од дјеловања у складу са својом службеном дужности на начин којим се штети или је вјероватно да ће штетити финансијским интересима Уније;

(и) *Сукоб интереса* значи ситуацију у којој је непристрасно и објективно вршење функција финансијског актера или друге особе компромитовано из разлога који обухватају породицу, емотивни живот, политичку или етничку припадност, привредне интересе или било који други интерес који дијели са примаоцем.

(ј) *Примарни управни или судски закључак* значи прву писану процјену надлежног тијела, управног или судског, којом се, на основу конкретних чињеница, закључује да је почињена неправилност, не доводећи у питање могућност да се такав закључак може накнадно измијенити или повући као резултат догађања током управног или судског поступка.

Дефиниције побројане у овом члану неће се тумачити као увођење нове врсте кривичног дјела у казнени закон Босне и Херцеговине или као његове измјене.

ОДЈЕЉАК VI ПРАЋЕЊЕ, ПРОЦЈЕНА И ИЗВЈЕШТАВАЊЕ

НАСЛОВ I ПРАЋЕЊЕ

Члан 52.

Одбор за праћење *IPA-е*

(1) Комисија и корисник *IPA II* успостављају Одбор за праћење *IPA-е* најкасније шест мјесеци након ступања на снагу првог Споразума о финансирању. Овај Одбор спровешће и одговорности Одбора за праћење *IPA-е* у складу са Уредбом Савјета (ЕК) бр. 1085/2006.

(2) Одбор за праћење *IPA-е* врши контролу укупне ефикасности, дјелотворности, квалитета, кохерентности, координације и поштовања законитости у вези са спровођењем свих активности у сврху испуњења циљева предвиђених Споразумима о финансирању и стратешким документима за земљу. У том смислу, када је релевантно, полази од информација примљених од секторских одбора за праћење.

(3) Одбор за праћење *IPA-е* може изнијети приједлоге Комисији, ДИПАК-у и ДДО-и у циљу обезбјеђења боље повезаности и координације помоћи *IPA II* на начин предвиђен стратешким документима за земљу и, ако је релевантно, стратешким документима више земаља или Уредбом за *IPA II*, те повећања укупне ефикасности, дјелотворности, утицаја и одрживости такве помоћи. Одбор,

такође, може дати препоруке за корективна дјеловања релевантном(им) секторском(им) одбору(има), како би се осигурало остварење циљева *IPA II* и повећала ефикасност и дјелотворност помоћи *IPA II*. У том смислу, када је релевантно, узеће у обзир закључке и препоруке донесене током праћења и процјена које покрену Комисија и/или корисник *IPA II*.

(4) Одбор за праћење *IPA-е* усваја свој Пословник о раду у договору са ДИПАК-ом, ДДО-ом и Комисијом.

(5) Одбор за праћење *IPA-е* састојаће се од представника Комисије, ДИПАК-а и других релевантних државних органа и тијела корисника *IPA II* и, када је релевантно, међународних организација, укључујући међународне финансијске институције и друге заинтересоване стране, као што су организације цивилног друштва и организације из приватног сектора. Представници заинтересованих страна бирају се у складу са правилима и критеријумима дефинисаним у Пословнику о раду Одбора за праћење *IPA-е* и у договору са Комисијом. Представник Комисије и ДИПАК ће копредсједавати састанцима Комитета за праћење *IPA-е*.

(6) Одбор за праћење *IPA-е* састаје се најмање једном годишње. На иницијативу Комисије или корисника *IPA II*, могу се сазивати и *ad hoc* састанци, посебно на тематској основици.

(7) Када се под директним управљањем не успостављају секторски одбори за праћење, наведени у члану 53, Одбор за праћење *IPA-е* извршава функције наведене у ставу 3) овог члана.

Члан 53.

Секторски одбор за праћење

(1) Под индиректним управљањем од стране корисника *IPA II*, корисник *IPA II* кроз подручје политике или програм успоставља секторске одборе за праћење те, на секторском нивоу када је могуће, најкасније шест мјесеци након ступања на снагу првог Споразума о финансирању у вези са односним подручјем политике или програмом, након консултовања са Комисијом. Када је могуће, секторски одбори за праћење могу бити успостављени на *ad hoc* основици примјеном других метода спровођења.

(2) Сваки секторски одбор за праћење контролише ефикасност, дјелотворност, квалитет, кохерентност, координацију и поштовање законитости у вези са спровођењем активности у оквиру области политике или програма, те њихову усклађеност са релевантним државним и, када је релевантно, регионалним секторским стратегијама. Помоћу показатеља у вези са полазном ситуацијом, мјери се напредак у погледу остваривања циљева активности и њихових очекиваних ефеката, резултата и утицаја, као и напредак у погледу финансијског извршења.

(3) Подржан(и) извјештајима оперативн(их)е структур(а)е, секторски одбори за праћење посебно:

(а) контролишу напредак у остваривању циљева, постизању планираних ефеката и резултата, те процјени утицаја и одрживости текућих програма и активности, истовремено осигуравајући кохерентност са текућим дијалогом о политици, повезаним државним и регионалним секторским стратегијама, те активностима више држава и/или регионалним активностима у земљи;

(б) контролишу годишње извјештаје о спровођењу, укључујући финансијско извршење активности;

(ц) испитују релевантне налазе и закључке, као и приједлоге за активности на исправци грешака проистекле из провјера на лицу мјеста, провјере и процјена, ако је могуће;

(д) расправљају о свим релевантним аспектима функционисања система управљања и контроле;

(е) расправљају о свим проблематичним питањима и активностима;

(ф) према потреби, разматрају или дају приједлоге за измјену програма и сваку другу корективну радњу како би се осигурало остваривање циљева активности и повећала ефикасност, дјелотворност, утицај и одрживост помоћи у оквиру *IPA II*;

(г) контролишу мјере предузете у вези са информисањем, публицитетом, транспарентношћу, видљивошћу и комуникацијом, у складу са члановима 23. и 24.

Остале посебне одредбе могу бити дефинисане у Секторском или Споразуму о финансирању.

(4) Оперативни закључци, укључујући све препоруке, доносе се на крају састанака секторских одбора за праћење. Ови закључци предмет су адекватног праћења и разматрања на наредним састанцима Комитета и представљају основу за извјештавање Одбора за праћење *IPA-е* о напретку учињеном у складу са чланом 52. став (2).

(5) Сваки секторски одбор за праћење усваја свој пословник о раду, који ће бити израђен у консултацији са оперативном структуром, ДИПАК-ом и Комисијом.

(6) Секторски одбор за праћење састављен је од представника релевантних државних органа и тијела, других заинтересованих страна, као што су партнери из области привреде, друштва и животне средине и, када је релевантно, међународних организација, укључујући финансијске институције и организације цивилног друштва. Комисија учествује у раду Одбора. Представници заинтересованих страна бирају се према правилима и критеријумима дефинисаним Пословником о раду. Високорангирани представник корисника *IPA II* предсједава састанцима секторског одбора за праћење. У зависности од подручја политике или програма, Комисија може бити копредсједавајући на састанцима одбора.

(7) Секторски одбори за праћење састају се најмање двапут годишње. *Ad hoc* састанци такође могу бити сазвани.

(8) Током спровођења програма и активности на основу Уредбе Савјета (ЕЦ) бр. 1085/2006 и Уредбе о успостави *IPA II*, секторски одбори за праћење успостављени на основу члана 19. Уредбе о спровођењу *IPA II*, такође разматрају рад секторских одбора за праћење успостављених на основу Уредбе Савјета (ЕЦ) бр. 1085/2006, посебно у погледу програма и активности у оквиру релевантне компоненте *IPA* или подручја политике или сектора.

Члан 54.

Остале активности праћења

(1) Корисник *IPA II* примјењује транспарентне, објективне и ефикасне поступке контроле у вези са актуелном спровођењем поверене задаци, укључујући редовне, систематске и адекватно планиране накнадне контроле праћења како би се оцијенила релевантност, дјелотворност, ефикасност, утицај и одрживост помоћи у оквиру *IPA II* .

(2) Остале платформе праћења могу се успоставити у зависности од потребе. О њиховим активностима и исходима извјештај се подноси Одбору за праћење *IPA-е*.

НАСЛОВ II ПРОЦЈЕНА

Члан 55.

Општа начела процјене помоћи у оквиру IPA II

(1) Помоћ *IPA II* подлијеже процјенама у складу са чланом 30. став (4) Финансијске уредбе, у циљу побољшања њене релевантности, кохерентности, квалитета, ефикасности и ефективности, додате вриједности Уније, конзистентности и синергије са релевантним дијалогом о политици.

(2) Циљеви процјене укључују:

(а) процјену услова за спровођење помоћи, њен учинак, будући и садашњи, и њену конзистентност са циљевима политике постављеним у циљу остваривања дугорочних утицаја и циљева;

(б) процјену релевантности договорених резултата и индикатора утицаја за остваривање дугорочних, глобалних утицаја и циљева;

(ц) процјену процеса за израду програма и система праћења и, када је потребно за спровођење аранжмана;

(д) постизање одговорности за помоћ према институцијама ЕУ и јавности у вези са исплативошћу улагања и коришћењем средстава;

(е) учење корисних лекција у циљу побољшања квалитета и креирања будућих политика и интервенција.

У наведене сврхе, процјене ће бити правовремено окончане, а закључци произашли из њих узимају се у обзир у наредном циклусу израде програма и спровођења, те у доношењу одлука о расподјели ресурса.

(3) Процјене се могу извршити на нивоу креирања политике, те тематској, стратешкој, траци и оперативном нивоу, као и на нивоу државе или регије.

(4) Могу се извршити и *претходне* (*ex-ante*) процјене. Те процјене имају за циљ оптимизацију расподјеле буџетских ресурса у оквиру програма и побољшање квалитета у изради програма. Њима се утврђују и оцјењују разлике, недостаци и потенцијал за развој, циљеви које треба остварити, очекивани резултати, квантификовани циљеви, кохерентност, ако је потребно, предложене стратегије и квалитет процедура за спровођење, праћење, оцјену и финансијско управљање.

(5) *Прелазне* процјене врше се, када је потребно, у складу са чланом 18. Правила за спровођење Финансијске уредбе. Прелазном процјеном оцјењује се учинак помоћи и добијени резултати, те научене лекције у смислу додијељених људских и финансијских ресурса како би се провјерила њихова усклађеност са постављеним циљевима. Поред тога, Комисија може извршити провјере стратешких докумената на нивоу земље или региона.

(6) *Накнадним (ex-post)* процјенама оцјењује се релевантност, додата вриједност Уније, дјелотворност, ефикасност, утицај и одрживост *IPA II* помоћи у смислу остваривања постављених циљева.

(7) Процјенама се узима у обзир одрживи развој као циљ и релевантно законодавство Уније. Дугорочнији утицаји и одрживост ефеката *IPA II* помоћи процијениће се у складу са правилима и процедурама које су у дато вријеме на снази.

(8) Одбор за праћење ИПА-е и секторски одбори за праћење узимају у обзир резултате процјена.

(9) Комисија разрађује методе процјене, укључујући стандарде и циљеве квалитета, те мјерљиве показатеље. Корисник *IPA II* придржава се тих метода приликом вршења процјена.

Члан 56.

Процјене од стране Комисије

(1) Када Комисија врши процјене у складу са члановима 12. и 17. Заједничке спроведбене уредбе, корисник *IPA II* ће Комисији пружити подршку достављајући све потребне податке и информације, у складу са међународним обавезама у погледу ефикасности помоћи, како би извршила праћење и процјену релевантних активности, укључујући показатеље за мјерење напретка на нивоу државе, на начин предвиђен државним стратешким документима.

Члан 57.

Процјене корисника *IPA II* под индиректним управљањем

(1) Корисник *IPA II* којем је повјерено извршење буџета у вези са пружањем помоћи у оквиру *IPA II* одговоран је за процјене програма којима управља, у складу са чланом 55.

(2) Корисник *IPA II*, у консултацији са Комисијом, саставља план процјене у којем ће бити приказане активности на процјени које намјерава извршити у различитим фазама спровођења.

НАСЛОВ III ИЗВЈЕШТАВАЊЕ

Члан 58.

Општи захтјеви извјештавања Комисије

До 15. фебруара наредне финансијске године, ДИПАК доставља Комисији годишњи извјештај о спровођењу *IPA II* помоћи. Извјештај слиједи модел који је у прилогу Споразума о финансирању, и посебно ће обухватити сљедеће:

(а) укљученост корисника *IPA II* у програмирање, праћење и процјену, те комуникацију и видљивост;

(б) проблеме који су искрсли у испуњавању потребних услова и у обезбјеђивању одрживости, предузете/планиране мјере у вези са њима, главне хоризонталне проблеме и мјере предузете за њихово ублажавање и проблеме који су се појавили током спровођења активности;

(ц) информације о показатељима дефинисаним у стратегијама за земљу и у програмима прецизираним у Дијелу III овог Оквирног споразума.

Сви други захтјеви у вези са извјештавањем могу се прецизирати у Секторском или Споразуму о финансирању.

Члан 59.

Захтјеви у вези са извјештавањем Комисије према индиректном управљању од стране корисника *IPA II* у складу са чланом 60. став (5) Финансијске уредбе

(1) Поред захтјева предвиђених у члану 58, ДИПАК доставља Комисији, уз примјерак достављен ДДО и ревизорском органу, до 15. фебруара наредне финансијске године годишњи извјештај о спровођењу повјереног извршења буџета. Извјештај се заснива на информацијама које пруже спроведбене структуре и слиједи модел у прилогу Споразума о финансирању и обухвата сљедеће:

(а) сажетак главних достигнућа;

(б) сажетак свих значајнијих проблема до којих је дошло у спровођењу извршења буџета и свих накнадно предузетих мјера;

(ц) квантитативне и квалитативне информације о напретку оствареном у испуњавању циљева, резултата и показатеља предвиђених државним тратешким документима и програмским докуменатима, прецизираним у Дијелу III.

(д) Препоруке за корективне/даљње активности.

(2) До 15. фебруара наредне финансијске године, ДДО, уз достављање примјерка ДИПАК-у и ревизорском органу, доставља Комисији:

(а) годишње финансијске извештаје или изјаве по обрачунској основици на начин прецизиран у Споразуму о финансирању, састављени према формату годишњих финансијских извјештаје или изјава који се налазе у прилогу Споразума о финансирању, и у којем се јасно праве разлике између прихваћених трошкова и извршених плаћања.

(б) годишња изјава о управљању по програму, која је сачињена у складу са Додатком Ц овог Споразума и која обухвата:

(I) укупну одговорност за финансијско управљање средствима ЕУ у Босни и Херцеговини и за законитост и регуларност основних трансакција;

(II) одговорност за ефикасно функционисање система за управљање и интерну контролу у оквиру *IPA II*;

Уколико није могуће добити потребне потврде према Додатку Ц овог Споразума, ДДО ће информисати Комисију о разлозима и евентуалним посљедицама, уз предузете или планиране активности на рјешавању ситуације и заштити интереса Европске уније; и

(ц) резиме извјештаја о интерним ревизијама и контролама које изврши управљачка структура, чиме се пружа добра основица за изјаву о управљању. Такав сажетак обухвата анализу природе и обим проблема и слабости утврђених у системима, предузете или планиране корективне мјере, те даљње информације у вези са извјештајима ревизорског тијела.

(3) До 15. марта наредне финансијске године, ревизорско тијело доставља ревизорско мишљење Комисији и Савјету министара Босне и Херцеговине уз примјерак ДИПАК-у и ДДО, пропраћен годишњим извјештајем ревизорског тијела о активностима, како је детаљно приказано у тачки (II) члана (5)(3)(б) Додатка А и Додатака Д и Е овом Споразуму.

(4) На крају спровођења сваког програма и до истека рока прецизираног у Споразуму о финансирању, ДИПАК подноси - на основу извјештаја оперативних структура наведених у члану 60. став (1) - завршни извјештај које обухвата укупан период спровођења и који може укључити и последњи годишњи извјештај.

(5) ДИПАК подноси завршни извјештај о спровођењу *IPA II* помоћи, који обухвата укупан период спровођења програма усвојених од 1. јануара 2014. до 31. децембра 2020. године.

(6) ДДО редовно извјештава о подацима у вези са финансијским спровођењем, примјеном електронског преноса података. Детаљна одредба о учесталости, формату и врсти пренесених података биће садржана у Споразумима о финансирању.

Члан 60.

Извјештаји оперативних структура под индиректним управљањем корисника *IPA II*

(1) Оперативне структуре достављају све потребне информације ДИПАК-у и ДДО-у у сврху састављања извјештаја предвиђених у члановима 58. и 59.

(2) У зависности од активности или програму под њеном одговорношћу, може се захтијевати од оперативне структуре да састави детаљан годишњи извјештај којим се обухвата комплетна финансијска година, које ДИПАК треба поднијети Комисији након што га прегледа надлежни секторски одбор за праћење. Сви захтјеви у вези са извјештавањем, поред захтјева предвиђених у ставу (1), биће дефинисани у Секторском или Споразуму о финансирању.

Члан 61.

Језик

Сви извјештаји, процјене и сви други документи у вези са припремом или спровођењем *IPA II* програма које треба доставити Комисији, састављају се на енглеском језику.

ОДЈЕЉАК VII ОДРЕДБЕ О ВИШЕГОДИШЊИМ АКЦИОНИМ ПРОГРАМИМА УЗ ПОДИЈЕЉЕНЕ ОБАВЕЗЕ

Члан 62.

Начела спровођења вишегодишњих акционих програма уз подијељене обавезе примијењене у оквиру индиректног управљања корисника *IPA II*

(1) Помоћ из *IPA II* може се примијенити у оквиру индиректног управљања кроз вишегодишње акционе програме уз подијељене обавезе предвиђене у члану 189. став (3) Финансијске уредбе и члану 6. став (3) Заједничке спроведбене уредбе. Такве програме припрема Комисија, на основу секторског(их) оперативног(их) програма или докумената о активностима, како је примјерено, које сачињавају релевантне оперативне структуре. Секторски оперативни програми или документи о активностима доносе се у уској консултацији са Комисијом и релевантним заинтересованим странама.

Секторски оперативни програми садрже све информације предвиђене релевантним инструкцијама Комисије, укључујући, између осталог:

(а) процјену средњорочних потреба и циљева;

(б) преглед консултација релевантних заинтересованих страна;

(ц) опис изабраних стратешких активности;

(д) финансијску табелу у којој се прецизира, за сваку годину, за сваку активност и, индикативно, за сваку повезану активност, укупни износ доприноса Уније;

(е) предложене модалитете процјене и праћења;

(ф) индикативну листу главних пројеката, ако постоје;

(г) гдје је релевантно, опис државних структура и органа за управљање и контролу оперативног програма, у складу са чланом 10. и Додатком А овом Споразуму.

(2) Као дио вишегодишњег акционог програма уз подијељене обавезе дефинисане у ставу (1), из помоћи се могу финансирати главни пројекти. У смислу овог члана, "*главни пројекат*" значи пројекат који се састоји од низа радњи, активности или услуга и који је, као такав, намијењен остваривању недвосмисленог и недјељивог задатка чија је привредна или техничка природа тачно одређена, који има јасно дефинисане циљеве и чија укупна цијена премашује 10 милиона *EUR*.

(3) Главни пројекти подносе се Комисији, на одобрење од стране корисника *IPA II*. Одлука којом се одобрава пројекат дефинисаће физички предмет и прихватљиви трошак. Након одлуке, услиједиће билатерални споразум са корисником *IPA II*, којим се прописују ти елементи.

(4) Приликом подношења главног пројекта Комисији, корисник *IPA II* доставља све информације које се захтијевају релевантним инструкцијама Комисије, укључујући, између осталог:

(а) информације о субјекту одговорном за спровођење;

(б) информације о карактеру инвестиције;

(ц) временски распоред за спровођење;

(д) процјену укупног друштвено-економског биланса операције;

(е) анализу утицаја на животну средину, и

(ф) финансијски план.

(5) У смислу овог члана, "*активност*" значи компоненту акције која се може јасно дефинисати кроз

трошкове и допринос ЕУ, као и врсту финансирања (нпр. набавка, грант, итд.) коју изаберу оперативне структуре релевантног програма или програма у оквиру њихове одговорности, која доприноси остваривању циљева неке акције. У контексту финансијских инструмената, активност чине финансијски доприноси из програма за финансијске инструменте и накнадна финансијска помоћ коју обезбјеђују ти финансијски инструменти.

(6) У случају главних пројеката предвиђених у ставу (3), издаци неће бити прихватљиви прије него што буде усвојена одлука Комисије којом се одобрава тај главни пројекат.

(7) У оквиру вишегодишњих програма са подијељеним обавезама, Комисија има право захтијевати претходно подношење приједлога и за активности које не потпадају под дефиницију главних пројеката. У погледу тих активности, издаци неће бити прихватљиви прије него што Комисија званично информише корисника *IPA II* да је активност одобрена.

(8) У погледу активности које требају бити финансиране из помоћи у оквиру *IPA II* и вишегодишњих акционих програма са подијељеним обавезама како је предвиђено у ставу (1) које по окончању генеришу нето приход, прихватљиви издаци биће унапријед умањени узимајући у обзир потенцијал активности за генерисање нето прихода током одређеног референтног временског периода који обухвата и спровођење активности и период након њеног завршетка.

У смислу овог става, "нето приход" значи прилив новца којег корисници директно уплаћују за робу или услуге пружене кроз активност, као што су накнаде које корисници директно сносе за употребу инфраструктуре, продају или изнајмљивање земљишта или зграда, или плаћања за услуге умањено за све оперативне трошкове и замјенске трошкове за опрему са кратким роком трајања настале током релевантног периода. Уштеде оперативних трошкова генерисане кроз активност третираће се као нето приход, осим ако су компензовани кроз једнако умањење у пословању. Када сви инвестициони трошкови који су директно повезани и потребни за активност нису прихватљиви за финансирање из помоћи у оквиру *IPA II*, нето приход биће распоређен пропорционално прихватљивим и неприхватљивим дијеловима трошкова инвестирања. Детаљне одредбе за израчунавање нето прихода биће дефинисане у односном Споразуму о финансирању.

(9) Овај члан се не примјењује на вишегодишње програме руралног развоја са подијељеним обавезама.

ОДЈЕЉАК VIII ОДРЕДБЕ О ПРОГРАМИМА ПРЕКОГРАНИЧНЕ САРАДЊЕ

НАСЛОВ I ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 63.

Облици прекограничне сарадње

(1) Помоћ у оквиру овог одјељка има за циљ унапређивање добросусједских односа, јачање интеграције у Унију и унапређивање друштвено - економског развоја кроз заједничке локалне и регионалне иницијативе.

(2) Прекогранична сарадња обезбиједиће помоћ за сљедеће:

(а) Прекограничну сарадњу између једне или више држава чланица и једног или више корисника помоћи у оквиру *IPA II*;

(б) Прекограничну сарадњу између једног или више корисника помоћи у оквиру *IPA II*;

(ц) Сарадњу у којој државе прихватљиве по Европском инструменту за сусједство учествују у програмима прекограничне сарадње у оквиру помоћи из *IPA II*.

(3) Овај Одјељак примјењује се на прекограничну сарадњу предвиђену тачкама (б) и (ц) става (2). Правила која се примјењују на прекограничну сарадњу предвиђену у тачки (а) става (2) дефинисаће се у споразумима о финансирању који ће се закључити на основу члана 8. овог Споразума.

Члан 64.

Додатне дефиниције за прекограничну сарадњу

У сврху овог Одјељка, примјењују се сљедеће дефиниције:

(а) "операција" значи пројекат, уговор, акција или група пројеката које изабере уговорни орган датог програма, или који су у његовој надлежности, а којима се доприноси остварењу циљева тематског приоритета или тематских приоритета на које се односе;

(б) "корисник" значи државно или приватно тијело одговорно за покретање или за покретање и спровођење операција;

(ц) "јавни издаци" значе сваки државни допринос финансирању операција чији је извор буџет државних, регионалних или локалних органа, буџет Уније који се односи на помоћ у оквиру *IPA II*, буџет удружења државних органа или тијела којима управља јавно право, а чија је мисија државна служба.

Члан 65.

Интензитет помоћи и стопа пружања помоћи у оквиру *IPA II*

(1) Одлуком Комисије којом се усваја програм прекограничне сарадње утврдиће се стопа суфинансирања и максимални износ помоћи у оквиру *IPA II*, на основу:

(а) укупно прихватљивих издатака, укључујући јавне и приватне издатке, или

(б) прихватљивих јавних издатака

(2) Стопа суфинансирања Уније на нивоу сваког тематског приоритета неће бити мања од 20%, нити већа од 85% прихватљивих трошкова. Стопа суфинансирања за техничку помоћ из члана 72. износиће 100%.

НАСЛОВ II ПРАВИЛА ЗА ИЗРАДУ ПРОГРАМА

Члан 66.

Тематски приоритети и концентрисање прекограничне сарадње у оквиру помоћи из *IPA II*

(1) За сваки програм прекограничне сарадње, државе учеснице изабраће до четири тематска приоритета наведена у Додатку J овом Споразуму.

(2) Програми прекограничне сарадње обухватиће и посебну расподјелу буџета за операције техничке помоћи на начин предвиђен у члану 72.

Члан 67.

Географска покривеност

Државни учеснице и Комисија усагласиће листу прихватљивих регија које ће бити обухваћене програмом прекограничне сарадње.

Члан 68.

Припрема, процјена, одобрење и измјена и допуна програма прекограничне сарадње

(1) Програми прекограничне сарадње израђују се у складу са моделом програма који достави Комисија и израдиће их државе учеснице заједно.

(2) За сваки изабрани тематски приоритет, државе учеснице договарају конкретне циљеве, очекиване резултате, циљеве и показатеље, те врсте активности које

треба подржати, укључујући утврђивање главних циљаних група и корисника.

(3) Корисник *IPA II* помоћи у мјесту уговорног органа електронским путем подноси Програм прекограничне сарадње Комисији на одобрење.

(4) Комисија процјењује конзистентност програма прекограничне сарадње са Спроведбеном уредбом за *IPA II* и њихов ефективни допринос изабраним тематским приоритетима дефинисаним у Додатку Ј овом Споразуму, те циљевима дефинисаним у стратегијама.

(5) Комисија износи своје примједбе у року од три мјесеца од датума подношења програма прекограничне сарадње. Државе учеснице пружају Комисији све потребне додатне информације и, када је потребно, ревидирају предложени програм прекограничне сарадње.

(6) Приликом одобравања програма прекограничне сарадње након формалног подношења, Комисија мора обезбиједити да свака њена примједба на одговарајући начин буде узета у обзир.

(7) На иницијативу држава учесница или Комисије у договору са државама учесницама, програми прекограничне сарадње могу бити измијењени.

(8) Захтјеви за допуну програма прекограничне сарадње које поднесу државе учеснице биће прописно поткријепљени и посебно ће изложити очекивани утицај измјена на програм прекограничне сарадње у смислу остваривања циљева програма. Ови захтјеви биће пропраћени ревидираним програмом. Ставови од (3) до (6) примјењују се на измјене и допуне програма прекограничне сарадње.

Измјене и допуне могу се захтијевати у једном или више случајева како слиједи:

(а) након средњерочног прегледа стратегија који доводи до промјена стратегија којима се битно утиче на програме прекограничне сарадње, укључујући промјене локације уговорног органа или финансијског плана;

(б) након значајних друштвено - економских промјена на подручју обухваћеном програмом;

(ц) како би се узеле у обзир велике промјене у приоритетима Уније, државе или регије;

(д) након резултата процјена из члана 55.

Члан 69.

Билатерални аранжмани између држава учесница за управљање програмима прекограничне сарадње проведеним у оквиру индиректног управљања

У оквиру индиректног управљања, државе учеснице ће за укупни период трајања програма прекограничне сарадње закључити билатерални аранжман у којем се наводе односне одговорности за спровођење релевантног програма прекограничне сарадње. Билатерални аранжман, између осталог, обухвата:

(а) опис главних извршних структура и њихове улоге и одговорности;

(б) опис управљачких, финансијских, контролних и ревизијских аранжмана за програм прекограничне сарадње;

(ц) аранжмане у вези са главним спроведбеним процедурама, укључујући процес избора операција и аранжмана за програм прекограничне сарадње и праћење на нивоу операција;

(д) аранжмане за осигурање законитости и регуларности издатака којима су се изложили корисници, и за осигурање извршења провјера дефинисаних у члану 4. став (3), тачке (б) и (Х) Додатка А овом Споразуму.

(е) корективне мјере у случају спровођења потешкоћа;

(ф) аранжмане за гарантовање доброг финансијског управљања средствима дозначеним за програм прекограничне сарадње, укључујући повратак износа који су неправилно исплаћени.

(г) аранжмане за ослобађање од плаћања пореза на начин предвиђен чланом 28.

НАСЛОВ III ОПЕРАЦИЈЕ

Члан 70.

Избор операција

(1) Операције изабране у оквиру програма прекограничне сарадње донијеће јасне прекограничне утицаје и погодности.

(2) Операције у оквиру програма прекограничне сарадње бира уговорни орган путем позива за подношење приједлога којима се обухвата комплетно квалификовано подручје.

(3) Државе учеснице такође могу одредити операције и ван позива за достављање приједлога. У том случају те операције ће се посебно навести у програму прекограничне сарадње из члана 68.

(4) Операције изабране за прекограничну сарадњу укључује кориснике из најмање двије државе учеснице. Корисници ће сарађивати у развоју и спровођењу операција. Поред тога, сарађиваће или у попуњавању особљем или у финансирању операција, или у једном и у другом.

(5) Операција се може спровести у само једној држави учесници, уз услов да су дефинисани прекогранични утицаји и погодности.

Члан 71.

Корисници

(1) За програме прекограничне сарадње предвиђене у члану 63. став (2), тачка б), корисници се одређују код корисника помоћи у оквиру *IPA II* који учествује у програму. За програме прекограничне сарадње из члана 63. став (2), тачка ц), корисници се одређују код корисника помоћи у оквиру *IPA II* или у држави обухваћеној Европским инструменту за сусједство, која учествује у програму.

(2) Сви корисници гранта одређују појединачног корисника операције у програму прекограничне сарадње као водећег корисника.

(3) Водећи корисник преузима одговорност за осигурање финансијског спровођења цјелокупне операције, прати да ли се операција спроводи у складу са условима предвиђеним уговором и успоставља аранжмане са другим корисницима у циљу гарантовања доброг финансијског управљања средствима дозначеним за операцију, укључујући аранжмане за повратак неправилно исплаћених средстава.

Члан 72.

Техничка помоћ

(1) Сваки програм прекограничне сарадње укључује посебну буџетску расподјелу за операције техничке помоћи.

(2) Износ средстава за помоћ у оквиру *IPA II* који треба бити додијељен за техничку помоћ ограничен је на 10% укупног износа додијељеног програму прекограничне сарадње.

(3) Операције техничке помоћи, између осталог, могу укључити:

(а) припрему, управљање, праћење, процјену, информисање, комуникацију, умрежавање, рјешавање жалби, контролне и ревизијске активности у вези са спровођењем програма прекограничне сарадње;

(б) активности на јачању административних капацитета за спровођење програма прекограничне сарадње;

(ц) акције на смањењу административног оптерећења за кориснике, укључујући систем за електронску размјену података, те акције на јачању капацитета и размјену најбоље праксе између органа власти у земљама учесницама и корисника за управљање и употребу помоћи у оквиру *IPA II*.

Ове акције могу се односити на раније и касније периоде развијања програма.

(4) Одступајући од члана 31. став (1), издаци за техничку помоћ у циљу подршке припреми програма прекограничне сарадње и успостављању система управљања и контроле могу бити прихватљиви прије датума усвајања одлуке Комисије за одобрење програма прекограничне сарадње, али најраније 1. јануара 2014 . године.

НАСЛОВ IV СПРОВОЂЕЊЕ

Члан 73.

Начини спровођења

(1) Програми прекограничне сарадње спроводе се у оквиру директног или индиректног управљања.

(2) Програмима прекограничне сарадње управља један уговорни орган на начин одређен одлуком Комисије којом се одобрава релевантни програм прекограничне сарадње.

НАСЛОВ V ПРОГРАМСКЕ СТРУКТУРЕ И ОРГАНИ И ЊИХОВЕ НАДЛЕЖНОСТИ

Члан 74.

Структуре и органи за управљање прекограничном сарадњом (ПГС)

(1) Сљедеће структуре наведене у члану 10. укључене су у управљање програмима прекограничне сарадње код корисника помоћи у оквиру *IPA II*:

(а) Државни *IPA* координатори држава које учествују у програму прекограничне сарадње и, по потреби, координатори територијалне сарадње;

(б) Државни званичник за овјеравање и управљачка структура учесника корисника помоћи у оквиру *IPA II* гдје је смјештен уговорни орган када се прекогранични програм спроводи кроз индиректно управљање;

(ц) Оперативне структуре у свим државама учесницама које уско сарађују у изради програма и спровођењу релевантног програма прекограничне сарадње. У случају индиректног управљања, оперативна структура обухвата уговорни орган;

(д) Ревизорско тијело када се прекогранични програм спроводи кроз индиректно управљање.

(2) Државе учеснице формирају Заједнички одбор за праћење (у даљњем тексту: "ЗОП") који испуњава и улогу секторског одбора за праћење из члана 53.

(3) Заједнички технички секретаријат (у даљњем тексту: "ЗТТ") успостављено је да помогне Комисији, оперативним структурама и ЗОП-у.

Члан 75.

Државни *IPA* координатор

Државни *IPA* координатори држава учесница заједно су одговорни за осигурање да циљеви зацртани у предложеним програмима прекограничне сарадње буду усаглашени са циљевима стратегије за *IPA II*.

Члан 76.

Оперативне структуре

(1) Оперативна(е) структуре успостављене су у оквиру администрације сваке државе учеснице како би припремиле, спровеле и управљале програмима прекограничне сарадње. Исте оперативне структуре могу се користити у више од једног програма прекограничне сарадње.

(2) У оквиру индиректног управљања, оперативна структура земље којој је повјерен задатак реализовања буџета за дати програм прекограничне сарадње укључује и уговорни орган.

(3) Оперативне структуре држава учесница уско сарађују у задацима од обостраног интереса. Заједно испуњавају сљедеће функције и преузимају ниже наведене одговорности:

(а) припрема програм прекограничне сарадње у складу са чланом 68. или његовим ревидирањима;

(б) припрема билатералног споразума у складу са чланом 69. у случају индиректног управљања и осигурање његове спровођења;

(ц) сарадња у обезбјеђивању да задаци из става (4) и става (5) овог члана буду извршени;

(д) осигурање учешћа на састанцима ЗОП-а и другим билатералним састанцима.

(е) именовање свог (својих) представника у ЗОП;

(ф) формирање Заједничког техничког секретаријата (ЗТТ) и обезбиједити да је на одговарајући начин попуњен особљем;

(г) припрема и спровођење стратешких одлука ЗОП-а;

(х) подржавање рада ЗОП-а и пружање информације потребних за извршавање његових задатака, посебно података у вези са напредовањем оперативног програма у остваривању специфичних циљева према тематском приоритету предвиђеном у програму прекограничне сарадње;

(и) успостављање система прикупљања поузданих информација о спровођењу програма прекограничне сарадње;

(ј) израда годишњих и завршних извјештаји о спровођењу, на начин предвиђен чланом 80;

(к) припрема и спровођење смисленог плана о комуникацији и видљивости;

(л) израда годишњег плана рада за ЗТТ којег треба одобрити ЗОП;

(4) Уколико се програм прекограничне сарадње спроводи у оквиру индиректног управљања, оперативна структура корисника помоћи из *IPA II* гдје је смјештен уговорни орган, поред одредби члана 4. Додатка А овом Споразуму:

(а) именује чланове одбора за процјену и осигурава да одбор за процјену укључи још једног члана са правом гласа из државе у којој се не налази уговорни орган, док уговорни орган именује, јер то је његово искључиво право, предсједавајућег и секретара Одбора;

(б) извршава оперативно праћење и управљање операцијама у уској сарадњи са другом државом учесницом.

(5) Ако оперативна структура корисника помоћи из *IPA II* гдје је смјештен уговорни орган не може извршити провјере предвиђене у члану 4. став (3), тачке б) и Х) Додатка А овом Споразуму на цијелом подручју обухваћеном програмом, државе учеснице договарају начин управљања функцијама провјере. Аранжмани за вршење таквих провјера зацртани су у билатералном аранжману предвиђеном у члану 69.

Члан 77.

Ревизијско тијело

(1) Ревизијско тијело за програм прекограничне сарадње је такво тијело које се налази у држави у којој је смјештен уговорни орган.

(2) Функције ревизијског тијела предвиђене су чланом 5. Додатка А овом Споразуму.

(3) Ако ревизијско тијело из става 1. нема овлашћење за директно вршење својих функција на цијелој територији обухваћеној програмом прекограничне сарадње, помаже му група ревизора састављена од представника сваке земље која учествује у програму прекограничне сарадње. Групом ревизора предсједава ревизијско тијело корисника помоћи у оквиру *IPA II* гдје је смјештен уговорни орган за програм прекограничне сарадње. Конкретни аранжмани за вршење таквих функција наведени су у билатералном аранжману из члана 69.

Члан 78.

Заједнички одбор за праћење (ЗОП)

(1) Државе учеснице успостављају ЗОП најкасније шест мјесеци од ступања на снагу првог Споразума о финансирању.

(2) Свака држава учесница именује свога представника у ЗОП-у.

(3) ЗОП се састоји од ДИПАК-а или координатора за територијалну сарадњу, по потреби, и представника држава учесница (државни, регионални, локални органи), укључујући оперативне структуре за прекограничну сарадњу и, када је релевантно, друге заинтересоване стране, као што су организације цивилног друштва. Комисија учествује у раду ЗОП-а у савјетодавном својству.

(4) Држава учесница у којој није смјештен уговорни орган предсједава ЗОП-ом.

(5) ЗОП одржава сједнице најмање двапут годишње. *Ad-hoc* састанци такође могу бити сазвани на иницијативу држава учесница или Комисије.

(6) ЗОП усваја свој Пословник о раду који треба бити сачињен у консултацији са оперативним структурама и Комисијом.

(7) Свака држава учесница има једнака права гласања без обзира на број именованих представника.

(8) ЗОП:

(а) је одговоран за утврђивање тематских приоритета, конкретних циљева, циљаних корисника и конкретног фокуса сваког позива за достављање приједлога које потврђује Комисија;

(б) испитује и пружа савјетодавно мишљење о попису приоритета изабраних путем позива за достављање приједлога прије доношење одлуке о додјели гранта. Уговорни орган усваја коначну одлуку о додјели гранта;

(ц) прави увид у напредак у вези са остваривањем специфичних циљева, очекиваних резултата и циљева према тематском приоритету на начин предвиђен програмом за прекограничну сарадњу, на основу информација које доставе оперативне структуре учествујућих земаља. Напредак се прати према показатељима утврђеним у програму прекограничне сарадње;

(д) испитује релевантне налазе и закључке, те приједлоге за накнадне корективне радње које произилазе из провјера на лицу мјеста, праћења и процјена, ако постоје;

(е) одобрава сваки приједлог за ревизију програма прекограничне сарадње. Кад год је потребно, може изнијети приједлоге за измјену и допуну програма прекограничне сарадње на начин предвиђен чланом 68, како би се осигурало остваривање циљева програма прекограничне сарадње и повећала ефикасност доброг функционисања, утицај и одрживост помоћи у оквиру *IPA II*. ЗОП, такође, може дати препоруке за начин побољшања спровођења програма прекограничне сарадње;

(ф) испитује и одобрава план комуникације и видљивости за програм прекограничне сарадње;

(г) испитује и одобрава план процјене предвиђен чланом 57. став (2);

(х) испитује и одобрава годишње и завршне извјештаје о спровођењу предвиђене у члану 80;

(и) испитује и одобрава годишњи план рада Заједничког техничког секретаријата.

(9) ЗОП извјештава Одбор за праћење *IPA* државе у којој се налази уговорни орган.

Члан 79.

Заједнички технички секретаријат (ЗТТ)

(1) За сваки програм прекограничне сарадње успоставља се ЗТТ како би помогло Комисији, оперативним структурама и ЗОП-у. Он је смјештен у земљи у којој је смјештен и уговорни орган. ЗТТ може имати регионалну канцеларију у другим учествујући земљама.

(2) Рад ЗТТ-а финансира се из буџета за техничку помоћ.

(3) Особље ЗТТ-а су држављани земаља које учествују у програму прекограничне сарадње.

(4) ЗТТ-ом управља оперативна структура тамо гдје је смјештен уговорни орган.

(5) За сваку годину оперативне структуре израђује се план рада ЗТТ-а и упућује се ЗОП-у на преглед и одобрење.

(6) ЗТТ може, између осталог, бити надлежан и за сљедеће задатке:

(а) организовање састанака ЗОП-а, укључујући стављање и дистрибуцију записника;

(б) помоћ потенцијалним апликантима у тражењу партнера и изради пројеката, организовању дана информисања и радионица; развити и одржавати мрежу заинтересованих страна;

(ц) информисати кориснике гранта о спровођењу пројекта;

(д) подржати рад одбора за процјену;

(е) припремити, обављати и извјештавати о обиласцима у сврху праћења програма прекограничне сарадње;

(ф) успоставити систем за прикупљање поузданих информација о спровођењу програма прекограничне сарадње;

(г) дати допринос изради годишњих и финансијских извјештаја о спровођењу програма прекограничне сарадње;

(х) планирати и спровести информативне кампање и друге активности у вези са подизањем јавне свијести о програму прекограничне сарадње, укључујући објављивање рекламног материјала о програму прекограничне сарадње и одржавање интернетске странице програма прекограничне сарадње.

НАСЛОВ VI ИЗВЈЕШТАВАЊЕ

Члан 80.

Годишњи и завршни извјештаји о спровођењу

(1) У складу са чланом 60. оперативне структуре припремају годишњи и завршни извјештај о спровођењу за сваки програм прекограничне сарадње у сврху испуњења захтјева који се односе на извјештавање на начин предвиђен у члану 58. и члану 59. Завршни извјештај може обухватити посљедњи годишњи извјештај. Извјештај слиједи модел који се налази у прилогу Споразума о финансирању и, између осталог, укључује:

(а) напредак остварен у спровођењу програма прекограничне сарадње и посебно у остваривању специфичних циљева према тематским приоритетима,

укључујући квантитативне и квалитативне елементе који указују на напредак у вези са циљевима;

(б) информације о корацима предузетим у циљу обезбјеђења квалитета и ефикасности спровођења, а посебно о:

(I) мјерама праћења, укључујући аранжмане за прикупљање података и, када је потребно, мјерама за процјену;

(II) сажетку свих значајних проблема који су уочени у спровођењу програма прекограничне сарадње и свим предузетим корективним мјерама;

(III) препорукама за корективне акције;

(ц) предузете мјере у циљу обезбјеђења видљивости и објаве програма прекограничне сарадње;

(д) детаљне информације о финансијском извршењу програма прекограничне сарадње.

Информације из тачке (д) осигурава уговорни орган програма и уноси у извјештаје у оквиру индиректног управљања.

(2) Након провјере и одобрења од стране ЗОП-а, извјештаји се прикладно шаљу ДИПАК-у и ДДО-у, кориснику који учествује у помоћи у оквиру *IPA II* гдје се налази уговорни орган, а ради подношења Државним *IPA* координаторима других држава учесница и Комисији у оквиру захтјева који се односе на извјештавање на начин предвиђен члановима 58. и 59.

ОДЈЕЉАК IX ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 81.

Комуникација

Размјена информација и докумената између Комисије и корисника помоћи у оквиру *IPA II* у погледу програма, акционих докумената, те њиховим измјенама и допунама, као и документације у вези са спровођењем акција, врши се у највећој могућој мјери електронским путем. Аранжмани у вези са размјеном информација договорени су између Комисије и корисника помоћи у оквиру *IPA II* и предвиђени у секторском споразуму или споразуму о финансирању.

Члан 82.

Консултације

(1) Сва питања у вези са извршавањем или тумачењем овог Споразума предмет су консултација између уговорних страна овог Споразума, а према потреби и измјена и допуна овог Споразума.

(2) У случају неизвршења обавезе из овог Споразума које није било предмет правовремено донесених корективних мјера, Комисија може одложити финансирање активности у оквиру *IPA II*.

(3) Корисник *IPA II* помоћи може у цјелини или дјелимично одустати од спровођења активности у оквиру помоћи из *IPA II*. У том смислу, корисник *IPA II* помоћи доставља обавјештење о томе најмање 6 мјесеци унапријед. Уговорне стране утврђују детаље наведеног одустајања размјеном писама или измјеном и допуном релевантног Споразума о финансирању, у зависности од случаја.

Члан 83.

Усаглашавање разлика, арбитража

(1) Разлике које произилазе из тумачења или спровођења овог Оквирног споразума рјешавају се споразумно путем консултација предвиђених у члану 82. Уговорне стране у писаном облику износе своја стајалишта и свако рјешење које сматрају могућим. Уговорна страна одговора на захтјев који упути друга Страна за пријатељску нагодбу у року од 30 дана. Након истека овог периода или, ако покушај за пријатељском нагодбом не заврши договором у року од 60 дана од првог захтјева, свака Страна може информисати другу да поступак пријатељске нагодбе сматра неуспјелим.

(2) Уколико се пријатељском нагодбом не постигне рјешење, свака од уговорних страна може упутити предмет на арбитражу Сталног арбитражног суда на основу Правила о арбитражи Сталног арбитражног суда из 2012. године која су важећа на дан ступања на снагу овог Споразума.

(3) Језик који ће се користити у арбитражном поступку је енглески. Орган за именовање биће Генерални секретар Сталног арбитражног суда, на основу писаног захтјева који је поднијела било која уговорна страна. Стране су сагласне да ће поштовати арбитражну одлуку. Одлука арбитра је обавезујућа за све стране и против ње није могуће уложити жалбу.

Члан 84.

Спорови са трећим странама

(1) Не доводећи у питање надлежност суда који је у уговору у вези са финансирањем из *IPA II* означен као суд надлежан за спорове проистекле између страна тог уговора, Унија на територију Босне и Херцеговине ужива имунитет од тужбе, укључујући арбитражни поступак, осим у случају предвиђеном чланом 83. овог Споразума, и правног поступка у погледу било каквог спора између Европске комисије и/или Корисника помоћи у оквиру *IPA II* и треће стране, или између трећих страна, а који се директно или индиректно односи на пружања помоћи кориснику у оквиру овог *IPA II* према овом Споразуму, осим ако се Унија изричито не одрекне свог имунитета.

(2) У свим правним или управним поступцима пред судом, трибуналом или управном инстанцом у Босни и Херцеговини, корисник *IPA II* помоћи брани свој имунитет и заузима став који у потпуности узима у обзир интересе Уније. Према потреби, корисник *IPA II* помоћи и Комисија настављају консултације о ставу који ће заузети.

Члан 85.

Обавјештења

(1) Сва обавјештења у вези са овим Споразумом врше се у писаној форми и на енглеском језику. Свако саопштење мора бити потписано и достављено као изворни документ или скенирани изворни документ.

(2) Сва обавјештења у вези са овим Споразумом достављају се на сљедеће адресе:

За Комисију:
Генерални директорат за проширење
Rue de la Loi 15
B-1049 Brussels, Belgium
Fax: +32 229 68727
e-mail: elarg-c@ec.europa.eu
За *IPA II* Корисника:
Државни *IPA* координатор
Дирекција за Европске интеграције
Трг БиХ 1
71000 Сарајево, Босна и Херцеговина
Факс: +387 33 703 198
e-mail: info@dei.gov.ba

Члан 86.

Додаци

Додаци овом Споразуму сматрају се саставним дијелом овог Оквирног споразума.

Члан 87.

Ступање на снагу

Овај Споразум ступа на снагу на дан када посљедња уговорна страна у писаној форми информише другу да је

Споразум одобрен у складу са националним законодавством или процедуром те Стране.

Члан 88.

Примјењивост Оквирног споразума за *IPA*

Оквирни споразуми закључени између Комисије и Босне и Херцеговине остају важећи за помоћ усвојену према ранијим инструментима претприступне помоћи, све док се та помоћ не заврши у складу са одредбама релевантних Оквирних споразума.

Члан 89.

Измјене и допуне

Свака измјена и допуна коју су договориле уговорне стране биће сачињена у писаној форми и чиниће саставни дио овог Споразума. Таква измјена и допуна ступа на снагу у складу са процедуром предвиђеном у ставу (1) члана 87.

Члан 90.

Престанак

(1) Овај Споразум биће на снази неограничен временски период, уколико га било која уговорна стране не раскине писаним обавјештењем.

(2) У случају престанка овог Споразума, свака помоћ чије извршење још траје завршава се, осим у случају поштовања права стечених на основу посебним уговора о финансирању из *IPA* средстава.

Овај Споразум сачињен је у два примјерка на енглеском језику.

Потписано, за и у име Босне и Херцеговине, у Сарајеву, дана 14.05.2015.

Потписао/ла

Др Денис Звиздић

Предсједавајући Савјета министара

Потписано, за и у име Комисије, у Сарајеву, дана 11.05.2015.

Потписао/ла

Г. *Jean-Eric Paquet*

Директор

ДОДАТАК А

Функције и одговорности структура, органа и тијела у складу са чланом 10. овог Оквирног споразума

Уводна напомена:

Овим пописом приказују се главне функције и заједничке одговорности структура, органа власти и релевантних тијела. Не треба га сматрати исцрпним. Он представља допуну основном дијелу овог Споразума.

Члан 1.

Државни *IPA* координатор (ДИПАК)

Корисник *IPA II* именује Државног *IPA* координатора. ДИПАК је високо позиционирани представник владе или државне администрације корисника *IPA II*, са одговарајућим овлашћењем. Поред функција и одговорности предвиђених чланом 6. став (2), чланом 16. став (2) и члановима 59. и 75. овог Споразума, када су задаци спровођења буџета повјерени кориснику *IPA II*, ДИПАК:

(а) предузима мјере да осигура да се током спровођења *IPA II* помоћи циљевима наведеним у акцијама или програмима за које су повјерени задаци спровођења буџета приступило на одговарајући начин.

(б) у складу са чланом 57. овог Споразума, координише израду плана процјене у консултацији са Комисијом, представљањем активности процјене које треба извршити у различитим фазама спровођења према одредбама члана 55. овог Споразума.

Члан 2.

Државни званичник за овјеравање (ДДО)

(1) Државног званичника за овјеравање именује корисник *IPA II* помоћи. ДДО је високо позиционирани представник владе или државне администрације корисника *IPA II* помоћи, са одговарајућим овлашћењем.

(2) ДДО сноси укупну одговорност за финансијско управљање *IPA II* помоћи у Босни и Херцеговини и за осигурање законитости и регуларности издатака. ДДО је посебно одговоран за:

(а) управљање књиговодствене евиденције за *IPA II* и финансијским операцијама;

(б) ефикасно функционисање система интерне контроле за спровођење *IPA II* помоћи у складу са Додатком Б овом Споразуму.

Приликом обављања ових функција, ДДО може вршити провјере на лицу мјеста.

(3) У сврху става 2(а), ДДО ће, уз подршку Државног фонда, посебно обављати сљедеће задатке:

(а) саставља и подноси Комисији детаљно образложене изјаве о трошковима:

(I) насталим и плаћеним трошковима;

(II) и, када је примјењиво, укључује информације о претфинансирању у захтјеве за плаћање, те потврђује да су резултат поузданих акруалних рачуноводствених система успостављених у складу са тачком (б), да су тачне и засноване на провјерљивим поткрепљујућим документима, те да су подвргнуте провјерама од стране оперативних структура и управне структуре. На крају спровођења програма, ДДО доставља завршну изјаву о трошковима;

(б) осигурава постојање акруалног рачуноводственог система који евидентира и похрањује, у компјутеризованом облику, рачуноводствене податке за сваку акцију/активност/операцију и који подржава све информације потребне за састављање захтјева за плаћање и годишњих финансијских извјештаји или изјава. Такав систем правовремено пружа тачне, комплетне и поуздане информације и такође укључује податке о износима који су за поврат, о износима који су враћени и о износима повученим након обустављања свих или дијела *IPA II* помоћи за програм или акцију или програм;

(ц) обезбјеђује пренос средстава оперативним структурама или примаоцима;

(д) провјерава, када је потребно, постојање и тачност суфинансирајућих елемената и обезбјеђује постојање довољних ресурса у Државном фонду за рјешавање проблема могућих недостатака због кашњења у преносу средстава из Комисије или налога за повратом које она изда;

(е) извршава потребна финансијска подешавања у вези са неправилностима према члану 51, у складу са чланом 17. Уредбе *IPA II* и чланом 42. овог Споразума, и поврат доприноса Уније који је исплаћен примаоцу на основу националних процедура за поврат уколико дође до ситуације предвиђене чланом 51, став 5) и, на начин превиђен чланом 41. овог Споразума.

(ф) приликом састављања и подношења финансијских извјештаја или изјава и захтјева за плаћање на начин предвиђен у тачки (а) става (3), узима у обзир резултате свих ревизија које је извршило ревизијско тијело или које су извршене у оквиру надлежности ревизијског тијела;

(г) је контакт особа за проток финансијских информација између Комисије и корисника *IPA II* помоћи, као и за сва питања у вези са финансијским одредбама овог Споразума.

(4) У смислу става 2(б), ДДО, уз подршку канцеларије за подршку ДДО-у, посебно обавља сљедеће задатке:

(а) пружа увјеравања у вези са законитошћу и регуларношћу основних трансакција;

(б) уводи ефикасне и сразмјерне мјере против превара, узимајући у обзир установљене ризике, те обезбјеђује достављање извјештаја у складу са чланом 51. став (2), уз истовремено редовно информисање Службе за координисање сузбијања превара из члана 50. став (2) о тим извјештајима;

(ц) одговоран је за праћење непрекидног испуњавања важећих захтјева из тачака (а), (б) и (д) члана 12. став (3) и Додатка Б овом Споразуму од стране руководеће структуре и оперативних структура, а у случају неиспуњења тих захтјева, за неодложно информисање Комисије и предузимање одговарајућих заштитних мјера у погледу извршених плаћања или закључених уговора;

(д) обезбјеђује постојање и ефикасно функционисање система интерне контроле за спровођење *IPA II* помоћи;

(е) обезбјеђује извјештавање о системима управљања и контроле и прати развијање програма и спроведбених капацитета особља у оквиру оперативних структура укључених у израду програма и спровођење акција;

(ф) обезбјеђује постојање и функционисање система извјештавања и информисања;

(г) прати ситуацију у погледу ревизијских извјештаја ревизијског тијела, израђених у складу са тачком 5. став (2) Додатка А овом Споразуму. Том приликом, ДДО:

(I) одлучује да ли су потребна било каква побољшања система управљања и интерне контроле, евидентирати одлуке у вези с тим и обезбиједити правовремено спровођење тих побољшања;

(II) извршава подешавања у захтјевима за плаћање упућених Комисији, према потреби;

(х) приликом састављања изјаве управе из тачке (б) члана 59. став (2), узима у обзир резултате свих ревизија које је извршило ревизијско тијело или које су извршене у оквиру надлежности ревизијског тијела;

(и) неодложно информише Комисију о свакој битној промјени у вези са системима управљања и контроле, ради испитивања и одобрења прије примјене;

(ј) координише, када је релевантно, припрему консолидованих акционих планова бавећи се свим неријешеним слабостима откривеним у системима управљања и контроле.

(5) ДДО саставља те, до 15. фебруара наредне финансијске године, Комисији доставља документа предвиђена чланом 59. став (2) овог Оквирног споразума.

Члан 3.

Руководећа структура

(1) Руководећу структуру чини Државни фонд и Канцеларија за подршку ДДО-у. Задаци и одговорности Државног фонда и Канцеларија за подршку подијељени су адекватно.

(2) Државни фонд одговоран је ДДО-у и смјештен је у министарству на државном нивоу *IPA II* корисника са средишњом буџетском надлежношћу, и поступа као централни трезорски субјекат. Пружа подршку ДДО-у у извршавању његових / њених задатака, посебно задатака управљања рачунима *IPA II* и финансијским операцијама предвиђеним чланом 2. став (3) овог Додатка и одговоран је за извршавање задатака финансијског управљања у погледу *IPA II* помоћи, под одговорношћу ДДО-а.

(3) Државни фонд одговоран је посебно за:

(а) држање и организовање централних банковних рачуна *IPA*;

(б) тражење средстава и примање свих уплата из буџета Уније;

(ц) одобравање преноса таквих уплата оперативним структурама или примаоцима;

(д) поврат средстава у буџет Уније након налога за поврат које изда Комисија;

(е) подршку ДДО у припреми финансијског извјештавања Комисије;

(ф) функционисање компјутеризованог акруалног рачуноводственог система који правовремено пружа тачне, комплетне и поуздане информације.

(4) Када је потребно, размјена информација са Комисијом у вези са финансијским трансакцијама врши се електронским путем, примјеном процедура усаглашених између Комисије и корисника *IPA II* помоћи.

(5) Канцеларија за подршку ДДО-у одговара ДДО-у и помаже ДДО-у у испуњавању задатака наведених у члану 2. ставови (4) и (5) овог Додатка.

Члан 4.

Оперативна(е) структура(е)

(1) Оперативна(е) структура(е) су успостављене у оквиру администрације корисника *IPA II* помоћи, како би припремиле, спровеле и управљале пружањем *IPA II* помоћи.

(2) Оперативна структура одговорна је за припрему, спровођење, информисање и видљивост на начин предвиђен у члану 23. и члану 24. овог Споразума, за програме праћења и извјештавања и процјену у вези са тим, када је релевантно, у складу са принципом доброг финансијског управљања. Одговорна је за осигурање законитости и регуларности издатака насталих спровођењем програма у оквиру њене одговорности.

(3) Оперативна структура извршава сљедеће функције и преузима сљедеће одговорности:

(а) У вези са управљањем програмом, оперативна структура:

(I) прати спровођење програма, предлаже измјене и допуне, према потреби, и секторском одбору за праћење доставља информације о напредовању програма у смислу остваривања програмских циљева, посебно оних који се заснивају на дефинисаним кључним догађајима и са њима повезаним показатељима (циљеви), те финансијске податке;

(II) доставља све информације потребне за извештаје које састављају ДИПАК и ДДО и који се подносе Комисији на начин предвиђен чланом 59. овог Споразума. Може се захтијевати састављање детаљног годишњег извјештаја које обухвата цијелу финансијску годину, а који ДИПАК треба поднијети Комисији, након прегледа надлежног секторског одбора за праћење;

(III) са оперативном структуром размјењује све информације релевантне за извршење додијељених задатака и за спровођење акција;

(IV) одговорна је за израду плана процјене и вршење, ако је потребно, претходне (*ex-ante*), прелазне и накнадне (*ex-post*) провјере програма којима управља, на основу одредаба члана 55. овог Споразума.

(б) У вези са избором и контролом акција и финансијским управљањем, оперативна структура, у складу са релевантним члановима овог Споразума:

(I) обезбјеђује да се акције бирају за финансирање и одобравање према процедурама и критеријумима примјењивим на подручје политике или програм;

(II) уређује процедуре за набавку и додјељивање гранта и уговарање;

(III) успоставља процедуре за осигурање задржавања свих докумената у вези са набавком, додјелом гранта, уговарањем, управљањем финансијама, контролама и ревизијама потребним за осигурање одговарајућег ревизијског трага;

(IV) врши плаћања према и тражи поврат од примаоца *IPA II* помоћи;

(V) обезбјеђује да сва тијела у оквиру оперативне структуре која су укључена у спровођење акција воде или одвојени рачуноводствени систем или одговарајућу рачуноводствену кодификацију за све трансакције у вези са акцијом;

(VI) обезбјеђује да ДДО добије све потребне информације о процедурама и верификацијама управљања у вези са трошковима;

(VII) успоставља акруални рачуноводствени систем који у рачунарском облику евидентира и похрањује рачуноводствену евиденцију за сваку акцију/активност и који подржава све информације потребне за састављање захтјева за плаћање и годишњег финансијског извјештаја или изјаве и за обавезивања и плаћања, те праћење спровођења акције;

(VIII) успоставља акруални рачуноводствени систем који у рачунарском облику евидентира и похрањује рачуноводствену евиденцију за сваку акцију/активност и који подржава све информације потребне за састављање захтјева за плаћање и годишњег финансијског извјештаја или изјаве и за обавезивања и плаћања, те праћење спровођења акције;

(IX) успоставља систем за признавање свих доспјелих износа и за уношење у главну књигу дужника свих дуговања, укључујући неправилности, прије њиховог пријема.

(X) провјерава да ли су сви настали издаци који су плаћени и пријављени ДДО-у усклађени са важећим законом Уније и националним законом, програмом, условима за подршку акцији и условима уговора, да ли су роба и услуге испоручени и да ли су исправни захтјеви примаоца за плаћање.

Ове провјере управљања обухватају административне, финансијске, техничке и физичке аспекте сваке акције, и обухватају:

- потпуну административну провјеру поткрепљујуће документације у погледу сваке преузете обавезе и плаћања;

- физичке провјере на лицу мјеста, за чију учесталост и обим ће се у обзир узети, између осталог, врста акције, износ укључених јавних трошкова и ниво утврђеног ризика;

(XI) обезбјеђује интерну ревизију тијела у оквиру оперативне структуре;

(XII) обезбјеђује поштовање захтјева у погледу информација, јавности, транспарентности, видљивости и комуникације на начин предвиђен члановима 23. и 24. Оквирног споразума;

(ц) Тијела у оквиру оперативне структуре у писаној форми евидентирају аранжмане које формално склопе између себе. Руководиоци тих тијела су јасно одређени и одговорни за додијељене задатке. Корисник *IPA II* помоћи им омогућава да изврше своје дужности и одговорности. Они одговарају руководиоцу оперативне структуре, када је примјењиво.

Члан 5.

Ревизијско тијело

(1) Корисник *IPA II* помоћи обезбјеђује постојање ревизијског тијела које је независно од ДИПАК-а, ДДО-а, управљачке структуре и оперативне(их) структуре(а) и које ће имати потребну финансијску самосталност. Поступа у складу са међународно прихваћеним стандардима. Руководиоца ревизијског тијела именује корисник *IPA II* помоћи. Он/а посједује одговарајућу стручност, знање и искуство у области ревизије, како би могао/ла обављати потребне задатке.

(2) Ревизијско тијело обавља ревизију система управљања и контроле, акција, трансакција и завршних обрачуна у складу са међународно прихваћеним стандардима ревизије и у складу са стратегијом за ревизију. Ти стандарди могу бити допуњени додатним смјерницама и дефиницијама Комисије.

(3) Под надлежношћу његовог руководиоца, ревизијско тијело посебно извршава сљедеће функције и преузима сљедеће одговорности:

(а) припрема стратегију ревизије једном у три године, на основу узорка из Додатка Г овом Споразуму који ће се ажурирати једном годишње. Стратегија ревизијесадржи методологију ревизије, методе узорковања за ревизије акција и трансакција и планирања ревизија. Ревизије ће имати за циљ провјеру:

(I) комплетности, тачности и вјеродостојности годишњих финансијских извјештаја или изјава и основних годишњих књиговодствених извјештаја;

(II) дјелотворно и ефикасно функционисање система управљања, контроле и надгледања;

(III) законитост и регуларност основних трансакција.

Ревизијско тијело Комисији подноси ревизијску стратегију за наредне три године до краја новембра сваке године, а један примјерак доставља ДДО-у. Када се систем заједничког управљања и контроле примјењује на више од једног програма, за дотичне програме или акције може се примијенити једна ревизијска стратегија.

(б) саставља и подноси Комисији и Савјету министара Босне и Херцеговине, а примјерак доставља и ДИПАК-у и ДДО-у, сљедећих извјештаја и мишљења:

(I) до 15. марта сваке године, **годишње ревизијско мишљење** у складу са другом тачком члана 60. став (5) Финансијске уредбе према узорку приказаном у Додатку Е овог Споразума, о годишњим финансијским извјештајима или изјавама и темељним књиговодственим извјештајима за претходну финансијску годину, обухватајући њихову комплетност, тачност и вјеродостојност, и о функционисању система управљања, контроле и надзора, те законитости и регуларности основних трансакција;

(II) до 15. марта сваке године, заједно са годишњим ревизијским мишљењем, **годишњи извјештај о ревизорској активности** према узорку из Додатка Д овом Споразуму, пружајући закључке ревизија извршених у складу са ревизијском стратегијом током релевантног периода и поткрепљујући годишње ревизијско мишљење. Годишњи извјештај о ревизијској активности презентује, између осталог, све утврђене недостатке система управљања, контроле и надзора и све корективне мјере које су предузели или планирали ДДО, Државни фонд и/или релевантне оперативне структуре;

(III) **мишљење о сваком завршном извјештају о трошковима** које је ДДО поднио Комисији за затварање било којег програма или било ког његовог дијела. Такво мишљење бавиће се валидношћу захтјева за коначном

исплатом и тачношћу финансијских информација. Када је потребно, завршни извјештај о ревизијској активности поткрепљује мишљење. Мишљење о сваком завршном извјештају о трошковима саставља се према узорку из Додатка Ф овом Споразуму. Ревизијско тијело доставља мишљење у року од три мјесеца од датума подношења релевантног завршног извјештаја о трошковима од стране ДДО-а.

(ц) Додатни посебни захтјеви у вези са ревизијском стратегијом и/или извјештајима и мишљењима наведеним у тачком б) могу се предвидјети у Секторском споразуму или Споразуму о финансирању.

ДОДАТАК Б
ОКВИР УНУТРАШЊЕ КОНТРОЛЕ

Стандардни попис подручја и релевантних захтјева у складу са тачком (а) става (3) члана 12.

1. Контролно окружење

(а) Политика етике и интегритета

- демонстрирање посвећености организације интегритету и етичким вриједностима
- обезбиједити да култура организације коју захтијева највише руководство буде схваћена у цијелој организацији
- обезбиједити постојање процедура за утврђивање и избјегавање сукоба интереса

(б) Надгледање задатака делегираних подређенима које врши управа

- обезбиједити постојање процедура и структура праћења, укључујући извјештаје подређених актера
- обезбиједити да је одговорност подржана проактивним и сталним надзором

(ц) Успостављање структура, линија извјештавања, и овлашћења и одговорности

- обезбиједити да су структуре дефинисане и успостављене на свим нивоима тако да омогуће остваривање дефинисаних циљева и додјељивање задатака, односно, функција субјектима
- обезбиједити да сви субјекти и појединци имају одговарајућу правну основицу и пуно законско овлашћење за извршавање додијељених задатака и функција
- обезбиједити постојање линија извјештавања у оквиру и између субјеката, којима се гарантује потребни проток информација у сврху управљања активностима сваког субјекта и омогућава одговорност за све нивое организације
- обезбиједити да су овлашћење и степен одговорности дефинисани и додијељени на основу демонстриране стручности и додијељених задатака:

(I) Више руководство - задржава овлашћење за доношење значајних одлука, прегледа задатке руководства, доноси директиве и смјернице и успоставља контролу како би се омогућило руководству и другом особљу да схвати и изврши своје одговорности у погледу интерне контроле

(II) Руководство - усмјерава и олакшава извршење директива и упутстава вишег руководства на релевантном нивоу субјекта

(III) Особље - схвата стандарде поступања субјекта, ризике процијењене у односу на циљеве и релевантне контролне активности на својим нивоима, очекивани проток информација и комуникације, те активности праћења релевантне за остваривање њихових циљева

(IV) Екстерни даваоци услуга – поштују обим овлашћења и одговорности за све ангажоване особе које нису запосленици, онако како одреди руководство

(а) Планирање особља, ангажовање, задржавање, обука и оцјењивање

- обезбиједити да на свим нивоима постоји одговарајући број и квалитет особља, у циљу остваривања циљева
- обезбиједити да ниједан радник није у недоумици у погледу својих одговорности у вези са остваривањем постављених циљева
- обезбиједити ажурираност изјава о надлежности, описа послова, итд. те да су сви радници упознати са њима
- обезбиједити да је одређено особље на "осјетљивим радним мјестима" и да се врше одговарајуће контроле (укључујући, када је потребно, политике ротирања) "осјетљивих радних мјеста".

(б) Одговорност за додијељене задатке и одговорности

- успостављање мјерења учинка, подстицаја и других примјерених награда на свим нивоима у односу на остваривање циљева
- обезбјеђење редовне процјене учинка особља на свим нивоима и обављање одговарајућег праћења, на примјер, у смислу награђивања или дисциплинских мјера
- обезбиједити да у организацији постоји позитивни притисак у сврху остваривања циљева и да се избјегава негативан притисак, на примјер, у смислу нереалних циљева рада или контрадикторних циљева

2. Управљање ризиком

(а) Постављање циљева

- обезбиједити да су циљеви постављени на свим нивоима и да су довољно јасни да омогуће идентификовање и процјену ризика у вези са циљевима
- обезбиједити да *оперативни циљеви* пруже јасан фокус како би се омогућило дозначавање потребних ресурса за остваривање жељених циљева рада
- обезбиједити да *екстерни и интерни циљеви извјештавања* обухвате аспекте поузданости, правовремености и транспарентности извјештаја
- обезбиједити да *циљеви у смислу поштовања закона* одражавају ситуацију у којој се све активности врше у складу са важећим правилима и прописима

(б) Утврђивање постојања ризика, процјена и реаговање

- обезбиједити свеобухватно утврђивање ризика на свим нивоима, те да утврђивање ризика обухвата све значајне интерне и екстерне факторе за дати субјекат
- обезбиједити спровођење одговарајуће процјене ризика, након утврђивања постојања ризика, укључујући процјену вјероватноће и утицаја утврђених ризика
- обезбиједити да управа дефинише и на одговарајући начин одреагује на утврђене и процијењене ризике у сврху ублажавања сваког негативног утицаја на остваривање циљева

(ц) Ризик од преваре

- обезбиједити да се могућност за превару и неправилности узме у обзир приликом процјене ризика за остваривање циљева
- обезбиједити да се неправилности уочене на нижем нивоу у организацији на одговарајући начин пријаве и прате, укључујући заштиту за "звиждаче"

(д) Утврђивање и процјена промјена које утичу на систем интерних контрола

- обезбиједити да управа идентификује и процијени важне промјене, и интерно и екстерно, које могу утицати на ефикасност интерних контрола и имати утицај на остваривање циљева организације.

3. Контролне активности

(а) Избор и развој контролних активности

- обезбиједити на свим нивоима организације утврђивање и развијање контролних активности које доприносе ублажавању ризика за остваривање циљева

- обезбиједити да један руководилац буде одговоран за све аспекте трансакције у случајевима преузимања обавеза или плаћања према трећим странама

- обезбиједити да контролне активности, између осталог, укључе сљедеће:

(I) Прије одобрења трансакције, аспекте те трансакције треба провјерити барем један радник, осим оног/оних који је иницирао ту трансакцију. За исти спис, иста особа не може и иницирати и вршити провјеру (начело четверо очију)

(II) Правила за сваку врсту позива на учешће у поступку за набавку и додјелу гранта, која пружају одговарајући правни оквир за све такве процесе преузимања обавеза

(III) Процедуре, укључујући контролне листе, за сваки позив на учешће у поступку за набавку и додјелу гранта (нпр. Техничке спецификације, одбори за процјену, извјештавање о изузецима, итд.) којима се обезбјеђује да сваки радник има јасну представу о својим одговорностима у тим областима

(IV) Правила и поступци у вези са објављивањем којима се обезбјеђује испуњавање законских услова

(V) Процедуре плаћања, укључујући процедуре за потврђивање преноса и/или услови прихватљивости, "на лицу мјеста" када је потребно, обезбјеђујући да се плаћања врше само на основу оправданих захтјева за плаћање који испуњавају све уговорене услове

(VI) Процедуре за праћење преноса суфинансирања којима се обезбјеђује испуњавање законских услова

(VII) Буџетске процедуре којима се обезбјеђује расположивост средстава у свим случајевима у којима се гарантује да организација може испунити своје уговорне обавезе

(VIII) Процедуре за континуитет операција којима се обезбјеђује утврђивање значајних ризика за континуитет (нпр. у вези са губитком података, одсутност особа, итд.) и постојање планова за ванредне ситуације

(IX) Рачуноводствени поступци којима се обезбјеђује комплетно, тачно и транспарентно рачуноводство које слиједи међународно прихваћена рачуноводствена начела

(X) Поступци сравњења којима се обезбјеђује да се, када је потребно, врши сравњивање рачуноводствених биланса према информацијама треће стране

(XI) Извјештавање о изузецима, између осталог, изузецима од стандардних процедура одобреним на одговарајућем нивоу, неодобреним изузецима и пропустима контроле кад год се установе, којим се обезбјеђује да се одступање од уобичајене праксе увек евидентира и уноси у књиге, те контролише на одговарајућим нивоима

(XII) Процедуре архивирања којима се обезбјеђује доступност докумената за контролу кроз све потребне периоде током којих морају бити чувани

(XIII) Подјела дужности, чиме се обезбјеђује да се различити задаци током трајања неке операције додјељују различитом особљу како би се обезбиједиле аутоматске унакрсне контроле

(б) Сигурносне контролне активности

- обезбиједити постојање одговарајућих безбједносних процедура (ИТ и друго) за чување имовине и података од неовлашћених контаката и физичког оштећења

- обезбиједити постојање одговарајућих права приступа, у смислу и физичког и електронског приступа на свим нивоима

(ц) Политике и процедуре у вези са контролним активностима

- обезбиједити постојање писаних политика и процедура којима се утврђује оно што се очекује на свим нивоима и прецизирају детаљне акције

- обезбиједити постојање јасних обавеза и одговорности за извршење контролних активности

- обезбиједити да политике и процедуре обухвате темпирање када контролна активност и свака корективна активност требају бити извршене

- обезбиједити да у извршењу контролне активности питања за која је утврђено да требају бити праћена буду прописно истражена и да се у вези с њима предузела потребна корективна акција

- обезбиједити да контролну активност врши стручно особље, са сталним фокусом на ризике које та активност треба ублажити

- обезбиједити да руководство и више руководство, када је потребно, периодично преиспитује политике и процедуре и са њима повезане контролне активности ради сталне релевантности и ефикасности

4. Информације и комуникација

(а) Информације као подршка функционисању интерних контрола

- обезбиједити на свим нивоима постојање процеса за утврђивање информација које су потребне и очекиване у сврху подршке функционисању других компонената интерне контроле и остваривања циљева организације

- обезбиједити прибављање информација из свих релевантних извора, укључујући интерне и екстерне изворе

- обезбиједити да се информације добију из релевантних извора и обраде у смислене, примјењиве информације у циљу испуњавања дефинисаних захтјева у погледу информација

- обезбиједити да је пружена информација правовремена, актуелна, тачна, валидна, комплетна, довољна, доступна, заштићена и провјерљива, те задржана како би се користила у оцјени интерних контрола и остваривања циљева

(б) Интерна комуникација

- обезбиједити постојање процеса за достављање потребних информација како би се омогућило свим радницима, укључујући руководство, да схвате и изврше своје одговорности у погледу интерне контроле

- обезбиједити постојање комуникације између вишег руководства и других нивоа организације тако да више руководство добије информације потребне за испуњавање његове улоге у погледу циљева организације

- обезбиједити постојање одвојених канала комуникације, као што су хитне линије (*hotlines*) "звиждача", који служе као механизам заштићен од пропуста, којима се омогућава анонимна или повјерљива комуникација када стандардни канали нису у функцији или су неефикасни

- обезбиједити да изабрани начин комуникације узме у обзир "тајминг", примаоца и карактер информације

(ц) Екстерна комуникација

- обезбиједити постојање процеса за достављање потребних информација у релевантном формату и правовремено за екстерне стране, укључујући Европску комисију, Европски суд ревизора, итд.

- обезбиједити канале за долазећу комуникацију којима се достављају информације од спољних страна које свим нивоима организације, укључујући више руководство, пружају релевантне информације

- обезбиједити да релевантне информације екстерних страна, укључујући Европску комисију, Европски суд ревизора, итд. стигну до релевантних нивоа организације, укључујући више руководство

- обезбиједити постојање одвојених канала комуникације, нпр. у случају потказивања или "звиждача", којима се омогућава анонимна и повјерљива комуникација све до нивоа вишег руководства

- обезбиједити да изабрани начин комуникације узме у обзир тајминг, примаоца и карактер информације, као и законске и регулаторне захтјеве и очекивања

5. Праћење оквира унутрашње контроле[1]

(а) Текуће и посебно праћење

- обезбиједити постојање текућег и посебног праћења којим се обезбјеђује присуство и функционисање компонената интерне контроле на свим нивоима

- обезбиједити да више руководсто добије резултате функционисања његовог система на нижим нивоима

- обезбиједити да текуће праћење врши надлежно руководство на нивоу сваког субјекта у организацији

- обезбиједити да редовно конкретно праћење обавља функција интерне ревизије како би вишем руководству омогућила независну контролу система на нижим нивоима

(б) Процјена, евидентирање и достављање информација о недостацима утврђеним интерном контролом

- обезбиједити да надлежно руководство и по потреби више руководство процијени резултате текућег и посебног праћења

- обезбиједити да се о недостацима информишу стране одговорне за предузимање корективних мјера, те више руководство, ако је потребно

- обезбиједити да руководство и по потреби више руководство прате да ли се недостаци рјешавају на одговарајући начин и у постављеним роковима.

ДОДАТАК Ц

Модел Изјаве о управљању[2]

Ја, ниже потписани/на (*презиме, име, звање или функција*), Државни званичник за овјеравање из Босне и Херцеговине, за програм (*назив програма, ЦЦИ*) заснован на спровођењу (*назив програма*) током године (*година*) према сопственој процјени и свим информацијама којима располажем, укључујући резултате мога директног надзора и рада интерне ревизије. Такође, на основу ревизија и контрола у вези са трошковима укљученим у захтјеве за плаћање поднесене Комисији током године (година), и с обзиром на моје обавезе проистекле из Спроведбене уредбе Комисије (ЕУ) бр. 447/2014 и посебно члана 9. те Уредбе,

изјављујем сљедеће:

- информације из годишњих финансијских извјештаја или изјава правилно су предочене, комплетне су и тачне у складу са чланом 23 став (1) тачка б) Спроведбене уредбе Комисије (ЕУ) бр. 447/2014;

- издаци унесени у годишње финансијске извјештаје или изјаве настали су у планиране сврхе, у складу са Спроведбеном уредбом комисије (ЕУ) бр. 447/2014 и начелом доброг финансијског управљања[3];

- систем управљања и контроле[4] који је успостављен ради програма, пружа довољно гаранција у погледу законитости и регуларности основних трансакција.

- Надгледао/ла сам рад система интерне контроле[5] у вези са спровођењем *IPA II* помоћи и Споразума о финансирању [реф. СФ).

Потврђујем да су неправилности установљене у завршним извјештајима о ревизији и контроли у вези са финансијском годином у складу са чланом 5. став (2) Додатка А Оквирног споразума обрађене на одговарајући начин у складу са чланом 2. став (4), тачка (г) Оквирног споразум. Када је потребно, одговарајуће даљње активности дате су у вези са недостацима у систему управљања и контроле, пријављеним у тим извјештајима или и даље трају у погледу сљедећих потребних корективних мјера ..... (ако је потребно, навести које корективне мјере се још увек примјењују на датум потписивања ове изјаве).

Такође, потврђујем да су трошкови који подлијежу сталној оцјени законитости и регуларности искључени из изјаве о трошковима и финансијских извјештаја до закључења процјене, ради евентуалног укључивања у захтјев за плаћање у наредној години.

Надаље, потврђујем да ефикасне и сразмјерне мјере против превара постоје и односе се на утврђене ризике, те да ја нисам упознат/а са било каквим неоткривеним питањем у вези са спровођењем програма које би могло нашкодити угледу или финансијском интересу Уније.

(Мјесто и датум издавања)

_____

Потпис

(Име и службено звање или функција Државног званичника за овјеравање)

ДОДАТАК Д

Модел годишњег извјештаја о активностима ревизије[6]

упућеног

- Европској комисији - Генерални директорат

- Савјету министара Босне и Херцеговине

- примјерак Државном *IPA* координатору (ДИПАК) из Босне и Херцеговине

- примјерак Државном званичнику за овјеравање (ДДО) из Босне и Херцеговине

1. УВОД

1.1 Појединости о надлежном ревизијском тијелу и другим органима укљученим у припрему извјештаја.

1.2 Референтни период (односно, година) и обим ревизија (укључујући издатке пријављене Комисији за односну годину).

1 Кроз активност праћења процјењује се да ли су контроле у оквиру сваке од пет компонената интерне контроле присутне и у функцији како је планирано, при чему се контролном активношћу реагује на конкретне ризике. Унутар организације, надзор кроз линијско управљање могао би бити размотрен као контролна активност и преглед, на примјер, помоћу функције контроле квалитета као активности праћења.

2 На основу члана 9. став (4) Спроведбене уредбе Комисије (ЕУ) бр. 447/2014

3 Начело доброг финансијског управљања обухвата начела привреде, дјелотворност и ефикасност. Принцип привреде захтијева да се ресурси који се користе правовремено ставе на располагање, да су одговарајуће количине и квалитета и најповољније цијене. Принцип дјелотворности односи се на најбољи однос између ангажованих ресурса и остварених резултата. Принцип ефикасности односи се на остварење конкретних циљева постављених у сврху остваривања планираних резултата. (Члан 30. Уредбе (ЕУ, ЕУРАТОМ) бр. 966/2012)

4 Структуре и органи власти наведени у члану 7. став (I) Спроведбене уредбе Комисије (ЕУ) бр. 447/2014 које успостави корисник IPA II помоћи и руководећа структура наведена у члану 7. став (2) Спроведбене уредбе Комисије (ЕУ) бр. 447/2014 коју успостави ДДО.

5 Оперативна структура и руководећа структура.

6 На основу члана 12. став (3) Спроведбене уредбе комисије (ЕУ) бр. 447/2014

1.3 Утврђивање подручја сектора/политике обухваћеног/их извјештајем, и његове/њихове оперативне структуре и руководне структуре

1.4 Опис корака предузетих у припреми извјештаја и изношења мишљења ревизора.

2. СУШТИНСКЕ ПРОМЈЕНЕ У СИСТЕМИМА УПРАВЉАЊА И КОНТРОЛЕ

2.1 Појединости о свим суштинским промјенама у системима управљања и контроле, и потврда усаглашености са чланом 7. Спроведбене уредбе Комисије (ЕУ) бр. 447/2014, на основу ревизије извршене од стране ревизијског органа у складу са чланом 12. Спроведбене уредбе Комисије (ЕУ) бр. 447/2014.

2.2 Навести датуме почетка примјене ових измјена, датуме извјештавања о промјенама у ревизијском тијелу, те утицај тих промјена на ревизијски рад.

3. ИЗМЈЕНЕ РЕВИЗИЈСКЕ СТРАТЕГИЈЕ

3.1 Појединости о свим извршеним или предложеним промјенама у стратегији ревизије, те о разлозима за настанак тих промјена. Посебно навести сваку измјену у методи узорковања која се примјењује у ревизији операција (видјети ниже наведени став 5).

3.2 Ревизијско тијело разликује измјене извршене или предложене у каснијем стадијуму, које не утичу на рад извршен током референтног периода и измјене извршене током референтног периода које утичу на ревизијски рад и резултате.

Укључити само измјене упоређене са ранијом верзијом стратегије за ревизију.

4. РЕВИЗИЈЕ СИСТЕМА

4.1 Појединости о тијелима која су извршила ревизије система, укључујући само ревизијско тијело.

4.2 Табела сажетка извршених ревизија, уз навођење органа/тијела која су подвргнута ревизији, процјене кључних захтјева за сваки орган/тијело, обухваћених питања[1] и поређења са планираном ревизијом. Сажетак обухвата програм (назив и ЦЦИ), орган/тијело које је извршило ревизије система, датум ревизије, обим ревизије укључујући обим ограничења и органе/тијела подвргнута ревизији. У овом одјељку приказане су хоризонталне тематске ревизије.

Период обухваћен ревизијом	**1. Програм (ЦЦИ и назив)**	**2. Ревизијско тијело[2]**	**3. Тијело/ла подвргнуто/а ревизији**	**4. Датум ревизије[3]**	**5. Обим ревизије[4]**	**6. Главни налази и закључци**	**7. Проблеми системског карактера и предузете мјере**	**8. Процијењени финансијски утицај (ако је примјењиво)**	**9. Стање праћења (завршено / или не)**

4.3 Опис основице за избор ревизија у контексту ревизијске стратегије. Упућивање на ревизијску стратегију која се посебно примјењује на методологију процјене ризика и резултате који воде успостављању плана ревизије специјалних система. У случају да је извршено ажурирање процјене ризика, то је описано у горе наведеној тачком 3 која обухвата измјене ревизијске стратегије.

4.4 Ако је потребно, поред горе наведене табеле, наредни одјељак може садржавати додатне детаље у вези са сљедећим:

4.4.1 Опис главних налаза и закључака извршене ревизије система управљања и контроле и њиховог функционисања, укључујући достатност провјера у оквиру управљања, поступке издавања потврда и ревизијски траг, адекватно раздвајање функција и поштовања захтјева и политика Уније, и

4.4.2 Детаљи о томе да ли се сматрало да је било који установљени проблем системске природе, и детаљи о предузетим мјерама, укључујући квантификацију неправилних издатака и сваку повезану финансијску исправку,

4.5 Опис (када је потребно) конкретних недостатака у вези са управљањем финансијским инструментима, који су откривени током ревизија система и пропратне активности државних органа у циљу рјешавања тих недостатака.

4.6 Ниво увјеравања прибављеног након ревизија система (ниска/просјечна/висока) и оправдање.

5. РЕВИЗИЈЕ УЗОРАКА ТРАНСАКЦИЈА

5.1 Органи/тијела која су извршила ревизије узорака, укључујући само ревизијско тијело.

5.2 Опис примијењене методологије узорковања и информација о томе да ли је та методологија усклађена са стратегијом ревизије.

5.3 Утврђивање параметара коришћених за статистичко узорковање, степен материјалности, степен поузданости, примијењена стопа очекиване грешке, израчунавање потребног узорка и интервала, јединица узорковања, број јединица узорковања у популацији, број јединица узорковања које су стварно подвргнуте ревизији.

5.4 сравњивање издатака пријављених Комисији у финансијској години са узоркованим издацима. Сравњујуће ставке обухватају негативне ставке када су у финансијској години извршене финансијске корекције, као и разлике између износа пријављених у еврима и износа у националној валути, када је релевантно.

5.5 Када постоје негативне ставке, потврда да је са њима поступано као са одвојеном популацијом.

5.6 У случају примјене нестатистичког узорковања, навести разлоге за примјену методе у складу са чланом 12. став (2) Спроведбене уредбе Комисије (ЕУ) бр. 447/2014, проценат акција/операција/издатака покривених кроз ревизију, предузетих корака како би се обезбиједила насумичност избора узорка (и његова репрезентативност) и обезбиједити довољну величину узорка чиме се омогућава

1 Ова питања требају одговарати питањима наведеним у ревизијској стратегији (али не искључиво њима), као што су квалитет провјера управљања, укључујући ону у вези са поштовањем прописа о јавној набавци, прописа о државној помоћи, еколошких захтјева, једнаких прилика, примјену инструмената финансијског инжењеринга, ефикасност ИТ система, извјештавања о плаћању и повратu, спровођењу процјене ризика од превара; поузданост података у вези са показатељима и главним догађајима и напредовању програма у остваривању циљева.

2 Позивање на тијела која су извршила ревизије система, укључујући само ревизијско тијело.

3 Датум ревизије спроведене на терену.

4 Органи подвргнути ревизији, хоризонтална тематска ревизија, ограничења надлежности,....

ревизијском тијелу да састави валидно ревизијско мишљење. Пројицирана стопа грешке такође се израчунава у случају нестатистичког узорковања.

5.7 Табела сажетка (видјети испод) рашчлањеног, када је потребно, по програму у којој се наводи прихватљиви издатак пријављен Комисији током године, износ издатака подвргнутих ревизији и проценат издатака подвргнутих ревизији у односу на укупне прихватљиве издатке пријављене Комисији за посљедњу годину, као и укупни број јединица узорковања у популацији и број јединица узорковања стварно подвргнутих ревизији у циљу добијања случајног узорка.

Информације у вези са случајним статистичким узорком разликују се од информација у вези са другим узорцима, ако је примјењиво (нпр. Комплементарни узорци засновани на ризику).

5.8 Анализа главних резултата ревизија (ставке узорка изабране и подвргнуте ревизији, заједно са односним износом и врстама[1] грешке по операцији), као и природа[2] пронађених грешака, суштински узроци и предложене корективне мјере, укључујући ублажавање тих грешака убудуће.

5.9 Појединости о највјероватнијој стопи грешке (укупна стопа грешака[3]) и, у случају примјене методе статистичког узорковања, горња граница стопе грешака као резултат ревизија операција, и износ откривених неправилних издатака и стопа грешака као резултат ревизије случајног узорка.

5.10 Поређење укупне стопе грешака са одређеним степеном материјалности, да би се утврдило да ли је популација погрешно наведена или не. Ако јесте, анализирати значај укупне стопе грешке за ревизорско мишљење и обавијестити о препорученим корективним мјерама.

5.11 Корекције у вези са текућом годином које изврши оперативна структура/руководна структура прије подношења завршне изјаве о трошковима и финансијских извјештаја Комисији и које су резултат ревизија операција[4], укључујући паушалне или претпостављене корекције.

5.12 Резидуална укупна стопа грешака[5] након спровођења горе наведених корекција и значај за ревизорско мишљење.

5.13 Информације о резултатима ревизије комплементарног (нпр. заснованог на ризику) узорка, ако постоји.

5.14 Информације о праћењу неправилности, укључујући ревизију раније пријављених резидуалних стопа грешака, као резултат све накнадних корективних акција.

5.15 Појединости о томе да ли су неки утврђени проблеми сматрани системским, и предузете мјере, укључујући квантификовање неправилних издатака и све релевантне финансијске корекције.

5.16 Опис (када је потребно) специјалних недостатака или неправилности у вези са финансијским инструментима. Када је потребно, указивање на стопу грешке у узорку у вези са финансијским инструментима подвргнутим ревизији.

5.17 Анализа главних резултата ревизија негативних ставки, укључујући закључке о томе да ли негативне ставке које су подвргнуте ревизији одговарају одлукама земље или Комисије, и да ли су усаглашене са износима унесеним у конта исплаћених и примљених износа током године и износа који требају бити враћени на крају године.

5.18 Закључци изведени из резултата ревизија у погледу ефикасности система управљања и контроле.

6. РЕВИЗИЈЕ ГОДИШЊИХ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЈЕШТАЈА/ЗАВРШНИХ РАЧУНА/ГОДИШЊИХ ОБРАЧУНА

6.1 Навођење органа/тијела која су извршила ревизије годишњих финансијских извјештаја/завршних рачуна/годишњих обрачуна.

6.2 Опис ревизорског приступа примијењеног за провјеру елемената годишњих финансијских извјештаја или завршних рачуна/годишњих обрачуна дефинисан чланом 12. став (2) и чланом 23. став (1), тачка (б) Уредбе Комисије (ЕУ) бр. 447/2014.

6.3 Указивање на закључке изведене из резултата ревизија у погледу комплетности, тачности и вјеродостојности изјаве о трошковима и финансијских извјештаја, укључујући указивање на извршене финансијске корекције које су приказане у изјави о трошковима и финансијским извјештајима, као накнадна активност проистекла из резултата ревизије трансакција/операција.

6.4 Указивање на то да ли су неки утврђени проблеми сматрани системским, и предузете мјере.

7. ПРАЋЕЊЕ РЕВИЗИЈСКЕ АКТИВНОСТИ ИЗ РАНИЈИХ ГОДИНА

7.1 Информације о додатним активностима у вези са неиспуњеним препорукама и о праћењу резултата ревизија система и ревизија трансакција/операција (укључујући ревизије извршене у вези са комплементарним узорком) из ранијих година.

7.2 Накнадна дешавања која утичу на раније мишљење и ранији годишњи извјештај о ревизорској активности из члана 12. став (3) Спроведбене уредбе Комисије (ЕУ) бр. 447/2014.

8. ОСТАЛЕ ИНФОРМАЦИЈЕ

8.1 Информације о пријављеној превари и сумњама на превару, те о предузетим мјерама.

8.2 Накнадна дешавања настала након подношења изјаве о трошковима и финансијских извјештаја, а прије достављања Комисији годишњег извјештаја о ревизијској активности из члана 12. став (3) Спроведбене уредбе Комисије (ЕУ) бр. 447/2014, и размотрена приликом утврђивања нивоа увјеравања и мишљења од стране ревизијског тијела.

8.3 Свака друга информација коју ревизорско тијело сматра релевантном и важном за достављање Унији, посебно да оправда ревизијско мишљење, износи се у овом одјељку.

9. УКУПАН НИВО УВЈЕРАВАЊА

9.1 Појашњење о начину добијања укупног нивоа увјеравања о правилном функционисању система управљања и контроле из комбинације резултата ревизија система и ревизија операција.

9.2 Када укупна стопа грешака у вези са трошковима пријављеним у захтјевима за плаћање у једној години прелази материјални ниво, анализирати њен значај и проценити да ли то указује на озбиљан проблем(е) у функционисању релевантног система управљања и контроле током године. Када је релевантно, узети у обзир

1 Насумично, систематично, изузетно.

2 На примјер: прихватљивост, јавна набавка, државна помоћ.

3 Како је дефинисано у члану 28. став (14) Уредба Комисије о делегирању (ЕУ) бр. 480/2014.

4 Ово се односи и на корекције јединица узорка подвргнутог контроли и на корекције примијењене као резултат укупне стопе грешака.

5 Укупне грешке минус грешке предвиђене ставом 5.11 подијељене са укупним становништвом.

резултате неке друге ревизије у држави или Комисији у вези с том годином.

9.3 Процјена потребне корективне акције из системске и финансијске перспективе.

9.4 Процјена свих релевантних накнадно извршених усаглашавања и корективних акција као финансијских корекција укључених у изјаву о трошковима и финансијским извјештајима и процијенити резидуалну стопу грешака и потребу за било каквим додатним корективним мјерама из системске и финансијске перспективе.

10. ТАБЕЛА ПРИЈАВЉЕНИХ ТРОШКОВА И РЕВИЗИЈЕ УЗОРКА

			А	Б		Ц	Д	Е		Ф	Г	Х=Ф-Г	ГИ	ЈХ
Фонд	Референца (ЦЦИ)	Програм	Издаци пријављени Комисији у вези са датом годином[1]	Издаци у вези са финансијском годином подвргнутом ревизији због случајног узорка		Укупан број јединица у популацији	Број јединица за одабир узорка за бирање случајног узорка	Број и постотак (стопа грешака) неправилних издатака у случајном узорку[2]		Укупно пројицирана стопа грешака	Исправке као резултат укупне стопе грешака	Резидуална укупна стопа грешака	Остали издаци подвргнути ревизији[3]	Износ неправилних издатака у другом узорку издатака
				Износ[4]	%[5]			Износ	%					

ДОДАТАК Е

Модел годишњег ревизорског мишљења[6]

упућеног

- Европској комисији - Генерални директорат
- Савјету министара Босне и Херцеговине
- примјерак Државном *IPA* координатору (ДИПАК) из Босне и Херцеговине
- примјерак Државном званичнику за овјеравање (ДДО) из Босне и Херцеговине

1. УВОД

Ја, ниже потписани/а, руководилац ревизорског тијела (*корисник IPA II помоћи*), независан/на у смислу члана 12. став (1) Спроведбене уредбе Комисије (ЕУ) бр. 447/2014, спровео/ла сам ревизијске поступке у вези са функционисањем система управљања и контроле на узорку пријављених издатака и финансијских извјештаја састављених од стране и под одговорношћу Државног званичника за овјеравање (ДДО) у складу са чланом 7. став (2) и чланом 11. Спроведбене уредбе Комисије (ЕУ) бр. 447/2014, у погледу програма ..... [назив програма, број ЦЦИ] (у даљњем тексту: "програм"), у циљу изношења ревизорског мишљења у складу са чланом 12. став (3) и чланом 23. став (2) Спроведбене уредбе Комисије (ЕУ) бр. 447/2014. Ово ревизијско мишљење задовољава сљедеће стандарде ..... [навести међународне ревизијске стандарде који су испоштовани].

Такође сам оцијенио/ла конзистентност изјаве о управљању коју је саставио Државни званичник за овјеравање (ДДО) у складу са чланом 9. став (4) Спроведбене уредбе Комисије (ЕУ) бр. 447/2014, са овим ревизијским радом.

ОБИМ РЕВИЗИЈЕ

Ревизија у вези са програмом извршена је према стратегији ревизије, узимајући у обзир међународно прихваћене ревизијске стандарде, у односу на годину (*година*), и наведена је у приложеном годишњем извјештају о ревизијској активности у складу са чланом 12. став (3) Спроведбене уредбе Комисије (ЕУ) бр. 447/2014.

Или

Обим ревизије није ограничен.

Или

Обим ревизије ограничен је сљедећим факторима:

(а)...

(б)...

(ц) итд.

[Навести свако ограничење обима ревизије, на примјер, сваки недостатак поткрепљујуће документације, предмете у судском поступку, те из ниже наведеног одјељка Мишљење са квалификацијом, процјену износа издатака и доприноса Уније изложених утицају, и утицај обима ограничења на ревизијско мишљење]

МИШЉЕЊЕ

ПОУЗДАНОСТ ГОДИШЊИХ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЈЕШТАЈА ИЛИ ЗАВРШНИХ РАЧУНА / ГОДИШЊИХ ОБРАЧУНА

Или

(Мишљење без квалификације)

На основу горе наведених ревизијских процедура и у вези са програмом, оправдано износим увјеравање да:

- изјава о трошковима и финансијски извјештаји садрже истинит и исправан приказ,

По мојем мишљењу, извршена ревизија није довела у сумњу увјеравања изнесена у изјави управе.

Или

(*Мишљење са квалификацијом*)

На основу горе наведених ревизијских процедура и у вези са програмом, оправдано износим увјеравање да:

- изјава о трошковима и финансијски извјештаји садрже истинит и исправан приказ,

осим у вези са сљедећим:

.....[7]

Стога процјењујем да је утицај квалификације(а) [ограничен] / [значајан].

1 Ова колона одговара укупном износу прихватљивих издатака унесених у књиговодствене системе руководне структуре која је укључена у захтјеве за плаћање поднесене Комисији. Издаци требају одговарати бруто издацима укљученим у потраживања плаћања која су пријављена у вези са том годином, прије било каквих корекција извршених као резултат рада ревизорског тијела за исту годину.

2 Када случајни узорак обухвата више од једног фонда или програма, пружају се подаци и постотак (стопа грешке) неправилних издатака за укупни узорак и не могу се пружити само на нивоу програма/фонда.

3 Издатак из комплементарног узорка и издатак за случајни узорак који није у референтној години (износ).

4 Износ издатака подвргнутих ревизији.

5 Постотак издатака подвргнутих ревизији у вези са издатком пријављеним Комисији у референтној години.

6 На основу члана 12. став (3) Спроведбене уредбе Комисије (ЕУ) бр. 447/2014

7 У случају да су утицају изложени системи управљања и контроле, навести тијело или тијела и аспект(е) њихових система који не испуњавају захтјеве и/или неефикасно функционишу.

Утицај одговара ..... [износ у еврима и%] укупно пријављених издатака.

Тако је износ доприноса Уније на који је утицала квалификација ..... [износ у еврима и %].

По мојем мишљењу, извршена ревизија није довела у сумњу увјеравања изнесена у изјави управе, или

По мојем мишљењу, извршена ревизија довела је у сумњу увјеравања изнесена у изјави управе, у сљедећим аспектима:

.....

Или

(*Негативно мишљење*)

На основу горе наведених ревизијских процедура и у вези са програмом, оправдано износим увјеравање да:

- изјава о трошковима и финансијски извјештаји не садрже истинит и исправан приказ,

Ово негативно мишљење заснива се на .....[1]

По мојем мишљењу, извршена ревизија довела је у сумњу увјеравања изнесена у изјави управе, у сљедећим аспектима:.....

[Ревизијско тијело може нагласити и питање које не утиче на његово мишљење, на начин установљен међународно прихваћеним стандардима. Ускраћивање мишљења може се прихватити у изузетним случајевима[2]]

ЗАКОНИТОСТ И РЕГУЛАРНОСТ ИЗДАТАКА И ФУНКЦИОНИСАЊЕ СИСТЕМА УПРАВЉАЊА И КОНТРОЛЕ

Или

(Мишљење без квалификације)

На основу горе наведених ревизијских процедура и у вези са програмом, оправдано износим увјеравање да:

- издатак за који се тражи накнада од Комисије законит и регуларан,

- постојећи системи управљања и контроле правилно функционишу.

По мојем мишљењу, извршена ревизија није довела у сумњу увјеравања изнесена у изјави управе.

Или

(*Мишљење са квалификацијом*)

На основу горе наведених ревизијских процедура и у вези са програмом, оправдано износим увјеравање да:

- издатак за који се тражи накнада од Комисије законит и регуларан,

- постојећи системи управљања и контроле правилно функционишу,

осим у вези са сљедећим (појаснити о којем горе наведеном аспекту(има) се ради):

.....[3]

Стога процјењујем да је утицај квалификације (а) [ограничен] / [значајан].

Утицај одговара ..... [износ у еврима и %] укупно пријављених издатака.

Тако је износ доприноса Уније на који је утицала квалификација ..... [износ у еврима и %].

По мојем мишљењу, извршена ревизија није довела у сумњу увјеравања изнесена у изјави управе, или

По мојем мишљењу, извршена ревизија довела је у сумњу увјеравања изнесена у изјави управе, у сљедећим аспектима:

.....

Или

(*Негативно мишљење*)

На основу горе наведених ревизијских процедура и у вези са програмом, оправдано износим увјеравање да:

- издатак за који се тражи накнада од Комисије није законит и регуларан,

- постојећи системи управљања и контроле неправилно функционишу,

Ово негативно мишљење заснива се на .....[4]

По мојем мишљењу, извршена ревизија довела је у сумњу увјеравања изнесена у изјави управе, у сљедећим аспектима:

.....

[Ревизијско тијело може нагласити и питање које не утиче на његово мишљење, на начин установљен међународно прихваћеним стандардима. Ускраћивање мишљења може се прихватити у изузетним случајевима[5]]

(Мјесто и датум издавања)

_____

Потпис

(Назив и службено звање или функција одређеног руководиоца ревизијског тијела)

ДОДАТАК Ф

Модел ревизијског мишљења о завршном извјештају издатака[6]

упућеног

- Европској комисији - Генерални директорат

- Савјету министара Босне и Херцеговине

- примјерак Државном *IPA* координатору (ДИПАК) из Босне и Херцеговине

- примјерак Државном званичнику за овјеравање (ДДО) из Босне и Херцеговине

1. УВОД

Ја, ниже потписани/а, руководилац ревизијског тијела (држава), независан / на у раду у смислу члана 12. став (1) Спроведбене уредбе Комисије (ЕУ) бр. 447/2014, провео / ла сам ревизију завршног рачуна издатака за програм (навести програм - назив, компонента, период, референтне (ЦЦИ) број) састављеног под одговорношћу Државног званичника за овјеравање (ДДО) у складу са чланом 9. став (4) Спроведбене уредбе Комисије (ЕУ) бр. 447/2014, у циљу изношења ревизијског мишљења у складу са чланом 12. став (4) Спроведбене уредбе Комисије (ЕУ) бр. 447/2014. Ово ревизијско мишљење задовољава сљедеће стандарде ..... [навести међународне ревизијске стандарде који су испоштовани].

Сматрам да извршена ревизија пружа разумну основу за моје мишљење.

ОБИМ РЕВИЗИЈЕ

Ревизија је извршена у складу са чланом 17. став (1) Оквирног споразума (*FWA*).

Или

1 У случају да су утицају изложени системи управљања и контроле, навести за свако тијело и за сваки аспект разлоге за негативно мишљење.

2 Ти изузетни случајеви требају се односити на непредвиђене, екстерне факторе ван надлежности ревизорског органа.

3 У случају да су утицају изложени системи управљања и контроле, навести тијело или тијела и аспект(е) њихових система који не испуњавају захтјеве и/или неефикасно функционишу.

4 У случају да су утицају изложени системи управљања и контроле, навести за свако тијело и за сваки аспект разлоге за негативно мишљење.

5 Ти изузетни случајеви требају се односити на непредвиђене, екстерне факторе ван надлежности ревизорског органа.

6 На основу члана 12. став (4) Спроведбене уредбе Комисије (ЕУ) бр. 447/2014

Обим ревизије није ограничен.

Или

Обим ревизије ограничен је сљедећим факторима:

(а)...

(б)...

(ц) итд.

[Навести свако ограничење обима ревизије, на примјер, сваки недостатак поткрепљујуће документације, предмете у судском поступку, те из ниже наведеног одјељка Мишљења са квалификацијом, процјену износа издатака и доприноса Уније изложених утицају, и утицај обима ограничења на ревизијско мишљење.]

МИШЉЕЊЕ

Или

(Мишљење без квалификације)

На основу горе наведене ревизије и у вези са програмом, оправдано износим увјеравање да су:

- износи наведени у завршном извјештају о трошковима и коначни захтјев за плаћање у који је извјештај унесен, валидни и прихватљиви.
- предочене финансијске информације су тачне и
- издаци унесени у завршни извјештај о трошковима законити и регуларни

Или

(*Мишљење са квалификацијом*)

На основу горе наведене ревизије и у вези са програмом, оправдано износим увјеравање да:

- износи наведени у завршном извјештају о трошковима и коначни захтјев за плаћање у који је извјештај унесен, валидни и прихватљиви.
- предочене финансијске информације су тачне и
- издаци унесени у завршни извјештај о трошковима законити и регуларни

осим у вези са сљедећим: .....[1]

Стога процјењујем да је утицај квалификације (а) [ограничен] / [значајан].

Утицај одговара ..... [износ у еврима и%] укупно пријављених издатака.

Тако је износ доприноса Уније на који је утицала квалификација ..... [износ у еврима и %].

Или

(*Негативно мишљење*)

На основу горе наведене ревизије и у вези са програмом, оправдано износим увјеравање да:

- износи наведени у завршном извјештају о трошковима и коначни захтјев за плаћање у који је извјештај унесен, нису валидни и прихватљиви.
- предочене финансијске информације нису тачне и/или
- издаци унесени у завршни извјештај о трошковима нису законити и регуларни

Ово негативно мишљење заснива се на .....[2]

[Ревизијско тијело може нагласити и питање које не утиче на његово мишљење, на начин установљен међународно прихваћеним стандардима. Ускраћивање мишљења може се прихватити у изузетним случајевима.[3]]

(Мјесто и датум издавања)

_____

Потпис

(Назив и службено звање или функција одређеног руководиоца ревизијског тијела)

ДОДАТАК Г

Модел стратегије ревизије[4]

1. УВОД

1.1 Одређивање програма (назив и ЦЦИ) обухваћених ревизијском стратегијом.

1.2 Одређивање ревизијског тијела одговорног за састављање, праћење и ажурирање стратегије ревизије и свих других тијела која су дала допринос.

1.3 Појашњење примијењене процедуре за састављање, праћење и ажурирање стратегије ревизије.

1.4 Прецизирање укупних циљева стратегије ревизије и кораци предузети за осигурање усаглашености циљева код свих ревизијских тијела.

1.5 Појашњење свих функција и одговорности ревизијског тијела, уз позивање на изјаву о мисији, ревизијску повељу или национално законодавство, како је примјерено.

1.6 Потврђивање независности ревизијског тијела у складу са чланом 12. став (1) Спроведбене уредбе Комисије (ЕУ) бр. 447/2014 и његове неопходне финансијске самосталности, у складу са чланом 5. став (1) Додатка А Оквирном споразуму

2. ПРАВНА ОСНОВА И ОБИМ

2.1 Назнака сваког националног регулаторног оквира који утиче на ревизијско тијело и његове функције.

2.2 Потврда да стратегија покрива наредну годину, и сљедеће двије финансијске године.

3. ПРОЦЈЕНА РИЗИКА

3.1 Појашњење примијењене методе за укупну процјену ризика, укључујући: назнаку фактора ризика који су узети у обзир, укључујући факторе ризика за специфичне тематске области описане у ниже наведеном ставу 4.2.3 [уз циљане процесе и процјену процедуралних и организационих промјена, између осталог], примијењено обрачунавање ризика, однос у којем су узети у обзир резултати ранијих ревизија тијела и система, обухватајући оперативну структуру и руководну структуру.

3.2 Одређивање контрола, укључујући њихов изглед, спровођење и операцију на три степена:

- први степен контрола које врше административне структуре *IPA*,
- други степен контрола које се, с једне стране, врше кроз систем интерне контроле, а са друге, кроз функцију интерне ревизије и
- праћење на високом нивоу које врши ДДО кроз функцију увјеравања.

3.3 Процедуре за ажурирање процјене ризика.

4. МЕТОДОЛОГИЈА

4.1 Кратак опис методологије ревизије

Кратак опис главних корака у ревизијском раду, као што су: планирање и изглед циљева ревизија[5] које треба остварити, вршење ревизија и прикупљање доказа, оцјена

1 У случају да су утицају изложени системи управљања и контроле, навести тијело или тијела и аспект(е) њихових система који не испуњавају захтјеве и / или неефикасно функционишу.

2 У случају да су утицају изложени системи управљања и контроле, навести за свако тијело и за сваки аспект разлоге за негативно мишљење.

3 Ти изузетни случајеви требају се односити на непредвиђене, екстерне факторе ван надлежности ревизијског органа.

4 На основу члана 12. став 2 Спроведбене уредбе Комисије (ЕУ) бр. 447/2014

5 Укључујући позивање на прагове материјалности и друге квантитативне и квалитативне факторе за разматрање приликом процјене материјалности

доказа и доношење закључака, извјештавање[1], накнадне процедуре[2] и аранжмани за контролу квалитета за рад ревизијског тијела.

Позивање на постојеће приручнике или процедуре за ревизију, када се ти кораци могу детаљније описати.

Позивање на међународно прихваћене ревизијске стандарде које ревизијско тијело намјерава примијенити.

Позивање на постојеће процедуре за састављање годишњег извјештаја о ревизијским активностима и ревизијског мишљења који се требају доставити Комисији у складу са чланом 12. став (3) Спроведбене уредбе Комисије (ЕУ) бр. 447/2014.

4.2 За ревизије система:

4.2.1 Прецизирање тијела која треба подвргнути ревизији и повезани кључни елементи контроле.

4.2.2 Назнака све ревизија система у вези са кључним елементима контроле усмјерене према одређеним тематским областима, као што су:

- квалитет провјера управљања, укључујући провјере у вези са поштовањем правила јавне набавке, еколошким захтјевима, једнаким приликама;
- квалитет избора пројеката и провјера управљања у вези са примјеном инструмената финансијског инжењеринга;
- функционисање и безбједност ИТ система и њихова повезаност са ИТ системом(има) Комисије;
- поузданост података у вези са показатељима, остварeним прекретницама и напретку програма у остваривању циљева које доставља оперативна структура;
- извјештавање о подизањима и повратима новца;
- спровођење ефикасних и размјерних мјера за сузбијање превара потпомогнута процјеном ризика од преваре.

4.3 За ревизије трансакција/операција:

4.3.1 Навођење методологије узорковања коју треба примијенити у складу са чланом 12. став (2) Спроведбене уредбе Комисије (ЕУ) бр. 447/2014, укључујући процедуре за њену ревизију, према потреби.

4.3.2 Када је потребно, опис приступа нестатистичком узорковању којим се ревизијском тијелу омогућава састављање валидног ревизијског мишљења, на начин предвиђен у члану 12. став (2) Спроведбене уредбе Комисије (ЕУ) бр. 447/2014.

4.3.3 Опис процедуре за давање препоруке за одговарајуће кораке које релевантни органи требају предузети када се открију грешке (или позивање на ревизијске приручнике или процедуре, када се то питање изложи).

4.3.4 Опис постојећих процедура за класификацију и поступање са откривеним грешкама (или позивање на ревизијске приручнике или процедуре, када се то питање изложи).

4.3.5 Навођење аспеката у вези са ревизијама финансијских инструмената, када је примјењиво.

4.3.6 Навођење аспеката у вези са ревизијама поједностављених трошковних опција, у складу са чланом 31. тачка (ц) Оквирног споразума, ако је примјењиво.

4.4 За ревизије годишњих финансијских извјештаја или завршних извјештаја/годишњих обрачуна:

Навођење ревизијског приступа за ревизију годишњих финансијских извјештаја или завршних извјештаја/годишњих обрачуна, процедуре за давање препоруке за одговарајуће кораке које релевантни органи требају предузети када се открију грешке.

У ревизијском приступу треба узети у обзир резултате ревизија система и ревизија трансакција/операција извршених у руководећој структури и оперативној структури, и провјере управљања предвиђене у члану 4. став (3), тачке б) и Х) Додатка А овом Споразуму.

4.5 Процедуре којима се ревизијском тијелу омогућава да утврди да ли ревизиона активност доводи у питање изнесена увјеравања или одсутност резерви у изјави о управљању, у складу са чланом 9. став (4) Спроведбене уредбе Комисије (ЕУ) бр. 447/2014.

5. ПЛАНИРАНИ РЕВИЗИЈСКИ РАД

5.1 Навођење и правдање приоритета и одређених циљева у вези са наредном годином и двије сљедеће године, уз појашњење повезаности резултата процјене ризика и планираног ревизијског рада.

5.2 Планиране активности праћења и наставак активности у вези са претходним ревизијским налазима.

5.3 Индикативна табела ревизијских задатака у вези са сљедећом годином и двије наредне године за системске и тематске ревизије, како слиједи:

Органи / тијела или конкретне тематске области које треба подвргнути ревизији	ЦЦИ	Назив програма	Резултат процјене ризика	20xx Циљ и обим ревизије	20xx Циљ и обим ревизије	20xx Циљ и обим ревизије

6. ПЛАНИРАНИ РЕСУРСИ

6.1 Обезбиједити органограм ревизијског тијела.

6.2 Назнака о планираним ресурсима које треба распоредити у вези са сљедећом годином и двије наредне године.

6.3 Назнака о квалификацијама и искуству потребним за ревизије рада особља и потребе за обуком, када је потребно.

ДОДАТАК Х

Пријава сумње на превару и других неправилности у вези са Инструментом за претприступну помоћ (*IPA II*)

Члан 1.

Дефиниције

У сврху пријављивања сумње на превару и других неправилности, примјењују се дефиниције о заштити

ревизијских налаза за главне врсте ревизија описане у тачкама 4.2, 4.3 и 4.4 ове стратегије.

1 То значи позивање на различите фазе извјештавања (као што је састављање ревизијских извјештаја, поступак у случају контрадикторности између субјекта подвргнутог ревизији и коначних ревизијских извјештаја), рокови за извјештавање, накнадни процеси.

2 Укључујући позивање на процедуре за праћење спровођења препорука и корективне мјере проистекле из ревизијских извјештаја.

финансијских интереса Уније предвиђене у члану 51. овог Споразума.

Члан 2.

Почетно извјештавање

(1) Корисник *IPA II* помоћи информише Комисију без одлагања о свакој превари на коју се сумња и другим неправилностима које су биле предметом примарног управног или судског закључка, и редовно је извјештава о напредовању управног и судског поступка.

У таквом извјештају корисник *IPA II* помоћи у оба случаја пружа податке који се односе на сљедеће:

(а) инструмент *IPA II* и релевантно подручје политике, назив и број програма и релевантна акција или операција;

(б) идентитет укључених физичких или правних лица или било којег другог субјекта учесника и њихова улога, осим када су те информације неважне за сузбијање неправилности, с обзиром на врсту неправилности о којој се ради;

(ц) утврђивање региона или подручја у којем је операција извршена уз употребу одговарајућих информација, као што је ниво *NUTS*;[1]

(д) прекршена(е) одредба(е);

(е) датум и извор првих информација које су довеле до сумње да је почињена неправилност;

(ф) праксе које се примјењују у почињењу неправилности;

(г) када је потребно, да ли одређена пракса побуђује сумњу да је извршена превара;

(х) начин откривања неправилности;

(и) када је примјерено, корисник *IPA II* помоћи и држава чланица и / или укључене треће земље;

(ј) период током којег, или тренутак у којем је неправилност почињена;

(к) датум доношења примарног управног или судског закључка о неправилности;

(л) укупни износ прихватљивих издатака прецизираних у доприносу Уније, суфинансирању државе и приватном доприносу;

(м) издаци на које утиче неправилност прецизирана доприносом Уније и државним суфинансирањем;

(н) износ који би био непрописно плаћен да неправилност није била утврђена према доприносу Уније и државном суфинансирању;

(о) природа неправилног издатка;

(п) обустава плаћања, када је потребно, и могућност повратa.

(2) Када неке информације прецизиране у ставу (1), и посебно информације у вези са праксама које се примјењују у почињењу неправилности и начин на који су откривене нису доступни или их треба кориговати, корисник *IPA II* помоћи, уколико је могуће, без одлагања доставља Комисији недостајућу или тачну информацију.

(3) Уколико се националним законом захтијева повјерљивост истрага, за достављање информација потребно је одобрење надлежног трибунала или суда.

Члан 3.

Хитни случајеви

Сваки корисник *IPA II* помоћи неодложно извјештава Комисију и, када је неопходно, државу чланицу или релевантне кориснике *IPA II* помоћи, о свим откривеним неправилностима или неправилностима за које се претпоставља да су почињене, када постоји бојазан да би веома брзо могле имати посљедице ван своје територије.

Члан 4.

Накнадно извјештавање

(1) Поред информација наведених у чланом 2, корисник *IPA II* помоћи Комисији неодложно доставља референцу на сваки ранији извјештај припремљен у складу са тим чланом, са појединостима у вези са покретањем, закључивањем или одустајањем од било каквих поступака за изрицање административних или кривичних казни у вези са пријављеним неправилностима, као и о исходу таквих поступака.

У вези са неправилностима због којих су изречене казне, корисник *IPA II* помоћи такође наводи:

(а) да ли су казне административног или кривичног карактера;

(б) да ли су казне резултат кршења права Уније или националног права;

(ц) одредбе које прописују казне;

(д) разлоге за одустајање од поступка за поврат;

(е) да ли је установљена превара.

(2) На писани захтјев Комисије, корисник *IPA II* помоћи пружа додатне информације у вези са конкретном неправилношћу или групом неправилности.

Члан 5.

Пренос информација електронским путем

Информације наведене у члановима 2. 3. и 4. став (1) прослеђују се на енглеском језику, електронским путем, примјеном модула који у ту сврху Комисија обезбјеђује преко сигурне везе.

Члан 6.

Коришћење информација

Комисија може сваку информацију опште или оперативне природе коју корисници *IPA II* помоћи доставе у складу са овим одредбама искористити за анализу ризика и може, на основу прибављених информација, саставити извјештаје и развити системе раног упозоравања у сврху ефикаснијег утврђивања ризика.

Члан 7.

Употреба евра

Као валута за извјештавање о неправилностима, користи се Евро. Корисник *IPA II* помоћи извршава конверзију износа издатака насталих у националној валути у евре. Ти износи су конвертовани у евре примјеном мјесечног обрачунског курса Комисије у мјесецу током којег је издатак унесен у књиге оперативне структуре програма или акције о којој се ради. Комисија електронски објављује курс свакога мјесеца.

Када се износи издатака евидентирају у књиге државног тијела током периода дужег од мјесец дана, може се користити постојећи курс у мјесецу током којег је издатак последњи пут евидентиран. Када се издатак не унесе у књиге државног органа користи се посљедњи курс који Комисија електронски објави.

Члан 8.

Заштита личних података

(1) Корисници *IPA II* помоћи предузимају све потребне мјере за спречавање свих неодобрених објављивања или приступа информацијама наведеним у члановима 2, 3. и 4. став (1).

(2) Информације наведене у члановима 2, 3. и 4. став (1) не смију се достављати особама ван корисника *IPA II* помоћи или ван особа у оквиру институција Уније чије дужности захтијевају да имају приступ тим информацијама,

1 Номенклатура статистичких територијалних јединица

осим ако се корисник *IPA II* помоћи који је доставио такве информације није с тим изричито сложио.

(3) Сви лични подаци обухваћени информацијама из чланака 2, 3. и 4. став (1) обрађују се само у сврху прецизирану тим одредбама.

ДОДАТАК И

Тематски приоритети за помоћ

Помоћ може, по потреби, бити усмјерена на сљедеће тематске приоритете:

(а) Поштовање начела добре јавне управе и управљања привредом. Интервенције у овој области имају за циљ: јачање јавне управе, укључујући професионализам и деполитизирања грађанског друштва, уграђивање меритократских начела и осигурање одговарајућих административних процедура; повећање капацитета за јачање макроекономски стабилности и подршку напретку у циљу постизања и функционалне тржишне привреде и конкурентнијег привреде; подршку учествовању у механизму мултилатералног фискалног надзора Уније и систематској сарадњи са међународним финансијским институцијама у основама економске политике, те јачање управљања јавним финансијама.

(б) Успостављање и унапређивање, од ране фазе, правилног функционисања институција потребних за обезбјеђење владавине права. Интервенције у овој области имају за циљ: успостављање независних, одговорних и ефикасних правосудних система, укључујући транспарентно запошљавање засновано на заслугама, процјену и унапређење система и ефикасне дисциплинске процедуре у случајевима противправног поступања; обезбјеђење успоставе снажних система за заштиту граница, управљање миграционим токовима и пружање азила онима којима је потребан; развијање дјелотворних инструмената за спречавање и сузбијање организованог криминала и корупције; унапређивање и заштита људских права, права припадника мањина - укључујући Роме, те лезбејке, хомосексуалце, бисексуалце, трансродне и интерполне особе - и основних слобода, укључујући слободу медија.

(ц) Јачање капацитета организација цивилног друштва и организација социјалних партнера, укључујући професионална удружења, код корисника помоћи наведених у Додатку И Уредби о програму *IPA II* и подстицање умрежавања на свим нивоима међу организацијама заснованим на Унији и корисницима помоћи наведеним у Додатку И Уредби о програму *IPA II*, омогућавајући им да ступе у ефикасан дијалог са друштвеним и приватним актерима.

(д) Улагање у образовање, стицање вјештина и доживотно учење. Интервенције у овој области имају за циљ: унапређивање једнаког приступа квалитетном раном дјетињству, основном и средњем образовању; смањивање прijевременог напуштања школе; прилагођавање (ВЕТ) система стручног образовања и усавршавања захтјевима тржишта рада; побољшање квалитета и релевантности високог образовања; јачање приступа доживотном учењу и потпора улагању у инфраструктуру за образовање и усавршавање; посебно у погледу смањивања територијалног диспаритета и његовања несегрегације у образовању.

(е) Подстицање запошљавања и подршка радној мобилности. Интервенције у овој области имају за циљ: одрживу интеграцију младих који нису у радном односу, образовању или обуци (НЕЕТ) у тржиште рада, између осталог кроз мјере којима се стимулише улагање у квалитетно отварање радних мјеста; подршка интеграцији незапослених особа; те подстицање већег учешћа у тржишту рада свих недовољно заступљених група. Остале кључне области интервенције односе се на подршку једнакости полова, прилагођавање радника и предузећа промјенама, успостављање одрживог социјалног дијалога и модернизацију и јачање институција тржишта рада.

(ф) Унапређење социјалне инклузије и сузбијање сиромаштва. Интервенције у овој области имају за циљ: интегрисање маргинализованих заједница, попут ромске; борба против дискриминације засноване на полу, расној и етничкој припадности, религији или увјерењу, инвалидности, старосној доби или сексуалној оријентацији; и већи приступ доступним, одрживим и висококвалитетним услугама, као што су здравствена заштита и услуге социјалне заштите од општег интереса, укључујући модернизацију система социјалне заштите.

(г) Унапређивање одрживог саобраћаја и уклањање застоја у кључним мрежним инфраструктурама, посебно улагањем у пројекте високе европске додане вриједности. Одређена улагања требају бити постављена по приоритету у складу са њиховим доприносом мобилности, одрживости, смањеним емисијама гасова са ефектом стаклене баште, релевантности са везама са државама чланицама и кохерентности са јединственим европским саобраћајним подручјем.

(х) Побољшање окружења приватног сектора и конкурентности предузећа, укључујући паметну специјализацију, као кључне покретаче раста, отварања радних мјеста и повезаности. Приоритет ће добити пројекти којима се побољшава пословно окружење.

(и) Јачање истраживачког рада, технолошког развоја и иновација, посебно кроз побољшање истраживачке инфрастуктуре, подстицајно окружење и унапређење умрежавања и сарадње.

(ј) Допринос безбједности и исправности у набавци хране и одржавање разноликих и одрживих пољопривредних система у виталним руралним заједницама и селу.

(к) Повећање способности пољопривредно - прехрамбеног сектора да се носи са притиском конкуренције и тржишних сила, као и да се све више усклађује са правилима и стандардима Уније, истовремено тежећи остваривању привредних, социјалних и еколошких циљева у уравнотеженом територијалном развоју руралних подручја.

(л) Заштита и побољшање квалитета животне средине, дајући допринос смањењу емисија гасова са ефектом стаклене баште, повећање отпорности на климатске промјене и унапређење управљања климатском акцијом и информисањем. Финансирање из програма *IPA II* промовисаће политике за подршку промјени према привреди ефикасном у погледу ресурса, и безбједном и одрживој нискоугљеничној привреди.

(м) Унапређивање мјера за помирење, изграђивање мира и повјерења.

ДОДАТАК Ј

Тематски приоритети за помоћ за територијалну сарадњу

Помоћ за прекограничну сарадњу може, по потреби, бити усмјерена на сљедеће тематске приоритете;

(а) унапређивање запошљавања, радне мобилности и социјалне и културолошке инклузије преко границе између осталог, на сљедећи начин: интегрисањем прекограничних тржишта рада, укључујући прекограничну мобилност; заједничке локалне иницијативе за запошљавање; информативне и савјетодавне службе и заједничка обука;

једнакост полова; једнаке могућности; интегрисање имигрантских заједница и рањивих група; инвестирање у јавне сервисе за запошљавање; и подршка улагању у јавно здравство и социјалне службе;

(б) заштита животне средине и унапређивање прилагођавања климатским промјенама и њиховог ублажавања, спречавање и управљање ризиком, између осталог, кроз: заједничке акције за заштиту животне средине; унапређивање одрживе употребе природних ресурса, ефикасност ресурса, обновљиве изворе енергије и прелаз на сигурну и одрживу нискоугљеничну привреду; унапређивање улагања у бављење посебним ризицима, осигуравање отпорности на дјеловање природних несрећа и развијање система за управљање дјеловањем природних несрећа и приправности за ванредне ситуације;

(ц) унапређивање одрживог саобраћаја и побољшање јавне инфраструктуре, између осталог, смањењем изолованости кроз бољи приступ саобраћајним, информативним и комуникационим мрежама и услугама и улагањем у прекограничне системе и капацитете у вези са водама, отпадом и енергијом;

(д) подстицање туризма и културног и природног насљеђа;

(е) улагање у младе, образовање и стицање вјештина кроз, између осталог, развијање и спровођење заједничког образовања, стручног образовања, шема обуке и инфраструктуру за подршку заједничким активностима младих;

(ф) унапређивање локалне и регионалне управе и јачање капацитета за планирање и административних капацитета локалних и регионалних власти;

(г) јачање конкурентности, пословно окружење и развијање малих и средњих предузећа, трговине и улагања, између осталог, кроз унапређење и подршку предузетништву, посебно малим и средњим предузећима и развијање прекограничних тржишта и интернационализације;

(х) јачање истраживачког рада, технолошког развоја, иновација и информативних и комуникационих технологија, између осталог, кроз размјену људских ресурса и капацитета за развој истраживачког рада и технологија.

Члан 3.

Ова одлука биће објављена у "Службеном гласнику БиХ - Међународни уговори" на српском, босанском и хрватском језику и ступа на снагу даном објављивања.

Број 01-50-1-1754-9/15
23. јула 2015. године
Сарајево

Предсједавајући
Др **Драган Човић**, с. р.

Na osnovu člana V 3. d) Ustava Bosne i Hercegovine i saglasnosti Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine (Odluka broj 01-02-05-2-842/15 od 15. jula 2015. godine), Predsjedništvo Bosne i Hercegovine na 10. redovnoj sjednici, održanoj 23. jula 2015. godine, donijelo je

ODLUKU
O RATIFIKACIJI OKVIRNOG SPORAZUMA IZMEĐU BOSNE I HERCEGOVINE I EVROPSKE KOMISIJE O ARANŽMANIMA ZA PROVEDBU FINANSIJSKE POMOĆI UNIJE BOSNI I HERCEGOVINI U OKVIRU INSTRUMENTA PRETPRISTUPNE POMOĆI (IPA II)

Član 1.

Ratifikuje se Okvirni sporazum između Bosne i Hercegovine i Evropske komisije o aranžmanima za provedbu finansijske pomoći Unije Bosni i Hercegovini u okviru Instrumenta pretpristupne pomoći (IPA II), potpisan 11. maja 2015. godine u Sarajevu i 14. maja 2015. godine u Sarajevu, na engleskom jeziku.

Član 2.

Tekst Sporazuma u prijevodu glasi:

OKVIRNI SPORAZUM
IZMEĐU BOSNE I HERCEGOVINE I EUROPSKE KOMISIJE O ARANŽMANIMA ZA PROVEDBU FINANSIJSKE POMOĆI UNIJE BOSNI I HERCEGOVINI U OKVIRU INSTRUMENTA PRETPRISTUPNE POMOĆI (IPA II)

Europska komisija, u daljnjem tekstu "**Komisija**", djelujući za i u ime Europske unije s jedne strane,

i

Bosna i Hercegovina, u daljnjem tekstu "**IPA II Korisnik**" s druge strane,

i zajednički nazvane "**ugovorne strane**"

budući da:

(1) su 11. marta 2014. godine Europski parlament i Vijeće usvojili Uredbu (EU) br. 231/2014 kojom se uspostavlja instrument pretpristupne pomoći[1] (u daljnjem tekstu "Uredba IPA II"). Ovaj instrument predstavlja pravnu osnovu za pružanje finansijske pomoći korisnicima navedenim u Prilogu I Uredbe IPA II (u daljnjem tekstu "Korisnici IPA II") za podršku prilikom usvajanja i provedbe političkih, institucionalnih, pravnih, upravnih, društvenih i ekonomskih reformi koje su potrebne tim korisnicima za poštivanje vrijednosti Unije te za usklađivanje s pravilima, standardima, politikama i praksama Unije, a s ciljem članstva u Uniji.

(2) su 11. marta 2014. godine, Europski parlament i Vijeće usvojili Uredbu (EU) br. 236/2014 koja postavlja zajednička pravila i procedure za provedbu instrumenata Unije za finansiranje vanjskih djelovanja[2] (u daljnjem tekstu "Zajednička provedbena uredba").

(3) je 02. marta 2014. godine, Komisija usvojila Provedbenu uredbu Komisije (EU) br. 447/2014 o specifičnim pravilima za provedbu Uredbe (EU) 231/2014 Europskogparlamenta i Vijeća kojim se uspostavlja Instrument

1 Uredba (EU) br. 231/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. marta 2014. godine kojom se uspostavlja Instrument za pretpristupnu pomoć (IPA II) (OJ L 77, 15. marta 2014. godine, str. 11)

2 Uredba (EU) br. 236/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. marta 2014. godine kojom se određuju zajednička pravila i procedure za provedbu instrumenta Unije za finansiranje vanjskih djelovanja (OJ L 77, 15. marta 2014. godine, str. 95)